

Simonida
Milojković

AUTORKA
BESTSELERA
*GRABLJIVICA I
LJUBAV U DOBA
KOKAINA*



ISTINITA PRIČA

ŽENA

Simonida Milojković

ŽENA

Drugo izdanje

Copyright © 2016, Simonida Milojković

Copyright © ovog izdanja 2016, LAGUNA

*Hvala vam što verujete u mene, što me podržavate kad god krenem
iz početka, u neku novu životnu ili poslovnu avanturu.
Hvala vam što me volite kad sam dobra, a posebno hvala što me
volite i kad nisam dobra.
Hvala vam, dragi moji roditelji – mama Danice i tata Mileta.*

I

On je pričao na italijanskom, a ja sam ćutala na srpskom.

– *Vuoi farmi un pompino per 30 euro?*

Odmahnula sam glavom.

– *Vuoi farmi un pompino per 50 euro?*

– Da, mogu da ti popušim za 50 evra – oćutala sam, pogledala ga pravo u oći i nasmešila se.

– *Fatti trovare svestita.*

– Može, brate, svući ću se i gledaćeš me голу dok ti pušim – opet sam oćutala, uz novi, još širi osmeh.

Pružila sam mu ruku u znak sklopljenog posla, uzela novćanicu od 50 evra, podigla je prema uličnom svetlu i, utvrdivši da je prava, stavila je u tašnicu.

Razmišljala sam o tome kako su muškarci mnogo slobodniji u izražavanju svojih seksualnih želja kada su daleko od kuće.

Uhvatila sam ga za ruku i povelala ka svom stanu.

– *Vorrei guardarti mentre lo fai* – objašnjavao je.

– Ma, to što voliš da me gledaš je sasvim u redu – opet sam oćutala na srpskom i ćvršće mu stegla šaku.

Okrenuo je lice ka mom, a pogled mu je zalićio na pogled zaljubljenog ćoveka.

Muškarci vole kad ih držiš za ruku. Kao kada su bili dećaci, pa ih je neka devojka drćala za ruku. Muškarci su većiti dećaci. Lepo je igrati se sa dećacima.

*

Najlepše je igrati se sa ćistim dećacima, pomislila sam dok sam ćetkicom i pastom za zube brisala blagi ukus finog sapuna, jedinog mirisa koji mi je nakon prućene usluge ostao u ustima.

Oženjen je već ćetiri godine, isprićao mi je nakon odraćenog posla. Źena mu je trudna, ćini mi se da je rekao da je u sedmom mesecu. Blago njoj. Doći će joj sutra zadovoljen i nasmejan, sa blagom

grižom savesti zbog koje će biti još bolji prema njoj. I mene i sinoćnju strast sprae sa svog tela istim onim finim sapunom. Ljubiće je po stomaku, osluškivati otkucaje bebinog srca, tepaće joj i reći da je voli najviše na svetu. Pričaće joj o poslovnom putovanju u Srbiju, tu zemlju siromašnih i nasmejanih ljudi koji tugu nose sakrivenu u unutrašnjem džepu kaputa. Kao stari, požuteli, na četiri ivice ispresavijani dokument, pomirljivo i dostojanstveno nose svoju tugu. Vade je samo u kafani, zajedno sa novčanicom koju pružaju muzičarima da im sviraju baš onu pesmu čije se reči najoštrije i najdublje zabadaju u srce. Da, takvi su Srbi. Muzikom kidaju kraste sa svojih rana, a onda ih ispiraju ljutom rakijom.

Blago njoj. Da li je svesna koliko je srećna, pitala sam se dok sam ga ispraćala iz stana.

Primakla sam stolicu regal, popela se i sa najviše police, iz gomile naslaganih džempera izvukla onaj žuti, najstariji. Razmotala sam ga na krevetu i na svežanj novčanica spustila novih 50 evra. Tri puta sam prebrojala – 5.550 evra. Još malo pa ću skupiti čitavih 7.000 evra. Novac koji će mi promeniti život. Novac kojim ću kupiti sreću.

II

– Papagaja uvek drži u visini svojih ramena. Tako je ravnopravan sa tobom i dobro će se osećati. Ako ga postaviš iznad sebe, gledaće te odozgo i pomisliće da je veći od tebe. Kad podigneš ruku ka njemu da ga pomiluješ, uješće te, ma koliko da te voli. E, kad se to dogodi, uhvati ga rukama i nežno spusti na zemlju, kraj svojih nogu. Pusti ga malo da te gleda odozdo. Kad nakon toga spustiš šaku ka njemu, neće te ujesti. Naprotiv. Umiljavaće se i popeće ti se na ruku. E, tako je i s ljudima – govorio mi je deda.

Radio je kao dreser u cirkusima i mnogo je putovao. Sećam se da sam kao dete otvorenih usta slušala njegove mudre priče. Sve sam ih upamtila, ali nijednu nisam primenila u životu. Pogotovo ne ovu o papagaju.

*

– Mogu li da dođem večeras?

– Dođi, slobodna sam – rekla sam Draganu, a srce mi je brže zakucalo.

Dragan je bio drugačiji od ostalih mušterija. Pre odlaska u krevet želeo je da popijemo piće, da popričamo. Govorio je o sebi, prepričavao mi događaje iz života i probleme na poslu; pitao me je za mišljenje, a ja sam se osećala veoma važno dok sam mu savete prosipala kô iz rukava. Nikada ni sa kim nisam bila toliko pametna kao sa Draganom. Inspirisao me je i podsticao da ono najbolje iz mene proklja.

Tokom seksa bio je veoma nežan. Ljubio me je, grlio me i tepao mi. Nakon što bi svršio, nastavio bi da leži pored mene, mazi me po leđima i ljubi po vratu.

Ostali bi skakali kao opareni i s grimasom gađenja i samoprezira na licu trčali u kupatilo da se istuširaju. Čula bih kako grguću vodu u ustima i pljuju u lavabo.

– Eh, kad bi znao koliko se tek ja sebe gadim što moram da spavam sa tobom. Koliko tek ja svoje telo mrzim, koliko je tek meni sve ovo odvratno – oćutala bih gledajući u najvišu policu na regalu gde se nalazi žuti džemper u koji ću, kad skot izađe iz stana, staviti najnoviju novćanicu od 50 evra.

Za razliku od drugih, Dragana bih ja nagovarala da ode u kupatilo. Smejala sam se dok je govorio: „Ne želim da te sperem sa sebe“, i trćala u kuhinju da mu, dok se tušira, spremim večeru i otvorim flašu vina. Trudila sam se da ga napijem, jer onda ne bi smeo da vozi do svoje kuće, pa bi ostao da spava kraj mene.

Radio je od sedam, a ja sam ustajala u pet da se istuširam, obrijem po celom telu, da nema ni jedne jedine dlaćice, da se našminkam, mlekom za telo omekšam kožu, isfeniram gustu, crnu, dugu kosu; da mu ispržim jaja sa slaninom, skuvam kafu i sve to serviram na lepom, belom, uštirkanom stolnjaku. Stavila bih i vazicu sa ružom nasred stola, a onda legla kraj njega, privila mu se uz telo i probudila ga poljupcem.

Uživala sam da ga gledam dok doručkuje. Halapljivo je trpao u usta velike zalogaje hrane, ali ih je dugo, dugo žvakao i, dok su mu se sokovi slivali niz grlo, zadovoljno dizao glavu mumlajući: „mmmm“. Posmatrala sam kako mu bubre vene na slepooćnicama dok snažno žvaće, a on je mene gledao zahvalno; oćima nahranjenog ćoveka.

Ne pamtim datum kada je prvi put došao kod mene kao muškarac kod prostitutke. Ali taćno znam kada smo poćeli da se zabavljamo. Bio je 20. jul. Pružio mi je 50 evra, a ja sam pogledala u njegove oći, pa u novćanicu, pa u njegove oći, pa u vratanca najviše police na regalu iza koje se krije žuti džemper, pa u 50 evra, pa u njegove oći.

– Vrati te pare u džep – rekla sam i spustila novćanicu na beli uštirkani stolnjak, između šoljice domaće kafe i vrelog tiganja iz kog su se pušila jaja sa slaninom šireći oko sebe miris doma.

Otišao je na posao i nakon dva sata mi poslao poruku: „Volim te.“ Odgovorila sam mu: „I ja tebe.“ Uzvratio je: „Šta i ti mene? Reci!“

„Reći ću ti uživo.“

„Ne, odmah mi reci.“

„Reći ću ti kad dođeš s posla kući.“

„Mojoj kući?“

„Da, tvojoj kući na mojoj adresi.“

Četrdeset dva minuta i trideset četiri sekunde je prošlo dok mi nije odgovorio: „Važi.“

Poskočila sam od sreće i počela da igram po kući.

Kuću, zapravo, iznajmljenu garsonjeru, šest trolejbuskih stanica udaljenu od centra Beograda, činila je jedna jedina prostorija u kojoj je kuhinja šankom odvojena od trpezarijskog stola iz kojega ona šesta stolica nikada nije mogla da se izvuče jer je bila tik uz krevet, takozvani francuski ležaj, preko puta kog se nalazio veliki regal koji je zauzeo ceo zid, od poda do plafona. U taj regal iz 1978. godine – majčin nekadašnji miraz koji mi je dala kada sam se preselila u Beograd – smestila sam i televizor, u širok i predubok otvor, pravljen prema tadašnjim modelima TV prijemnika. Regal je imao i deo u staklu, takozvanu vitrinu, gde sam poređala šest kristalnih čaša i pet šoljica za kafu od finog austrijskog porculana. S leve i desne strane televizora bili su ormari sa ofingerima za kačenje garderobe. Malo iznad toga nalazila se polica za stvari koje se nose te sezone. Skroz gore, ispod samog plafona leti je stajala zimska odeća, a zimi letnja. I ušuškan, među nesezonskom garderobom, moj žuti džemper.

III

„Izvini, napao me ovaj virus što sad vlada, drhtim od temperature. Baš mi je loše. Ajd, molim te, da se vidimo za sedam dana, kad prođe. Isto vreme, isto mesto. OK?“, poslala sam istovetnu SMS poruku na brojeve oba klijenta zakazana za to veče.

Prvi, onaj pristojan, odgovorio je sa „OK“. Sa drugim je već bilo komplikovanije.

„Jebiga, gde baš sad da te uhvati virus?! Što mi ranije nisi javila, jebote?! Ženi sam složio priču da sam na putu, jebote, hteo sam što duže da budem sa tobom... Gde sad da blejim do šest ujutru?!“, odgovorio je, a ja sam oćutala, naravno na srpskom: „E, baš me jako zabole dupe gde ćeš ti da blejiš do šest ujutru.“

Poslala sam mu poruku na engleskom: „*Sorry*“.

Srbi engleski jezik koriste u tri situacije: kad nisu dovoljno obrazovani da uspešno baratajući maternjim jezikom kažu to što misle, kad se stide da kažu to što misle i kada lažu.

*

Domaća pileća supa pušila se iz lonca, a u plehu u rerni cvrčale su krmenadle poređane preko krompirića, kada se Dragan pojavio na vratima. Pružio mi je buket crvenih ruža.

– Cveće! Za mene?! Stvarno za mene?! – jedva sam zadržala suze grleći ga obema rukama: – Pa, meni nikada niko nije poklonio cveće. Hvala ti, ljubavi moja. Puno ti hvala.

– Stvarno ti niko nikada nije poklonio cveće?! Ne mogu da verujem.

– Stvarno. U stvari... jeste. Jedan dečko mi je u osnovnoj školi poklonio buket maslačaka, ali su brzo uveli. Znaš, maslačak živi samo kada je na slobodi, odbija da bude zarobljen u vazi. Zato ga i volim.

– Tog dečka i dalje voliš?

– Ma ne, bre, ludice, maslačak i dalje volim.

– Ma daću ja tebi maslačak – zasmejao se, obgrlio me oko struka, dogurao do kreveta i bacio na dušek. Odskočila sam, a on se zacerekao i legao svom težinom preko mene. Golicao me je i grlio, grickao po ušima, obrazima, usnama, a ja sam jedva dolazeći do daha vikala: – Ej, izgoreće krmenadle! Ajd prvo da jedeš!

– Tebe sam gladniji!

Izmigoljila sam se i na kolenima krenula ka šporetu.

– Čekaj bar da isključim rernu!

Ne puštajući me iz ruku, puzao je za mnom i užurbano me svlačio. Završili smo na tepihu, goli, spojeni, zadihani i srećni.

*

– Ovako lepu pileću supu nisam jeo... sigurno dvadeset godina. Baba mi ju je kuvala dok je bila živa. Posle sam u domu dobijao neku bledunjavu, bljutavu. Kasnije sam sâm sebi spremao onu iz kesice. Hvala ti što si mi skuvala pravu domaću supu.

– Hvala ti, ljubavi, što imam kome da je skuvam – oćutala sam, a da bih izbegla neprijatnu tišinu izdeklamovala sam mu recept: – Najbolja supa se kuva od pilećih leđa. Ja stavim dva komada, četiri šargarepe, pola većeg celera, tri peršuna, paškanat i veliku glavicu crnog luka koju obavezno pre toga malo zapečem na ringli preko folije. A vodu naspem preko svega toga tek da ogrezne. E, onda supa bude kvalitetna i jaka. To ti je najbolji lek za prehladu... je l' znaš? Ljubavi, zlato moje, pa ti si zaspao.

Sedela sam na krevetu, a on je ležao glavom ugnežđen u moje krilo. Zadremao je, a ja sam, što je nežnije moguće, šakama obgrlila njegovu glavu i čuvala je kao najveće blago koje sam ikada držala u rukama.

Posle skoro sat vremena se promeškoljio, a ja sam ga pažljivim, sporim, milimetarskim pokretima pomazila. Šakama zadrhtalim od pitanja da li sam dovoljno duboko uvukla kandže. Da ga ne posečem ovim što sam pustila da mi izraste na vrhu svakog prsta ne bih li se zaštitila od ljudi. Da ga slučajno ne ogrebem po obrazima ovom mojom zadebljalom kožom.

Svud po telu mi je koža kao na tabanima. Znaš ono kad dugo ideš bos po kamenju i betonu, pa ti koža odozdo zadeblja. Sam organizam to napravi da bi zaštitio meso od novog povređivanja.

Takva ti je moja koža po celom telu. Debela. Ne propušta ni bol od udarca, ni prijatnost od maženja. A deluje nežno i negovano, ta moja koža sedam santimetara debela.

Zaista, hoću li umeti da milujem, a da zadebljanom kožom ne ogrebem i kandžama ne porežem tog usnulog, prelepog, tamnoputog muškarca? Tog nekadašnjeg desetogodišnjaka kog su dve sirene tokom noći bacile u svet odraslih. Prva sirena, policijska, sa liscama na krvavim rukama izvela je oca iz kuće. Druga, sirena hitne pomoći, odnela je telo majke.

IV

Cela država je plakala kada sam se rodio. Zaplakao sam i ja, odmah po dolasku na svet, kô da sam znao šta me tu čeka. Moj plač je nadglasala sirena, a potom i jecaji babica i doktora. Zaplakala je i moja majka, verovatno jedini građanin Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije koji je u tom trenutku plakao od sreće.

Rodio sam se 4. maja 1980. godine u 15.05.

Svet je tog časa napustio Josip Broz Tito, a ja sam upravo stupio na scenu.

I nije nam to jedino zajedničko. Veliki sin naroda i narodnosti Jugoslavije i ja delili smo i isto ime. Iako sam rođen u Valjevu, gradu u srcu Srbije, otac mi je dao ime Josip. Time je valjda hteo da dokaže svoju lojalnost partiji i ideologiji i nakon smrti predsednika.

Naravno da sam bio jedini dečak sa takvim imenom u prečniku od bar trista kilometara! I naravno da je uz to ime usledio i nadimak – Tito! Nadenuli su mi ga, uz podsmeh, tek u šestom razredu osnovne škole, a ja sam do tada već naučio da se branim i od zveri i od ljudi. Ali ni do danas nisam naučio da ih razlikujem.

*

Prvi rođendan mi nisu slavili. Nisu ni drugi. Niti treći. Pa kako da se raspali roštilj, mesi torta i pale šarene svećice, zovu gosti i pušta muzika na najtužniji dan u godini, dok obezglavljeni narod, paralisan strahom od budućnosti još plače za neprežaljenim vođom, a sirena svira li svira diljem tadašnje domovine tačno u 15.05?

Samo je deda, očev otac, na taj dan krišom dolazio u kuću čim tata ode na posao. Poklanjao mi je najlepše italijanske igračke. Naručivao ih je od švercera koji su dvaput mesečno odlazili na pijacu Ponte Rosso u Trstu. Među gomilom *Levi's* farmerki, *Ray-Ban* naočara i *Robe di Kappa* majica u torbama, našli bi se uoči četvrtog maja i automobili na baterije, lego kocke, fudbalska lopta, svetleći pištolji sa kapislama i nekoliko pravih pravcatih čokolada koje su se

same topile u ustima šireći miris i ukus pravog kakaa, za razliku od šećernih tabli koje su se prodavale na tržištu Jugoslavije.

Moj deda je bio fašista. Početkom 1943. godine, lepi dvadesetpetogodišnji Italijan stigao je u Dalmaciju kao okupator. Godinu dana kasnije imao je isti broj metaka u pušci i dva komada neupotrebljenih bombi kašikara, od ukupno dve zadužene u kasarni u Rimu. Nakon tri godine, od kojih je godinu i po proveo u zarobljeništvu, imao je i burmu na ruci. Moju babu Dragicu sreo je na plaži, zaljubio se i oženio se njom. Nakon godinu dana pečalbarskog života u Dalmaciji, njih dvoje, sa tromesečnom bebom u rukama, stigli su u Valjevo. Do tada ljuta porodica devojke koja je udajom za okupatora uvredila i obrukala ne samo familiju, već i tekovine NOB-a, prigrlila je muško unučće, ćerku i zeta kome odmah nadenuše nadimak Fašo, od milja izveden iz reči „fašista“.

Upravo tom mom dedi Fašu otkrio sam pred četvrti rođendan da baš i ne uživam u automobilčićima, pištoljima i loptama i da priželjkujem da mi iz Italije naruči veliku lutku koja kaže: „Mama.“ Nasmejao se i upitao me: – *Che cosa fa un ragazzo con la bambola?!*

– *Non sono un ragazzo, io sono una ragazza!* – začuđen njegovim pitanjem: „Šta će dečaku lutka?“, odgovorio sam mu da ja nisam dečak, već devojčica.

Deda Fašo i ja smo oduvek pričali na italijanskom. Ali samo kada smo sami. Samim tim što smo pred drugima krili da ja znam dedin jezik, sklopili smo neki tajni savez kog sam, iako mali, bio veoma svestan kada sam mu naručio lutku iz Italije.

I dobio sam lutku. A s njom i batine.

*

Tromesečna beba koju su deda i baba doneli iz Dalmacije, izrasla je u mog oca. Mora da sa nasleđem – sin fašiste, nije bilo lako odrastati tih posleratnih godina.

Nikada nije pričao da je u dečjoj igri partizana i Nemaca, njemu uvek bila dodeljena uloga Nemca. Prećutao je i da su ga školski drugari gađali grudvama zemlje i kamenjem tokom izleta u spomen-park posvećen borcima iz Drugog svetskog rata na brdu Vidrak kraj Valjeva. Uzalud je, onako mali, u podnožju velikog spomenika,

zamuckujući, kroz suze objašnjavao da njegov tata nije obesio heroja Stevana Filipovića. Nikada se nije žalio da je svaki veliki odmor presedeo sam u učionici i da nije smeo da izađe u školsko dvorište gde bi ga deca dočekivala uzdignute desne ruke uz pogrđni pozdrav: „Hajl Hitler! Hajl Musolini!“ Ne, nikada ništa nije pričao, niti se žalio; sve sam mnogo godina kasnije čuo od drugih.

*

Nije tačno da žrtva neminovno saoseća sa drugom žrtvom i identifikuje se sa njom. Paradoksalno, ali nažalost tačno i mnogo puta potvrđeno – žrtva se lakše identifikuje sa dželatom.

V

– *Ćao, amore, ćao, ljubavi, ćao, amore, ćao i piši mi...* – pevao sam i igrao na stolici, vrckajući kao pevačica Izolda Barudžija. Ona i Vlado Kalember sutradan su u Luksemburgu predstavljali Jugoslaviju na *Evroviziji*, a ja sam obukao maminu suknju, navukao je do pazuha da deluje kao haljina, obuio njene cipele na štiklu, namazao crveni karmin na usne i rešio da svojoj porodici napravim priredbu povodom svog četvrtog rođendana.

– E, stvarno si šašav, Josipe! Izuvaj se da mi ne iskriviš štikle! – nasmejala se majka pružajući mi viljuške miksera da sa njih poližem šlag i vratila se u kuhinju da završi filovanje moje rođendanske torte.

– I napravi malo pauzu sa tom pesmom *Ćao, amore*, sat vremena vrtiš jedno te isto. Ajd, ljubi te majka, pusti kasetu *Pozitivna geografija!* – doviknula je mama iz kuhinje.

– Da. Pusti, molim te, Bajagu i Instrukture – doviknula je iz svoje sobe i Vesna, moja sestra od tetke koja je iz sela došla kod nas da stanuje i školuje se u Valjevu. I ona je, kao sve devojčice, bila zaljubljena u tog Momčila Bajagića Bajagu.

– Hoću, mama. Evo još samo jednom *Ćao, amore*, pa puštam Bajagu.

Samo što sam se popeo na stolicu i zapevao, tata je ušao u sobu i dreknuo iz sveg glasa: – Na šta to ličiš?! Jesi li normalan?! – grubo me je, skoro bacivši, spustio na pod. – Skidaj haljinu i štikle i brzo speri tu šminku. Marš u kupatilo, kad ti kažem!

Kada sam umiven i obučen u svoju regularnu odeću ušao u dnevnu sobu, baba i deda su već bili stigli i pili su kafu. Na stolu je stajala torta sa četiri upaljene svećice, a ja sam gledao u veliku kutiju, uvijenu u šareni papir, na trosedu kraj dede. Duvajući u svećice, snažno sam zažmurio i poželeo da je u njoj baš onaj poklon koji sam mu i naručio.

Pažljivo sam odvio šareni papir, otvorio kutiju i izvadio najlepšu lutku koju su moje oči ikad videle. Ta lepotica duge plave kose, u

roze haljini od tila, pogledala me je pravo u oči kad sam je uspravio i rekla: „Mama.“ Prigrlio sam je i počeo da je ljubim, kada je otac skočio, grubo mi je istrgao iz ruke i bacio dedi u krilo.

– Nosi ovo tamo odakle si doneo! Jeste li vi svi ovde ludi?! Josipa danas zatičem našminkanog i u haljini! Lepo ga je majka opremila za rođendan. A deda mu kupuje lutku! Jeste li skupa pobjegli iz ludnice?! Vidite li da je ovo muškarac?! Mu-ška-rac, a ne devojčica?! – drao se otac, a ja sam brže-bolje počeo da branim porodicu i ujedno objašnjavam tati: – Ali, tata, ja jesam devojčica. Nisam muškarac.

Htedoh da kažem i da mama i deda ništa nisu krivi, da sam lutku lično ja tražio i da sam se danas sam obukao, kada je očeva šaka poletela ka mom obrazu i oborila me na pod. Čuo sam snažan i praskav udarac glave o parket, a zatim i vrisak majke.

Pridigao sam se praveći se da me ništa ne boli i rekao: „Izvini, tata.“

Ohrabren mojom reakcijom, pružio mi je rođendanski poklon, plastični mitraljez na baterije i, pogledavši u dedu, poručio mi: – Evo ti, da braniš sebe i zemlju od neprijatelja.

Sa kasetofona su se čule Bajagine pesme, a ja sam skočio na stolicu da tati otpevam onu *Berlin*, verujući da će ga to oraspoločiti jer se u njoj spominje reč „ćale“.

*„Moj ćale je hteo pešaka do Berlina,
da uhvati lično Adolfa za uši,
a kada je stigao negde do Beča,
već su ga prestigli Ameri i Rusi...“*

– Ma koga ti, bre, zajebavaš, pederu jedan mali?! – dreknuo je tata.

Nisam odmah osetio bol. Prvo sam video samo pesnicu koja se velikom brzinom približava mom licu, pa jaku žutu svetlost, zatim je pod odskočio i lupio me u suprotnu stranu lica od one u koju me je otac udario. Topla, gusta tečnost, koja je imala sličan ukus kao onaj sirup koji mi je majka svakog jutra davala da me izleči od anemije, ispunila mi je usta. Poznati gvozdeni ukus me je umirio. Osetio sam da su mi i noge i ruke i trup preteški; džabe sam pokušavao da izbacim gustu, lepljivu tečnost koja mi je ispunila usta. Tonuo sam...

Sad, kad se prisetim tog trenutka, shvatam koliko je smrt lepa. Neka toplina i opuštenost obliju telo i počneš da kliziš po glatkom i mekom u mir, u blaženstvo, u lepotu, u spokoj.

Da samo jedan jedini događaj u svom životu mogu da promenim, bio bi to taj kad mi je mama okrenula glavu na stranu da iz usta izađe krv koja je već počela da se sliva niz dušnik i da me guši.

Da samo jedan jedini događaj u svom životu mogu da promenim, ne bih ispljunuo tu krv.

Nipošto!

Mamine ruke su mi držale obraze, video sam njeno unezvereno lice; otac je vikao na dedu: „Ceo život sam zbog tebe najebavao, jedva sam se, bre, izborio da živim, a ti ni danas, fašisto jedan, ne možeš da se pomiriš s tim da ste vi izgubili rat, nego sada mene, ispravnog čoveka i komunistu, zajebavaš tako što mi od sina praviš ćerku?! Dokle bre više, mamu li vam milu? Dokle bre više?!“

Čuo sam, kao kroz polusan, i to da se taj neki dečak, o kom su pričali, već dve godine nenormalno ponaša, da se igra samo sa devojčicama i da, kad se deca u vrtiću svuku i odlože svoju garderobu, on prvi ustane, obuče nečiju haljinu i stane pred ogledalo. Tata je pričao da je tog dečaka zaticao obučenog u majčine suknje već od druge godine i da je taj dečak plakao dok ga je otac presvlačio u mušku odeću i terao ga da se igra loptom sa komšijskom decom. Da, svašta sam čuo o tom dečaku i baš mi ga je bilo žao.

VI

Sutradan se Dragan i zvanično preselio kod mene. Napustio je smeštaj koji je tri godine delio sa kolegom s posla: sobicu sa zajedničkim kupatilom na kraju hodnika i česmom na sredini zajedničkog dvorišta. Sve što ima spakovao je u jedan kofer i jednu kartonsku kutiju u koju je pre njegovog pokućstva bila zapakovana nečija mikrotalasna rena. Presložila sam svoje stvari i u jedan deo regala poređala Draganovu odeću.

Moj život se preko noći od životarenja prostitutke na određeno vreme pretvorio u normalan život zaljubljene i voljene žene. Ustajala sam u pet ujutru, doterivala se, spremala svom dragom doručak i poljupcem ga ispraćala na posao. Potom bih odlazila na pijacu, zadovoljno birala najkvalitetnije povrće i meso i ribu prve kategorije, pa žurila kući da skuvam ručak.

– Mmmm, gulaš! – vikao bi Dragan još s vrata.

– Da, ali pogodi od čega.

– Teleći?

– Pogodio si, ljubavi moja.

Uživali smo u igri pogađanja koji sam mu specijalitet tog dana spremila. Smenjivale su se jagnjeća kapama, brodet od škarpine, teleća glava u škembetu, sarmice u vinovoj lozi...

Voleo je da ga ja izuvam kad dođe kući. To je za njega bio vrhunac privrženosti žene muškarcu. A meni nije bilo teško da mu udovoljim. Seo bi na tronožac, a ja bih klekla kraj njega, odvezivala mu pertle i skidala teške stare cipele od grube, ispucale kože. Zaječao bi od prijatnosti kada bih mu izmasirala stopala i prste, otečene od dugog stajanja.

– Znaš onaj vic kada Mujo namerno nosi tesne cipele, broj manje, iako ima para da kupi nove, pa kad ga Fata pita zašto to čini, on joj odgovori „Joj, meraka kad se izujem“?

Stalno me je zasmehavao pričajući mi viceve koje je tog dana čuo od kolega iz Gradskog zelenila. Zamišljala sam ih kako, dok šišaju

travu i skupljaju pikavce i limenke kraj puta, šalama rasonode jedni druge i kikoću se kao dečaci na izviđačkoj ekskurziji.

Ja ne znam viceve. Moji poslovni partneri mi ih nikada nisu pričali. A i sutra će biti sedam dana kako ne radim, pa sve i da sam do tada sarađivala sve sa samim kraljevima komedije, ne bih se usudila da Draganu pričam viceve, jer u Beogradu nema ničeg bajatijeg od prošlonedeljnog dobrog štosu.

Posle ručka bismo odspavali, a uveče jeli kokice i gledali filmove dok ne zaspimo zagrljeni.

*

Kada se nečujno iskrao i poslednji, sedmi dan Draganovog i mog medenog meseca, neka zebnja ušunjala mi se u kosti. Probdela sam celu noć privijena uz njegovo usnulo telo i gledala u budilnik čija se mala kazaljka približavala broju pet.

VII

– Danas počinjem da radim – saopštila sam mu dok sam servirala doručak.

Ćutke je pojeo pržena jaja sa slaninom.

– To je samo posao, Dragane, i ne menja ništa...

– Ništa ti nisam ni rekao.

Ćutke je popio i kafu.

Ovlaš me je poljubio pred vratima. U stvari, prebrzo je izmakao usne pa je ispalo kao da sam ja njega ovlaš poljubila. Krenula sam ponovo usnama ka njegovim. Okrenuo je glavu na stranu i izašao iz stana.

– Dođi u šest, ljubavi. Čekaće te ručak – izgovorila sam odglumljenim zvonkim glasom, praveći se da ne primećujem njegovu hladnoću.

*

U 18.00 kućom se širio miris pečenog pileta, a ja sam, sveže istuširana, završavala feniranje kose kada je Dragan pokucao.

Potrčala sam ka vratima i čvrsto ga zagrlila.

Seo je na tronožac, a ja sam klekla da ga izujem.

Odgurnuo me je nežno, ali odlučno.

– Pusti, sam ću. Ionako si, verovatno, do malopre klečala na kolenima – ujeda me je rečima.

Sklonila sam se i počela da postavljam sto.

Otvorio je frižider, uzeo pivo, seo za sto i nagnuo iz flaše.

Nakon nekoliko minuta odložio je praznu ambalažu na pločice ispred sudopere, uzeo novu flašu iz frižidera, u jednom cugu otpio pola, pogledao me i počeo: – Znaš, hteo sam da dođem kući tek u ponoć. Da s drugarima u kafani pijem pivo, dok ti sediš ovde sa pečenim piletom i pitaš se gde li sam, s kim sam i šta radim.

– Pa što nisi?

– Zato što nemam pare za pivo! Tek za sedam dana dobijam platu, nemam, bre, ni za pivo. Na klupi sam sedeo od tri sata i nisam se pitao gde li si, s kim si i šta radiš. Ne, nisam se pitao, znao sam – u našem krevetu si i jebeš se s nekim majmunom. Pušiš mu, a posle ćeš tim ustima da me ljubiš i da žvaćeš piletinu. E, moja Goco. A ja sedim na klupi, čekam da završiš, pa da dođem kući da te ljubim i jedem s tobom tu piletinu.

Ustala sam od stola i ponela stolicu, primakla je regalu, popela se i izvadila žuti džemper, razvila ga na krevetu, uzela s gomile dve novčanice od 50 evra i pružila mu ih: – Evo ti, da imaš da odeš s drugarima na pivo dok ja radim.

– Jebote, koliko love imaš! Pa zašto se kurvaš kad si puna kô brod?!

– Ne kurvam se i nikada se nisam kurvala. I ne vređaj me više. Nisam kurva, samo se bavim prostitucijom. To je posao. Privremeni. I baviću se tom delatnošću dok ne skupim 7.000 evra. Toliko mi treba za operaciju – rekla sam vojnički odsečno. Onda je brada nekontrolisano počela da mi podrhtava, a knedla u grlu je toliko nabubrila i pritisla glasne žice da sam jedva izgovarala reči. Gorčina iz grla pela se uz bradu i obraze, a kad je došla do očiju, krenule su suze. Gorke, olovne, preteške.

VIII

– Jesi li ti zaboravio kako ja bijem? – pitao bi me otac svaki put kada bih pred polazak u školu izvukao nešto iz sestra Vesninog ormara da obučem.

– Nisam zaboravio – postideno bih spuštao glavu, a suknje i roze majice vraćao na police. Izgovarao bih i: „Izvini, tata“, ali mi nije bilo jasno zbog čega mu se izvinjavam. I zašto sestri od tetke dopuštaju da se lepo oblači, a meni brane?! I zašto ja moram svakog meseca na šišanje, a sestra pušta kosu, plete pletenice i nosi konjski rep? Da li je to zato što je ona starija? Ili zato što je gost u našoj kući pa su fini prema njoj, kao što su uvek fini kada nam dođu gosti?

Meni se sve činilo da su gosti neki posebni, specijalni ljudi, mnogo bolji od nas običnih.

Onog trenutka kada bi najavili dolazak, mama bi uzimala usisivač i krpu da očisti prašinu, iako je pre samo dva dana detaljno sređivala kuću; a tata bi odlazio u prodavnicu da kupi raznorazno piće. Tog dana se nije kuvao pasulj, grašak ili boranija. Ma kakvi! Pravila bi se torta i raspaljivao roštilj u dvorištu, ako bi mnogo gostiju odjednom došlo – peklo bi se jagnje ili prase. Svi bismo morali da obučemo najnoviju ili najskuplju garderobu i da glumimo da smo kulturni. Tata i mama su pričali tiše nego obično i smeškali se; i gostima, ali i jedno drugom. Smeškali su se čak i detetu gostu kada bi prosulo sok po belom stolnjaku, mazili bi ga po glavi i govorili: „Nema veze, dušo, opraće se.“ I često bi izgovarali: „Hvala“, „Molim“ i „Izvini, je l' ti nije teško da mi dodaš slanik?“

Počeo sam već da kapiram da su gosti vrsta inspektora koji dolaze u kuću da provere da li živiš dobro i bogato i jesi li ljubazan i kulturnan.

Ali ni to mi nije davalo odgovor na pitanje zašto sestra Vesna sme da nosi dugu kosu i odeću za devojčice, a ja ne smem.

Kažu: „Kad porasteš, samo će ti se kazati.“

I kazalo mi se.

*

Na zvuk zvona koje je označilo kraj poslednjeg časa poslednjeg dana školske godine u šestom razredu i početak velikog raspusta, horski smo vrisnuli: „Uraaa!“ i istrčali na livadu iza školskog dvorišta.

– Svi bacite knjige i sveske ovde, na gomilu – komandovao je Jovan.

I svi su bacili.

– Čekajte, bre, ljudi, ne pravimo biblioteku, nego logorsku vatru! Otvorite te knjige, razbarušite stranice, ne slažite ih, nego pobacajte u oblik kupe, da ima vazduha između...

I svi su prišli da, po Jovanovom uputstvu, naprave logorsku vatru.

Jovan je iščupao listove iz sredine svoje sveske za srpski, zgužvao ih i pružio meni. Od svih ljudi – baš meni!

– Pridrži ovo, Josipe.

Dok sam preuzimao hartiju, sreli su nam se pogledi i dodirnuli prsti. Neka snažna i nezaustavljiva sila uletela mi je u telo i ubrzala protok krvi, paralisala mozak i poremetila vid. Konture predmeta i ljudi postale su nejasne, obrisi su zatreperili, a boje se zamutile i stopile. Kao na profesionalnoj fotografiji iz časopisa na kojoj je jedan predmet izoštren, a ostali su mutni, kristalno jasno je zablistalo Jovanovo lice.

Danas kad u mislima prevrtim usporeni snimak tog događaja, vidim njegovo nasmevano lice, obasjano plamenom šibice koji primiče ka meni. Sledeća scena: zgužvana hartija u mojim rukama počinje da gori, plamen se širi, i pre nego što će mi opeći prste, Jovan je uzima i znalački gura u podnožje kupe napravljene od raskupusanih knjiga. Drugari iz razreda prilaze vatri, kao Indijanci igraju oko nje, grle se i pevaju: „*Au, što je škola zgodna, leči lenjost i samoću, kô da mi je kuća rodna, šteta što ne radi noću...*“, a ja samo u Jovana gledam. Kao u transu.

Krajičkom oka vidim devojčice koje plaču jer se jedna drugarica seli u drugi kraj Valjeva i od septembra polazi u drugu školu. Jovan im prilazi da ih uteši i ohrabri, priča im nešto pametno, onim svojim ravnim tonom, umirujuće ravnim tonom, onakvim kakvim uvek priča... i one prestaju da plaču. Osmehuju se i grle ga. I on se osmehuje. Njima se osmehuje, tim nepodšišanim devojčicama, nezarobljenim u široke dukserice, farmerke i patike. Osmehuje se

devojkicama kojima su očevi dozvolili da obuku elegantne haljine i obuju lakovane cipelice za svečanost povodom poslednjeg dana u školi. Tim lepo obučenim devojkicama se osmehuje.

Nekoliko metara dalje, dečaci igraju „tapke“, kockaju se u sličice fudbalera tako što dlanom udare položenu sličicu, pa ako se okrene onda je osvajaju.

A ja? Podšišan, obučen i obuven kao neki dečak stojim na onom istom mestu na kojem me je Jovan ostavio. Ni levo, ni desno. Ukopan.

– Ajmo na pišanje! – dovikuju dečaci i čekaju Jovana.

– Ajde i ti, Tito! – zovu me, a ja i dalje stojim kao ukopan.

Jovan se odvaja od devojkica i kreće ka dečacima; nisam mu baš usput, bliže bi mu bilo da im dođe sa druge strane vatre, ali on ipak kreće daljim putem, prilazi meni, uzima me za ruku i vodi...

– Hajde, Josipe, da se takmičimo ko može dalje da dobaci – opet me gleda i smeje se, a ja bih sve učinio samo da taj pogled zauvek zadrži na meni.

Penjemo se na brdašce, petnaestak dečaka, Jovan i ja. Stajemo u liniju. Oni otkopčavaju kaiševe, svlače pantalone i gaće, uzimaju kurčeve u ruke, blago savijaju noge u kolenima, izvijaju leđa unazad, nišane i počinju da pišaju... I Jovan isto radi, pa radim i ja.

– Čekajteee! – dovikuju devojkice i dotrčavaju. – Hoćemo i mi da se takmičimo.

One dižu suknje i spuštaju se u čučanj.

A onda sledi šok i trenutak najbolnijeg otrežnjenja. Dečaci imaju kurac, a devojkice nemaju!!!

Devojkice nemaju ovaj komad mesa koji držim u ruci!

Dečaci vrište i hvale se rezultatima: „Dva metra!“, „Tri metra!“; izabrana je i pobednica među devojkicama. A ja ispuštam to strano telo iz ruku i gledam kako iz mesnatog creva nekontrolisano izlazi mlaz mokraće i pada po spuštenim farmerkama.

– Tito se upišao! Tito se upišao! – smenjuju se muški i ženski glasovi, a ja čujem samo jedan, Jovanov.

– Ajmo kući, Josipe – šapuće, tela primaknutog uz moje. – Navuci pantalone, idemo zajedno kući.

Izvršavam naredbe kao hipnotisan; dižem mokre, upišane farmerke, zakopčavam kaiš utrnutim prstima koji kao da nisu moji.

Jovan strpljivo čeka. Krećemo zaobilaznim putem, sa druge strane škole, da nas ne vide drugari. Dečaci upravo zadirkuju devojčice na temu koja nosi gaćice koje boje, a one ciče i smeju se dok se nas dvojica iskradamo.

Mrak je. Ćutimo dok idemo ka mojoj kući. Jovanova je na drugom kraju naselja. Želi da me otprati. Da otprati mene ovako groznog. Mene upišanog. Mene s kurcem. Mene koji više ne uspevam toliko jako da izbečim oči da bih zadržao suze. Slivaju se niz obraze, a ja ne smem da podignem šaku ka licu da ih obrišem, da me pokret ne ofira. Koračam, a teške, mokre farmerke lepe se za butine i usporavaju mi hod. Jovan okreće glavu na drugu stranu ka jednoj udžerici, a ja koristim priliku da brzo, u jednom potezu, prebrišem mokro lice.

Okreće glavu ka meni. Ne stižem ni da pomislim na to koliko mu je lice lepo pod svetlom ulične svetiljke...

– Tužan sam – poverava se, a meni se čini da celo Valjevo čuje moje srce koje počinje da skače u grudima. – Mnogo sam tužan, Josipe. Spalili smo one knjige, umesto da ih damo petacima čiji su roditelji siromašni i nemaju pare da im kupe udžbenike za šesti razred.

Iscrpljen od plakanja, te noći sam zaspao sa dva uznemirujuća saznanja: ja sam muškarac i ja sam zaljubljen u Jovana.

IX

Kada sam se tog leta i treći put probudio upišan, otac je samo besno odmahnuo glavom, pogledao u majku i procedio kroz zube: – Ovo dete stvarno nije nizašta! Sa trinaest godina piša u krevet!

Zaplakao sam.

– Šta plačeš kô plačipička?! – viknuo je tata, a majka se isprečila između nas dvojice da me ne bi udario.

Mehanički sam obrisao suze, tiho izgovorio: „Izvini, tata“, pognuo ramena i spustio glavu. I godinama nakon toga nisam se uspravio. Nastavio sam da se provlačim kroz život tako polupogrbljen, trudeći se da budem što manje upadljiv. Da ne bodem oči ovakav, drugačiji i nakazan.

Osećao sam se kao vanzemaljac iz filma *Osmi putnik*, kao to strano telo koje iskače iz stomaka ljudi. Samo što sam ja celo svoje telo doživljavao kao strano, kao velikog vanzemaljca iz kojeg sam povremeno iskakao ja.

Kada bi roditelji otišli na posao, šminkao sam se, lakirao nokte, oblačio mamine i sestra Vesnine suknje...

Iako nismo često razgovarali, niti se poveravali jedno drugom, sestra Vesna i ja sklopili smo neku vrstu saveza i napravili prećutni dogovor o nenapadanju. Ja sam od roditelja i ostale familije krio da ona puši, a ona ne samo što je krila da ja oblačim žensku odeću, već mi je dopuštala da se poslužim stvarima iz njenog ormara.

Tako lepo odeven, sate sam provodio ispred ogledala. Maramu sam pričvršćivao šnalama i puštao je da mi pada niz leđa. Zamišljao sam da je to duga kosa.

Priželjkivao sam da tako lep i doteran izađem na ulicu da me ljudi vide. Da celom svetu pokažem da sam žensko. Da sam žensko uprkos tom mesnatom crevcetu koje je nekom strašnom greškom prirode izraslo među mojim nogama.

A najviše od svega želeo sam da me vidi Jovan.

*

– Josipeeee! Ooo, Josipeeee! – kroz otvoren prozor čuo sam dobro poznati glas. Jovanov. Provirio sam, a on se zasmejao kada me je ugledao.

– Ej, zašto si se tako obukao? Ideš li na maskenbal?

– Ma, nešto se zezam po kući – postidjeno sam prošaputao.

– Ajmo u ribu! – uzviknuo je držeći u ruci dva štapa za pecanje.

Na brzaka sam svukao žensku garderobu, maskirao se u muškarca i istrčao iz kuće.

Otišli smo na reku Gradac. Jovan je zakačio osušenu mušicu na udicu, vešto zabacio i već nakon nekoliko minuta izvukao pastrmku. Dok se koprcala u njegovim rukama jasno sam video bol i strah u njenim očima. Jovan je pažljivo izvukao udicu, prineo ribu usnama, poljubio je i vratio u vodu.

Ceo svoj dosadašnji bedni život menjao bih za minut života te pastrmke, minut koji je provela u Jovanovim rukama.

– Prezirem lovce jer su to ljudi koji ubijaju iz zadovoljstva – objašnjavao mi je. – Verovatno bi mnogi od njih ubijali i ljude da je to zakonom dozvoljeno. Verujem da ih samo strah od zatvora sprečava u tome. Životinje ubijaju druge životinje da bi se prehranile, čovek ubija i kad nije gladan. Čovek ubija jer voli da ubija.

*

Baš tog leta, besneo je rat u bivšoj Jugoslaviji. Često sam razmišljao o Jovanovoj priči i zaključio kako životinje napokon mogu da odahnu, jer se ljudi ubijaju između sebe. Te 1993. godine po Valjevu se prepričavala anegdota o jednom crncu unproforcu.

Kada se vratio u svoje zabačeno selo u Africi, meštani, inače ljudožderi, pitali su ga gde je bio.

– Bio sam na Balkanu, u Bosni i Hercegovini, i ne mogu da se čudom načudim.

– Zašto? Šta ima tamo? – pitali su ljudi iz njegovog plemena.

– Ima Srba, Muslimana i Hrvata.

– Pa, šta rade?

– Kolju jedni druge.

– Kolju? Pa, šta je tu čudno?!

– Kolju, al' ne jedu!

X

– Volim te, Goco. Mnogo. Volim te više od sebe. Više od ovog mog bednog života. Kada sam izgubio svaku nadu da ovog čistača ulica, siročić bez kućeta i maćeta iko može da zavoli, pojavila si se ti i napravila mi bajku od života – govorio je Dragan klečeći preda mnom. Sedela sam na krevetu, a on me je obgrlio rukama oko nogu i počeo da priča o detinjstvu.

– U selu kraj Pančeva živeli smo očeva majka, tata, mama i ja. Otac je bio šef, a majka službenica u velikoj državnoj firmi. Imali smo lepu kuću, dovoljno novca... Bio sam i nahranjen i obučan, išao na engleski, u muzičku školu, trenirao košarku... Nije mi falilo ništa osim mira. Bar jednom nedeljno, uglavnom kad popije, otac je tukao majku. Ako bismo baba i ja pokušali da je zaštitimo, izbacivao bi nas napolje i zaključavao vrata. Sklanjali smo se u šupu i odatle slušali majčine krike i plač.

– O, Bože... Pa zašto niste zvali policiju?

– Baba nije dala. „Šta će svet da kaže?!“ Bilo je sramota da komšiluk sazna šta se dešava u kući. Pred svetom smo delovali kao srećna porodica i ni po koju cenu nismo želeli da pokvarimo tu lepu sliku. I tako sve do one noći kada je otac ubio majku i otišao u zatvor. Nikada ga posle toga nisam video. On je po izlasku na slobodu pokušavao da me nađe u domu za nezbrinutu decu gde sam završio nakon babine smrti, ali ja nisam hteo ni da čujem za njega.

– I, ništa ne znaš o ocu?

– Znam. Svašta sam kasnije saznao... – uzdahnio je Dragan. – Oca nisu privlačile žene nego muškarci. Majku nikada nije voleo, oženio se jer ga je baba naterala, jer to tako treba, jer se od muškarca očekuje da se oženi i osnuje porodicu – kazao mi je Dragan, a ja sam mu pričala o nekoliko prikrivenih, neostvarenih homoseksualaca koje sam poznavala. I oni su pristali da se ožene radi reda i zbog sveta. Isfrustrirani, jer žive lažnim životom, jer glume

da su ono što nisu, i oni tuku svoje žene kao da su im one krive što nisu imali hrabrosti da žive onako kako njihovo biće traži, a ne onako kako društvo očekuje.

– Duboko verujem, Dragane, da su mnogi muškarci koji tuku svoje žene latentni homoseksualci, baš kao i oni koji po ulici napadaju i vređaju gejeve. Kad tuku pедера, oni u stvari tuku svoju želju za njim.

– Kako si ti pametna, moja Goco. Kako sve znaš i razumeš, poznaješ i najskrivenije mračne podrumе ljudske duše.

– To je zato što sam imala snage da siđem u podrum svoje duše i upalim svetlo.

– Ti si savršena. Potpuno savršena. Volim te najviše na svetu, a voleo bih te još više da ne radiš taj grozni posao.

– Moram, mili. Moram. Ne možeš ni da zamisliš kako mi je teško da trpim svakog perverznoг skota koji dođe da se na meni iživljava. Da mi radi sve ono što rođenoj ženi ne sme ni da pomene. Znaš li šta sve ti kvazimačo-muškarci traže od mene?! Sramota me je i da ti pričam šta moram da radim da bih zaradila pare. I još da glumim da uživam u tome! Lakše bi mi, bre, bilo da perem klozete. Znaš li koja je razlika između klozeta i obraza? Klozet se može oprati!

– Ne plači, Goco. Ne plači, ljubavi moja. Oprosti mi što sam ljubomoran. Znam da je to samo posao i želim da verujem da ne osećaš ništa dok radiš, ali razumi i mene i moj strah da će te neki drugi muškarac jebati bolje od mene, da će ti doći odmorniji i mirišljiviji od ovog bednog čistača ulica; doći će ti nasmejaniji, sa manje problema i sa više para; lagaće te da si najlepša i najbolja na svetu, a ti ćeš, kô i svako žensko, poverovati u to. Razumi moj strah da će te neko zbog lične zabave i takmičarskog duha svesno i namerno osvajati i osvajati, krotiće te sve dok te ne ukroti i ne pripitomi, a onda će te zapišati tek da obeleži teritoriju, pa će se pohvaliti drugarima u kafani da te je jebao.

– I šutnuće me. Sažvakaće me i ispljunuti. Ispljunuće me jer se ljudsko meso ne jede. Bar da sam jelen, pa da moje rogove okači na zid u dnevnoj sobi. Bar za ukras da mu služim! Ali za razliku od ostale divljači, žene su trofej koji se nakon pobede u lovu nikom više ne pokazuje. Znam. Sve sam to doživela. Ljubav sam već nekoliko

puta preležala na nogama. Stekla sam imunitet. Znaš li kako se pravi serum protiv zmijskog otrova?

– Kako?

– Tako što otrov zmije ušpricaju konju u krv. Konj ima jak organizam i nakon nekog vremena stvori antitela, odbranu od otrova. Onda tom konju vade krv i od nje prave serum pa daju ljudima koje je ujela zmija. Kada bi samo bilo moguće, donirala bih ovu svoju krv svim ženama koje je za srce ujela zmija koju su u nedrima čuvale.

– Pa ti si onda vakcinisana i protiv mene!

– Ti si drugo, Dragane. Ušao si u moje srce, zaključao vrata iznutra i progutao ključ. Pa sad niti ko može da uđe unutra, niti ti možeš da izađeš napolje. Izaći ćeš samo ako napraviš sranje...

– Kako?! Ha-ha-ha-ha... Ako napravim sranje, israču ključ i otključati bravu! Kako si ti duhovita!

– Nisam duhovita, ovog puta sam banalna...

– Ali si prepametna! Ti si najpametnija žena, ma, najpametniji čovek kog znam. Toliko toga znaš o ljudima i o životinjama.

– Ništa ne znam o ljudima. Što ih bolje upoznajem, sve ih manje poznajem. Ljudi se menjaju, mahom nagore. O životinjama znam, deda me je naučio.

– Deda je bio stočar?

– Ne, deda je bio dreser u cirkusu. Lav mu je jeo iz ruke, ali žena nikada! Zato je moju baku i obožavao. Umro je u želji da je osvoji i da je ima celu. I imao ju je, od prvog dana, ali mu ona to nikada nije pokazala.

XI

Nakon onog mušičarenja na reci, Jovana do kraja leta nisam video. Tri puta sam mu dolazio pred kuću da ga zovem na pecanje, ali je njegova baka uvek govorila da je sa roditeljima na moru, ili sa stricem i strinom na Zlatiboru.

Brojao sam dane do početka školske godine i, kako koji prođe, precrtavao flomasterom taj datum na zidnom kalendaru.

Samo sam na Jovana mislio. On je bio prva misao ujutru kada se probudim. Sa njegovim likom sam i zaspivao.

*

U septembru su devojkicama porasle sise, a meni su porasli brkovi.

I Jovanu su porasli brkovi. Ali moji su – gle ironije – bili veći!

Dok sam penom i brijačem uklanjao te grozne dlačice kojih sam se užasavao, naišao je otac i potapšao me po ramenu: – Josipe, postao si pravi muškarac.

Bio je ponosan što je njegov sin počeo da se brije, što dobija muško obličje, a ja sam pristao da glumim muškarca zbog mira u kući. Bio sam potpuno svestan da nema šanse da mu objasnim da sam žensko i da je priroda napravila neoprostivu grešku kada mi je dodelila ovakvo telo.

Ušao sam u taj prokleti pubertet, pa je iz dana u dan moje telo postajalo sve grublje i nakaznije. Umesto u kukovima, raširio sam se u ramenima, a na grudima umesto sisa – porasle su mi dlake.

Svakodnevno sam mučio sebe pitanjima kako je moguće da se tako nešto desi i zašto baš meni. Zarobljen u sopstvenom telu, osećao sam se kao zatvorenik u samici. Osuđen bez zločina, robijao sam svoj život.

I verovatno bih potpuno psihički skrenuo da u jednoj emisiji na televiziji nisam video prilog o ljudima koji pomoću operacija menjaju pol. Lekar iz Beograda pričao je o hormonima koje ti ljudi dobijaju, o pripremama i samoj hirurškoj intervenciji, a mene je u trenutku

ogrevalo sunce. Doneo sam najvažniju odluku u životu: kad napunim osamnaest godina i postanem punoletan, otići ću u Beograd na operaciju. Moja robija, dakle, nije doživotna. Za šest godina biću slobodan čovek, za šest godina biću žena.

*

U Jovana sam se iz dana u dan sve više zaljubljavao. Dolazio sam u školu i po pola sata pre početka nastave, sedeo u dvorištu i ushićeno iščekivao da se pojavi na kapiji. Gledao sam ga dok me ne gleda i brzo skretao pogled kada bi okrenuo glavu ka meni.

– Zašto me stalno gledaš? – pitao me je na velikom odmoru.

– Zato što si lep.

– I ti si lep – uzvratio je i potapšao me po ramenu, a ja sam osetio kako mi srce skače u grudima, a obrazi gore.

I što je najgore, od svakog njegovog dodira raslo bi mi, bujalo i pulsiralo ono crevce između nogu. Počeo sam da nosim široke farmerke i dugačke džakaste dukserice koje prekrivaju prepone i skrivaju nepristojnu nabrekliu ispod donjeg stomaka, tu jezivu anomaliju koja me je unakazila.

Gadio sam se svog tela, stideo sam ga se. Mrzeo sam sebe, a svi ostali su mrzeli mene i to je bilo jedino zajedničko mojim školskim drugarima i meni.

Umesto Tito, počeli su da me zovu „peder“. Jednom su preko cele školske klupe za kojom sam sedeo crnim markerom nacrtali veliki muški polni organ i onda prijavili razrednoj da sam to ja učinio.

– Josip je to crtao, videli smo ga! On to voli, zato i crta. On je peder!
– uglas su vikali i lagali razrednu, a ja sam plačući tiho ponavljao: – Nisam ja, nisam ja...

Sutradan je tetkica to obrisala acetonom, ali se već prekosutra pojavio isti crtež i rečenica: „Josip peder voli kurac!“

Razredna je sazvala sastanak razredne zajednice, a Jovan, predsednik odeljenja, rekao je pred svima da ja to nisam učinio, da mene sve to veoma pogađa i da nije lepo što me „pojedinci vređaju i muče“. U svoj svojoj nesreći osetio sam sreću što je moj vitez Jovan stao na moju stranu i što me brani.

Zamolio je razrednu i da nikoga ne kazni zbog ovog incidenta, ali da svaki đak ponaosob da časnu reč da ovo više neće raditi.

I stvarno, prestali su da crtaju i pišu po mojoj klupi.
Ali, počeli su da čine još gore stvari.

XII

Jednom su mi u školsku torbu ubacili tri bubašvabe koje su izašle kada sam stigao kući i krenule da mile po sobi. Užasnuto sam kriknuo i u agoniji počeo da skačem i vrištim, unezvereno mašući rukama.

Ne, nisam se uplašio buba; iako brojnije, mnogo su manje od mene. Uplašio sam se dece koja su mi te bube stavila u torbu.

Ušao je deda. Pomazio me je po glavi, a zatim se sagnuo, uhvatio jednu bubašvabu i držeći je palcem i kažiprstom okrenuo je ka sijalici.

Buba je, onako na leđa okrenuta i zarobljena između dedinih prstiju, prvo brzo mlatarala nogama pokušavajući da se oslobodi, a zatim se potpuno umirila.

– Vidiš li kako je pametna? Prvo je krenula da se oslobodi na jedini način za koji zna, a kada je shvatila da tako neće uspeti, umirila se dok ne razmisli i ne nađe bolje rešenje. Bubašvabe su najpametnija bića na planeti Zemlji. Šta? Ne veruješ?

– Pa... prvi put čujem za to. Kažu da su pametni psi i šimpanze; kaže se i „pametan kô pčela“.

– Ko je to proglasio?! Čovek! Čovek koji je sam sebe proklamovao u najpametnije biće na planeti Zemlji, pa je tako superioran počeo da sudi i o pameti ostalih stvorenja. Tako je dodelio inteligenciju psu koji mu je najverniji sluga, pčeli koja ga hrani medom, a on joj zauzvrat zimi u košnicu uvaljuje običan šećer; majmunu koji ga zabavlja. Sve jadnim podanicima. A one životinje koje ga ne konstatuju i koje gledaju svoja posla, one koje ga ne slušaju proglasio je glupima. Što, kad je tako pametan, čovek vuku ne pogleda u oči?

– Vuku?

– Da, vuku. Ne sme ni direktno u oči da ga pogleda, nego samo preko nišana. Tu najstrašnijiu i najsravnijiu priču o našoj vrsti ispričaću ti kad porasteš.

– Ali, deda, zašto misliš da su bubašvabe najpametnije?

– Ne mislim, sine. Znam. Ni o jednom čoveku, ni o jednom stvoru ne može definiciju dati neko drugi. Može da misli ko šta hoće. O svakom od nas govore samo naša sopstvena dela, naši rezultati. Čitao si da su dinosaurusi izumrli?

– Da, deda.

– E, pa, vidiš, dinosaurusi su bili veoma veliki i jaki. Strah i trepet! Sve životinje su ih se plašile. Ali oni nisu bili mnogo pametni. Imali su snažno telo i malecki mozak. Elem, dinosaurusi su izumrli, a bubašvabe su preživlele. Da, da, preživeli su ti čuveni preci ovog boljeg stvorenja od mene, ovog koje držim među prstima i imam priliku da ga maltretiram samo zato što sam krupniji od njega. Bubašvabe mogu da opstanu mesec dana bez hrane i vode; jedu plastiku, sapun, čak i lepak. Ako im odsečeš glavu, umreće tek nakon sedam dana, i to od gladi. Neke bubašvabe žive čak i u aktivnim vulkanima. Izuzetno su otporne na radijaciju, tako da će sasvim sigurno preživeti i treći svetski, nuklearni rat. I sad mi ti, Josipe, kaži ko je pametniji. Čovek koji je napravio atomsku bombu da bi ubio druge pripadnike svoje vrste, a samim tim i sebe, pošto – gle čuda! – svi živimo na istoj planeti, ili bubašvaba koja odozdo posmatra šta čovek radi i unapred sprema odbrambene mehanizme da bi sebe i svoju vrstu zaštitila od narednog pametnog poteza bića koje je sebe proglasilo za najsuperiornije na planeti.

– Deda, hajde da ove bubašvabe iznesemo u baštu.

– Hajde, sine – izgovorio je na srpskom jeziku, naglo prekinuvši naš razgovor na italijanskom. Osetio je da se otac šunja oko vrata.

XIII

– Ooo, gde si, bivša drugarice?! – prozvala me je Rajna čim sam kročila u *Crni mačor*, kafanu koju je držala u blizini glavne beogradske železničke i autobuske stanice.

Rajna je bila školski primer ocvale, „penzionisane“ prostitutke. Bičevi izgorele, plave, neujednačeno ofarbane kose sa nadograđenim pramenovima padali su joj po ramenima i bretelama crvene majice, a iz dekoltea su – poput narastajućeg testa u premaloj vangli – kipele opuštene sise dva broja veće od korpi brushaltera. Podbočena laktom, tanku, dugačku cigaretu držala je kao neki trofej, visoko iznad stola, otresajući pepeo dugim, veštačkim noktima, obojenim u drečavo pink, pa još ukrašenim štrasom.

Šta da vam kažem o njoj, a da joj nešto ne oduzmem, ili još gore, da ne ogrešim dušu pa da joj dodam nešto što joj ne pripada? Postoje ljudi koji imaju tu neku „žicu“ za opstanak. Mislim da ta nevidljiva žica ide tik uz kičmu. Ti ljudi umeju da stoje gordo, uspravnije od svakog generala pred vojnicima u stroju, a umeju i da se saviju toliko da obrazom dotaknu zemlju. Savršeno elastični i potpuno neopterećeni moralnim zakonima, postaju skoro neuništivi.

*

Rajna je prva osoba koju sam upoznala kada sam stigla u Beograd.

Kada sam pravo iz autobusa, štiklama preskačući tramvajske šine, u mini-suknji i žutom džemperu, sa koferom u rukama, 3.000 dinara u tašnici i 1.000 maraka sakrivenih u brushalteru ušla u *Crni mačor* uštinuo me je za oči slatkasti, ustajali smrad prženog luka useljen u tapacirane stolice i karirane stolnjake, pomešan sa oštrim mirisom jeftinih, ljutih cigareta i isparenja rakije koja se – nakon nekolikočasovnog zarobljeništva u želucu, jetri i krvotoku, tako organski prerađena – kroz kožu napokon dokopala slobode.

Stidljivo sam sela za sto najbliži vratima i kroz maglu duvanskog dima pogledala ka šanku. Čekajući konobara, osetila sam kako mi se usta suše, a telo koči od strepnje i nesigurnosti. Branila sam se otupljenošću, duboko zaronivši u dilemu da li da uz kafu naručim kiselu ili običnu vodu.

Pogled mi se prvo sudario sa debelom Cigankom u širokoj šarenoj suknji, još šarenijoj bluzi, sa đinđuvama oko vrata i zlatnim minđušama koje su virile ispod šarene marame. U tragovima ocedenog soca po zidovima šoljice tek popijene kafe videla je veliku sreću u ljubavi koja u bliskoj budućnosti sasvim pouzdano čeka ženu koja je sedela kraj nje.

– Za svaki slučaj, dođi večeras kod mene kući da ti još jednom prebajem i da ti dam zaštitu od dušmana, da ti ne pokvare sreću... – ubedljivo je govorila Ciganka, dok je moj pogled, prešavši preko ne baš mladog i ne baš lepog, ali nadom ozarenog lica buduće srećne udavače, nastavio dalje ka šanku.

Tek što sam pomislila da je bolje da uz kafu naručim običnu vodu, da ne bih trošila pare na kiselu, prenuo me je glas suvonjavog muškarca koji je čoveku sa kojim je sedeo prekorno rekao: – Ti si, bre, jedan običan alkoholičar!

– Ja nisam alkoholičar, ja sam pijanac – branio se glasom koji je zvučao kao da su mu usta ispunjena pucvalom.

– A u čemu je, molim te lepo, razlika?

– Razlika je u tome što je alkoholičar dijagnoza, a pijanac je opredeljenje.

Samouvereno i dominantno, kao učiteljica kroz učionicu, Rajna je koračala između stolova. Nasmejala se Pijancu iz ubeđenja i brzim pogledom ka šankeru naručila, na račun kuće, još jednu turu za njegov sto. Namignula je Ciganki gatari i nemo, šarajući prstom po vazduhu, objasnila joj da, kad završi sa mušterijom, pređe za sto kraj šanka i pogleda u njenu šolju.

Mešajući kukovima između stolova, na putu ka pridošlici za stolom kraj vrata, saplela se o štaku. Jako ju je iznerviralo nepropisno odloženo ortopedsko pomagalo čoveka sa jednom celom nogom i drugom koja se završavala iznad kolena, koji je sedeo za stolom na kojem su pored skoro popijene kafe i čaše obične vode stajali

bedževi sa srpskom zastavom, likom Karađorđa Petrovića, fotografijom generala Ratka Mladića...

– Alo, Karlovčanin! Došao si ovde da mi srbuješ! Sklanjaj tu robu sa stola, ovo je kafana a ne pijaca! – dreknula je na njega glasom poslovično strpljive učiteljice istreniranih živaca koji su pukli na poslednjem, šestom času zbog drskog đaka koji se usudio da remeti nastavu.

Ratnik bez noge je rešio da se brani ćutanjem. Progutao je knedlu i otpio gutljaj vode. Onaj poslednji srk kafe u skoro praznoj šoljici koji mu je omogućavao da još neko vreme sedi u kafani, popio je tek nakon pola sata; zatim je pokupio bedževe sa stola, novac za kafu podmetnuo pod pikslu; ustao iz zaleta skoro poskočivši, doskočio na onu jednu nogu i oslonjen na štake krenuo ka vratima. Nije me ni pogledao dok je prolazio kraj mene. Šteta. Možda bi ispod mojih obrva prepoznao oči mog oca. Možda bi umeo da mi ispriča nešto o poslednjim danima tog Jugoslovena koji je poginuo u Karlovcu braneći od braće Hrvata braću Srbe.

Odmahnula sam glavom rasterujući misli i zajedno sa karlovačkim ratnikom ispratila i svoju prošlost. Prva odluka doneta u novom životu glasila je: naručicu kiselu vodu uz kafu.

– Osobo, šta piješ? – pitala me je Rajna, rukama podbočenim o kukove.

– Kafu i kiselu – prošaputala sam, zbunjena njenim oslovljavanjem.

– Osobo, šta ti znaš da radiš?

– A šta ti znaš da radiš?

– Znam da preživim u Beogradu. A ti, osobo?

– Znam da dođem u Beograd. I ne zovi me „Osobo“, ime mi je Goca.

– Dobra si, mala! Vikni turu da uđeš u društvo.

I viknula sam. Jednu, dve, tri, četiri ture rakije. Petu je viknula Rajna, nakon što je sat vremena slušala moju životnu priču. A onda smo spojili stolove te su nam se pridružila i ona dva muškarca koji su se svađali oko toga da li su alkoholičari ili ipak samo pijanci; sela je tu i Ciganka gatara, i to baš do mene nudeći mi besplatno gledanje u šolju.

U sledećoj sceni koju pamtim, na klupi u parku preko puta *Crnog mačora* mortus pijana pušim kurac onom muškarcu što tvrdi da pije

iz ubeđenja. I lepo mi je. Slobodna sam. Prvi put sam slobodna da radim šta mi se radi. Žao mi je što se ne sećam imena tog muškarca sa kojim sam prvi put imala seksualno iskustvo, tog muškarca sa kojim sam postala žena.

Ali živo se sećam klupe u parku kod Ekonomskog fakulteta, koji Beograđani zovu Picin park, sećam se i pesme Dina Merlina *Hajde noćas mi dođi, svega mi donesi, noćas nešto lijepo treba da se desi...* koja je dopirala iz tranzistora nekog nesrećnika koji je, pokriven novinama, dremao na klupi pored naše.

Pamtim i da mi je Pijanac iz ubeđenja pružio novčanicu od 20 maraka, ali ja sam mu odgurnula ruku.

– Nisam prostitutka.

– U tom slučaju, mogli bismo ovo da ponovimo – nasmešio se zadovoljno vraćajući novac u džep.

– A, ne. Nemoj da se ljutiš, ali sledeći put ću ovo uraditi iz ljubavi nekom koga volim.

*

– Ooo, gde si, bivša drugarice? – promukao Rajnin glas prenuo me je iz sećanja koje je oživeo prepoznatljivi miris *Crnog mačora*.

– Zašto „bivša“?

– Stvarno si pravo, tipično žensko. Čim se zaljubiš, zaboraviš prijatelje. Ajd, vikni turu pa da se izmirimo – nasmejala se i pozvala me da sednem za njen sto kraj šanka.

I stvarno, poslednjih šest meseci koliko živim sa Draganom, prestala sam da izlazim. Danju radim, primam mušterije u kući, a nakon toga dočekujem svog dragog, takođe u kući. Doduše, u poslednje vreme manje ga dočekujem, a više ga čekam jer on nakon posla sve češće ide na pivo sa kolegama.

– A ti, Rajna, kako si?

– Evo, navikavam se na samoću. Ostavio me onaj moj kreten...

– Žao mi je što to čujem, verujem da ti je mnogo teško.

Saučesnički nežno, spustila sam šaku na njenu. Naglo je izvukla ruku kao da se plaši da će joj toplina ljudskog dodira odlediti srce, da će otopiti zidove od leda koji su to izranjavljeno meso čuvali u jednom komadu i sprečavali ga da istruli i raspadne se.

– Ma, ne plačem ja za svakim muškarcem. Za nekim pustim suzu, a za nekim pustim vodu.

– Iz vodokotlića, a?! – zasmejale su me Rajnine reči, a onda me je zadivio njen talenat za preživljavanje.

Pomislih kako nam ovaj život i jeste dat kao neka obaveza koju moramo da izvršimo do kraja. I, kao kod svih ostalih obaveza, niko te ne pita sviđa li ti se ili ne. Odrađuješ, guraš dalje kako znaš i umeš i čekaš da truba zasvira večerje.

XIV

Ceo sedmi i osmi razred pamtim po maltretiranju. Ono što dečji mozak može da smisli, ne umeju ni profesionalni egzekutori.

Drugovi iz odeljenja (kako ovo „drugovi“ tužno zvuči) ušunjali su se u svlačionicu za vreme časa fizičkog i, dok sam bio u sali, ukrali mi odeću sa vešalice, a na isto mesto okačili crvene čipkaste ženske gaćice i mrežaste čarape sa halterima, onakve kakve žene nose u porno-filmovima.

– Obuci to! – naredio je Petar, takozvani drug iz odeljenja, ali najpodliji i najagresivniji od svih. Stariji brat mu je bio jedan od najpoznatijih kriminalaca u Valjevu, a Petar je očigledno bio rešen da nastavi taj razrađeni biznis.

– Obuci! Obuci! – navijali su i ostali vrišteći od smeha.

Zaplakao sam i molio ih da mi vrate moje stvari, kada je Petar izvadio nož skakavac, pritisnuo dugme i sečivo koje je iskočilo uperio ka mom vratu. Naredio je: – Oblači, kad ti kažem!

Drhtao sam od straha i plakao od poniženja dok sam oblačio crvene čipkaste gaće i mrežaste čarape pred publikom koja je urlala kao navijači na stadionu kada njihov tim pobeđuje.

Petar me je tako sramno obučenog okrenuo licem ka zidu, a onda se prisionio uz moje dupe. Odmakao se pa opet prisionio, a onda je ohrabren smehom, vriskom i skandiranjem ostalih počeo sve brže i jače da primiče i odmiče svoje kukove od mog dupeta.

Verovatno bih umro od sramote i užasa, pao u nesvest ili momentalno izgubio razum i kraj života dočekao vezan za krevet u nekoj ustanovi za duševno obolele, da zahvaljujući očevim batinama nisam savladao tehniku isključivanja. To isključivanje izgleda tako što jako zažmuriš, najjače što možeš, toliko jako da te kapci i očne jabučice zabole do te mere da utrne mozak; čvrsto stegneš pesnice, toliko čvrsto da bol od noktiju zarivenih u dlanove počne da se širi telom i parališe ga.

Ta tehnika isključivanja dovodila bi me do toga da se u kritičnim situacijama potpuno izmestim iz svog tela i da ne osećam ništa. U najboljem slučaju to bi značilo potpuni prekid filma, a u najgorem bih se osećao kao da gledam grozan film u kojem glumi neki glumac koji izgleda isto kao ja.

Tako isključen, nisam čuo navijanje i urlanje školskih drugova, smetnuo sam s uma i to da obučen kao prostitutka stojim usred škole dok siledžija Petar glumi da me jebe. Ali nekim perifernim receptorima, koji nisu bitni za situaciju u kojoj sam bio, te ih nisam ni isključio, osetio sam da je Petru dignut kurac. Da, sve vreme mu je bio tvrd. Jasno sam to osećao dok me je njime udarao po zadnjici. I ništa mi nije bilo jasno. Ama baš ništa. Meni bi se to dešavalo kada me Jovan zagrlji, potapše po ramenu, a katkad i kad me samo nežno pogleda. Ali to je bilo zato što sam ja Jovana voleo. Ali zašto bi Petar koji me mrzi reagovao na mene kao da me voli?

*

Istog časa kad su se vrata otvorila, Petar se odmakao od mene. Odskočio je metar unazad i kobajagi nezainteresovano počeo da gleda levo-desno.

– Cela škola se trese od vašeg urlanja! Šta to radite?! – viknuo je nastavnik fizičkog.

Kad me je ugledao, iskolačio je oči.

– Josipe, sutra nek ti otac dođe u školu! – dreknuo je i izašao zalupivši vratima.

Navukao sam odeću preko onog ženskog veša i istrčao iz svlačionice. Nisam se pitao šta će biti kada otac čuje da me je nastavnik zatekao u čipkastim gaćama i mrežastim čarapama. Znao sam, dobiću batine. Razmišljao sam kako do svega ovoga ne bi došlo da se Jovan tog dana nije razboleo i da je došao u školu.

XV

„Pas se dresira kada je gladan. Ne možeš sitog psa naučiti poslušnosti.“

Setila sam se ovih dedinih reči dok sam gladna ležala pored sitog Dragana.

I tog je dana kući došao tek pred ponoć iako sam mu javila da ću rano završiti obaveze i klijenta ispratiti već u dva popodne. Sedela sam besprekorno doterana za postavljenim stolom i čekala.

Satima.

Gledala sam u svećnjak i vazu sa ružama i pitala se: kada sam to ja počela da kupujem cveće za njega?

Počelo je onda kada je on prestao da kupuje cveće za mene.

Ručak nije ni pogledao, a ni ja nisam bolje prošla. Odmah je otišao u krevet, a ja sam legla kraj njega i nežno ga mazila po kosi dok nije zaspao.

Ujutru nisam ustala u pet, već u 04.45 ne bih li se što bolje doterala za njega. Izrendala sam sveži krastavac i tu kašu stavila na kapke i podočnjake kako bi mi spao otok od plakanja. Da, pomislila sam i to kako Dragan mene odavno nije video na štiklama, jer u kući nosim papuče, te sam se natakarila na one od dvanaest santimetara pre nego što sam se, nakon što sam spremila doručak kakav sasvim sigurno ne postoji ni u *Hajatu*, usudila da ga nežno probudim poljupcima.

– Pusti me još pet minuta – sanjivo je izgovorio i okrenuo se na drugu stranu.

– Dobro jutro, ljubavi – procvrkutala sam nakon tih pet minuta i čula: – Molim te, pusti me još pet minuta.

I tako pet po pet...

Ustao je pola sata pre početka smene i s kašnjenjem u najavi otrčao na posao. Dok je bunovan navlačio odeću, nije pogledao ni doručak, ni cveće, ni mene... čak ni svećnjak sa upaljenim crvenim svećama.

Sela sam, ugasila sveće i zapalila cigaretu, srknula hladnu kafu iz jedne od dve šoljice postavljene na belom stolnjaku i pomislila kako je ipak trebalo da uz crne lakovane cipele sa štiklom obučen i mrežaste čarape i crnu usku mini-suknju. To je nekada baš voleo.

Zapalila sam još jednu cigaretu, popila i njegovu kafu koja mi je onako hladna na prazan želudac pala kô kamen u plićak.

*

„Ljudi se ne razlikuju mnogo od pasa“, opet sam se setila dedinih reči. „Nagradi ga samo kad učini nešto dobro. Ne smeš da nagrađuješ loše ponašanje. Tu mnogi greše.“

Tu sam pogrešila i ja.

A nije da ne umem sa psima.

Sećam se šta me je deda naučio kada sam kao dete prvi put izvela u šetnju svog psa, štene Džekija, i umalo se kući vratila bez malog begunca.

„Pusti ga da slobodno šeta, ali kad vidiš da je počeo da se udaljava, nemoj da trčiš za njim, jer će nastaviti da beži. Naprotiv, ti počni da bežiš od njega i dok to činiš zviždući i dozivaj ga. I doći će, ali ne zato što razume zvižduk ili reči 'Dođi, dođi'. Doći će jer shvata da vođa čopora odlazi, napušta ga; shvata da ostaje samo. Zvižduk i dozivanje služe samo da bi, kad sledeći put čuje taj zvuk, shvatilo da će biti napušteno. Kad se uplaši da će te izgubiti i kad počne da trči za tobom, uspori i dozvoli mu da te stigne, a kad ti se već primakne na nekoliko metara, onda čučni, obraduj mu se i izmazi ga. Nakon toga, stalno će te držati na oku da ne pobegneš i dolaziće na tvoj poziv jer vidi koliko se i ti raduješ kada ste zajedno.“

Tako sam postupila i delovalo je. Nakon tri dana, Džeki me je pratio kao senka.

Eto, nije da ne umem sa psima. Samo ne umem sa muškarcima. Oni su potpuno druga vrsta. Ili nisu, nego im ja dajem važnost koja im evolucijski uopšte ne pripada.

XVI

Još sam se nekako i nosio sa spoljnim neprijateljima, ali sa „domaćim“ je išlo mnogo, mnogo teže.

Kad se nakon razgovora sa nastavnikom fizičkog otac vratio iz škole, izvukao je kaiš iz pantalona i izudarao me po leđima, dupetu, nogama i rukama. Zamahivao je iz sve snage, a pogled mu nije bio ljudski, već zverski.

– Ne tuci ga kaišem, ubićeš ga! – zakukala je majka.

– Toliko mi se gadi da rukom ne mogu da ga pipnem! Bolje da je umro, ožalio bih ga. Nosio bih crninu godinu dana i – gotovo. Eee, kamo sreće da si ga mrtvog rodila.

Otac je nastavio da me krvnički udara i da nabraja sve zbog čega bi bilo dobro da sam umro, ali ja sam se već isključio. Izašao sam iz tela tog dečaka kom pod silinom udaraca pucaju koža i krvni sudovi. Izašao sam i iz duše tog dečaka čija bi smrt rešila sve probleme njegovog oca.

Oko deset uveče probudio sam se u svom krevetu, obučen i nepokriven. Telo kao da nije bilo moje. Jedva sam ustao, polako se oslanjajući na laktove, pa na šake. U hodniku, na putu do kupatila, čuo sam iz sobe mojih roditelja škripu kreveta i ubrzano disanje. Verovatno prave novo dete, pravog sina, boljeg od mene.

Jedva sam se svukao. Tanka pamučna trenerka bila je krvlju i limfom zalepljena za kožu. Cimanjem sam je odvajao od tela, a sa mesta sa kojih bih je tek odlepio, počela je opet da curka bezbojna lepljiva tečnost. Skoro svaki santimetar tela bio je izranjavljen, otekao, bolan, modar; koža je popucala na mestima gde je očev kaiš najjače udarao.

Vratio sam se u krevet. Pokušao sam da razmislim o tome kako da sa što manje udaraca, ponižavanja, ismevanja i batina izguram nekako ovih četiri godine i sedam meseci koliko me je još odvajalo od punoletstva, odlaska u Beograd i operacije promene pola.

Dok sam razmišljao, u glavi mi je postajalo sve toplije. Prijatna, opuštajuća nemoć proširila se telom. Izgleda da sam dobio temperaturu. Brzo sam proverio svojom metodom: ne pomerajući glavu, pogledao naglo skroz levo i naglo skroz desno. Pekle su me oči. Uh, dobro je.

Volim kad dobijem temperaturu, onda se svi prema meni ponašaju kao da sam dobio neku nagradu. Mama kuva baš ona jela koja najviše volim da jedem i još mi ih donosi u krevet. Nežnim, umiljatim glasom razgovara sa mnom, gleda me toplo, smeši mi se i ljubi me u čelo da usnama odredi da li sam vruć. A ja bih rado pristao da do kraja života imam temperaturu samo da me niko ne bi grdio i da mama što češće primiče usne mom čelu. Čak ni tata ne viče u tim situacijama. On, doduše, ne ulazi u sobu da me poseti, ali čujem kroz vrata da pita mamu: „Kako mu je?“ I mnogo mi je drago što to pita, jer čim pita za mene znači da me ipak voli.

A onda sam čuo glas spikera sa televizora u dnevnoj sobi. Toliko i toliko vojnika Jugoslovenske armije poginulo je juče tu i tu... To „tu i tu“ bila su mesta u Jugoslaviji, znam i na geografskoj karti da ih pokažem: evo, ovde u republici Hrvatskoj i evo ovde u republici Bosni i Hercegovini... Sigurno će tata opet biti jako ljut na dedu što njegovi fašisti ubijaju jadne jugoslovenske vojnike...

Baš o tome sam razmišljao kada mi se pred očima spasonosno pojavio Jovanov nasmejan lik i rasterao sve uznemirujuće slike u glavi.

Zamišljao sam kako sedimo jedan pored drugog, pecamo i pričamo. Miriše trava kraj Gradca, pevaju ptice, voda žubori... Obojica smo srećni, a upecane ribe ponovo plivaju, takođe srećne.

*

– *Che cosa è successo?* – prošaputao je deda nagnuvši se nada mnom .

Dignute roletne i dnevna svetlost spržili su mi oči čim sam ih otvorio.

– Ubili su jugoslovenske vojnike. Mnogo jugoslovenskih vojnika su juče ubili ovi tvoji... Tata se razbesneo zbog toga. Bolje idi kući, spasavaj se, jako je ljut – prošaputao sam.

- Zašto sa mnom pričaš na srpskom? Šta ti se to desilo, dušo dedina? – pitao je, a zatim mi spustio šaku na čelo i dugo je držao zabrinuto vrteći glavom: – Pa ti goriš od temperature.
- Rat je. Ubiće me ovi naši ako čuju da govorim italijanski.
- Neće, sine. Nemaju Italijani i Nemci ništa sa ovim. To Jugosloveni ubijaju Jugoslovene.

XVII

Posle desetak dana kada su rane zarasle, bar ove spoljašnje, otišao sam u školu.

Još u dvorištu naleteo sam na Petra. Gađao je vrapce i golubove pištoljem koji je ispaljivao plastične metke. Čim me je ugledao, odustao je od sitne lovine i ustremio se na mene.

– Čujem, pederu, da te je tata rastavio na vodu i na govna. Nego, da vidim jesi li uspeo ponovo da sastaviš sve delove. Možda si pišu zaboravio da ugradiš pa si sada postao žensko – rekao je i stegnuo mi jaja. Vrisnuo sam, a Jovan se odjednom pojavio, pritrčao i obema rukama ga snažno odgurnuo u grudi. Petar je pao na leđa, a moj vitez je ljutito viknuo: – Nemoj da vidim da si ikada više prišao Josipu!

Uhvatio me je za mišicu i povukao me u stranu.

– Šta se to desilo u sali za fizičko? – pitao me je šapatom.

Ispričao sam mu.

– C-c-c-c – začuđeno je coktao: – A po školi se priča skroz drugačija priča.

Na putu od dvorišta do učionice shvatio sam da ne postoji đak od prvog do osmog razreda koji nije čuo tu „drugačiju“ priču.

Devojčice su se smejujile, gurkale i očima jedna drugoj pokazivale na mene. Dečaci su me znatiželjno gledali i odmeravali od glave do pete. Oni drski bi me zakačili ramenom kad bi prošli pored mene u hodniku, a potom bi mi iza leđa dobacivali: „Izvinite, gospođice!“

I tako na svakom malom i velikom odmoru. Iz dana u dan. Sve do kraja osnovne škole.

*

Narednih mesec dana Jovan je dolazio po mene da zajedno idemo u školu, a nakon nastave pratio me je kući.

Nisam bio sasvim siguran da li to radi zato što kao dobar drug želi da me zaštiti od Petra i ostalih đaka koje je ovaj nahuškao na mene,

ili zato što me voli. Više mi se sviđalo da mislim da je ovo drugo.

Pričao mi je o svetskim čudima i zanimljivostima o kojima je čitao u *Politikinom zabavniku*, pa sam i ja počeo da čitam ne samo taj časopis već i knjige iz biblioteke i to po četiri-pet nedeljno. Uživao sam dok smo na putu od kuće do škole i nazad diskutovali o raznim temama tumačeći ljude i svet oko sebe.

Bili su to čarobni trenuci, skoro najlepši u mom životu. Onaj ubedljivo najlepši desio se na Jovanovom rođendanu kada su gosti otišli kući.

XVIII

Jovana sam na proslavi njegovog petnaestog rođendana prvi put video pijanog. Ostali su uveliko pijuckali po žurkama.

Već u šestom razredu bi se među kartonima đusa i flašama koka-kole našlo i poneko pivo. U sedmom bi piva bilo više nego đusa i koka-kole, a u osmom je među gajbama piva izvirivala tek poneka koka-kola koja je služila da razblaži vinjak, ili đus koji su devojčice mešale sa votkom.

Ja sam celo večer pijuckao jedno pivo. Plašio sam se da bih mogao da se obrukam ako se napijem, da kažem ili učinim nešto zbog čega bi mi se smejali. Kao i uvek, bio sam na oprezu i trudio sam se da ostanem bistrog mozga da bih mogao da odreagujem na eventualni napad i odbranim se.

Kada su svi otišli, Jovan je doneo dve flaše piva, otvorio ih, seo pored mene i zagrlio me.

– Ajd da popijemo još po jedno, Josipe.

– Ajde, Jovane.

Ma, popio bih i sirće njemu za ljubav, a ne pivo!

Pričali smo o tome kako je žurka bila odlična i komentarisali Jelenu koja je živela u kući pored moje. Bila je najlepša, sa dugom smeđom kosom, velikim grudima i telom u obliku peščanog sata. Dva dečka su bila zaljubljena u nju i celo večer su se borila za njenu pažnju.

– Zamalo da se pobiju. Jesi li video, Josipe, da sam u jednom trenutku morao da ih razdvajam? Nego, ajd da popijemo po još jedno.

– Ajde.

Nastavili smo da pijemo i pričamo o tome koji dečko se zaljubio u koju devojku.

– A ti, Josipe? Osećaš li ti nešto prema nekome?

– Osećam da ne osećam noge. Napio sam se kô majka – jedva sam izgovorio pokušavajući smehom da prikrijem strah.

– Ozbiljno te pitam. Voliš li ti nekoga? – prošaputao je i spustio šaku na moju butinu. Koža je počela da mi gori na tom mestu. Progutao sam pljuvačku.

– Tebe.

– Mene voliš? – pitao je još tiše i primakao lice mom.

U telu utrnulom od alkohola lepo sam osetio kako mi je srce preskočilo. A zatim sam osetio i njegove usne na svojim usnama, i njegov jezik, vlažan i topao, u svojim ustima.

Nakon nekoliko trenutaka odmakao se od mene.

– Hajde da te otpratim kući – rekao je, ustao, krenuo ka vratima i posrnuo. – Kako ono kažu? „Ako ne možeš da hodaš pravo, bar hodaj uspravno.“

I on je smehom prikrivao strah, a ja sam bio sav ukočen od alkohola i treme.

XIX

I pre nego što sam počela da živim sa Draganom, subotom i nedeljom sam veoma retko radila. Moji klijenti su većinom bili oženjeni ljudi i vikende su provodili sa suprugama i decom. Sretala bih ih ponekad dok bi šetali oko jezera na Adi ili stazom kraj Ušća. Ćutke bismo se mimoilazili izbegavajući duži kontakt očima.

Žene sam im dobro odmeravala.

I kako izgledaju, i da li su doterane i kako se ponašaju prema mužu i deci, a kako prema prodavcu sladoleda ili devojci na rolerima koja bi im neoprezno presekla put.

Da, tražila sam im manu. Tu upadljivu grešku u fizionomiji, karakteru, temperamentu, kućnom vaspitanju, socijalnoj inteligenciji... To nešto zbog čega njihovi muževi ne uživaju u seksu sa njima već dolaze kod mene.

I svakoj sam nalazila manu.

Bilo je onih sa masnom, neočešljanom, neujednačeno ofarbanom i izgorelom kosom; takve su obično imale i izguljen lak na noktima, ispucalu kožu na laktovima i miris na neistuširano.

Bilo je i onih sa besprekornom frizurom i uredno izmanikiranim noktima, obučenih u firmiranu odeću. Na levom uhu bi držale najnoviji model mobilnog telefona sklapajući važne poslove za firmu u kojoj su na rukovodećoj poziciji, a desnom rukom bi odvlačile decu od frižidera sa sladoledom, pantomimom im pokazujući da im je grlo crveno i upućivale ih na aparat sa kokicama. Takve su imale sve pod kontrolom, pa i muža. Bar su one tako mislile.

Bilo je i onih koje su nosile tri-četiri broja veće telo od onog u kojem su se udale. Pravilne crte njihovih lica i skelet skladne građe svedočili su da su bile lepe i zgodne pre nego što su se sa svih strana tapacirale salom. Zaključivši da su činom udaje i rođenjem dece uspešno obavile zadatak i da nema više razloga da troše vreme i novac na atraktivan izgled, postale su pasionirane kolekcionarke suvišnih kalorija.

Bilo je onih koje su stalno nešto džvanjkale mužu. I što je obukao svetle, bež pantalone kada je znao da će ići po travi, i što ne ispravi kičmu nego se pogrbio, i kad misli da se podšiša i šta se okreće za fuksom koja je dupe utegla u helanke? Pitala sam se da li se takva žena rađa džangrizava ili to postaje tek kada njen momak u prisustvu dva svedoka da autogram matičaru. Ali me je još više zanimalo da li je tom muškarcu muka od ženinog zvocanja ili uživa u toj njenoj stalnoj usredsređenosti na njega? Sve mi se čini da se večiti nestašni dečak oseća voljenim i važnim dok god svaki njegov gest izaziva reakciju tete koja se preziva isto kao on.

Bilo je i onih koje ne da nisu džangrizale, već su ćutke, pognute glave išle pola koraka iza muža. S telima u položaju školjke, skupljenih ramena i pogrbljene, s rukama sklopljenim preko stomaka, progovarale bi samo kada bi bile pitane i sa strahom u očima čekale *Njegovu* reakciju. Takve žene su uglavnom oblačile tamnu odeću, kameleonskim nagonom vođene da se stope sa svetom onakvim kakvim su ga one videle.

Vremenom mi je postalo dovoljno samo nekoliko minuta posmatranja, pa da ženu stavim u fasciklu: „Džangrizava“, „Zapuštena“, „Dominantna“, „Žrtva“...

Najbolji uvid sam imala kada bih se u koloni šetača slučajno našla iza klijenta i njegove supruge. Tada sam potpuno neopaženo mogla da proučavam i njega i njegovu ženu. Onu kojoj bi on dolazio iz mog kreveta žaleći se na groznog šefa koji ga je opet zadržao na poslu. Ispražnjenih jaja – uz izgovor da je pod nepodnošljivim stresom i strahom hoće li ostati na poslu i nakon sledeće sistematizacije i racionalizacije radnih mesta – odbijao bi seks sa njom...

Čekaj!

A da li je ona uopšte želela seks sa njim?!

I sama žrtva korporativnog kapitalizma, zaronivši u duboki minus na kasi samoposluge u koju je nakon posla, a pre obdaništa, otrčala da kupi namirnice za ručak koji kuva dok deca jurcaju i sapliču se o gomile igračkaka u dnevnom boravku; igračkaka koje će ona spakovati nakon što okupa klince i smesti ih u krevet, a pre nego što ode u kupatilo da sa kože i iz kose spere miris prženog luka i aleve paprike. Ah, da, verovatno je deci pre uspavlivanja čitala i bajke o Snežani, Pepeljugi i uspavanoj lepotici sve u sebi psujući i

Andersena i braću Grim što su prećutali šta se desilo nakon što su se njihove junakinje udale za prinčeve.

Da, proučavala sam bračne parove koračajući iza njih. Naizgled različiti, svi su imali nešto zajedničko – nisu se držali za ruke. Koračali su jedno pored drugog, a verovatno su tako i živeli: jedno pored drugog, a ne jedno sa drugim.

U početku sam osećala neku vrstu krivice.

Čini mi se da sam se rodila sa viškom empatije. Ta moja saosećajnost je toliko snažna da bih, slušajući nečiju priču o strašnoj bolesti ili nesreći koja ga je zadesila, osećala fizički bol u grudima i stomaku.

Ako moram da biram između toga da budem povređena ili da ja nekoga povredim, uvek biram ovo prvo. Dođe i prođe sve... Vreme je najbolji lekar. Zarastu rane; manje brže, veće sporije. Ali sve zarastu vremenom, pa se i ne poznaju, kao da ih nije ni bilo. Ali kad ti drugog povrediš, njegove posekotine i modrice izrezbare se na tvojoj duši. A taj organ ne možeš namazati pantenolom i hepatrombinom, to ne zarasta. Ništa nas toliko ne osakati kao bol koji smo drugom naneli.

Nikada se nisam osećala prijatno dok bih koračala iza parova. Ali, vremenom je osećaj krivice smenila blaga nelagoda. A evo danas se čak i to izgubilo.

Pa, nisam ja kriva što ta žena ima višak kilograma ili manjak samopouzdanja ili šta već! Pa, nisam ja kriva zato što je on prestao da radi trbušnjake, a ona prestala da se šminka! Pa, nisam ja kriva što su prestali da se drže za ruke!

Nisam ja zavodila srećno zaljubljene muškarce – i da li je uopšte moguće zavesti srećno zaljubljenog čoveka?! – već sam samo pružala i naplaćivala uslugu seksa. Da nije mene, otišao bi kod neke druge. Još niko nije umro od gladi zato što je jedan pekar zatvorio svoju pekaru.

Ma, da vam kažem nešto: baš me zabole kurac za to što muževi ovih žena dolaze kod mene! Mene grize i izjeda to što ja sama kao Luda Nasta šetam po Adi, dok Dragan krmelja u krevetu jer se vratio kući tek u pola osam ujutru i prošao pored mene kao pored skulpture.

U koju vrstu žena ja spadam? U zapuštene? Džangrizave? Debele? Moćne i poslovne? Nesigurne? Žrtve? S kojom od ovih etiketa na sebi koračam iza parova i komentarišem ih?!

I da li bih se uopšte bavila njima da je Dragan sada pored mene, da me drži za ruku dok šetamo Adom?

XX

U ponedjeljak, Jovan se u školi pravio kao da se ništa nije desilo. Društvo je na velikom odmoru prepričavalo dogodovštine sa žurke; dečaci su se hvalili ko je najviše popio, a devojčice okupljene oko Jelene uveliko su planirale proslavu njenog rođendana u petak.

Petar se sam ponudio da donese svoj muzički stub i najmodernije pojačalo sa zvučnicima. Time je kupio ulaznicu za Jeleninu žurku. Kad popije, provocirao je i vređao ljude još više nego kada je bio trezan; a umeo je i da se pobije. Zbog toga su njega retko zvali na žurke.

Mene nisu zvali uopšte.

Jovan je napravio presedan, pa me je i Jelena pozvala radi reda, zato što smo komšije i što se naši roditelji druže. Pročitao sam to u njenom glasu dok smo se sve troje vraćali kući nakon časova. Nerviralo me je što se utrpala u Jovanovo i moje društvo.

– Znaš li da noj ima veće oko od mozga? – pitao je Jovan.

– Stvarno?! – čudila se Jelena.

– Znam, naravno – rekao sam i nastavio: – Meni je najinteresantnije to što zlatna ribica ima pamćenje samo tri sekunde. I dobro je da je tako, u suprotnom bi umrla od dosade jer ceo život pliva ukrug po malom akvarijumu. Ovako ona na početku svakog kruga misli da osvaja nepoznati teren i uživa u novoj pustolovini – zastao sam shvativši da me Jovan i Jelena uopšte ne slušaju. I dalje su pričali o noju i tome kako je to glupa životinja koja gura glavu u pesak kad hoće da se sakrije, jer veruje da ako ona ne vidi neprijatelja onda ni neprijatelj ne vidi nju.

– Ne bi me iznenadilo da je i kod Petra isti odnos veličine oka i mozga – rekao je Jovan i zasmejao Jelenu.

Ja nisam gurnuo glavu u pesak. Ali za njih dvoje postao sam potpuno nevidljiv. Časkali su okrenuti jedno ka drugom kao da ja ne postojim.

– Ajd zdravo, Josipe. Vidimo se sutra u školi – pozdravio me je Jovan kada smo stigli pred moju kuću, i nastavio da razgovara sa Jelenom.

S prozora, sakriven iza zavese, gledao sam kako stoje ispred njene kapije, pričaju i smeju se. Vetrić je dunuo a pramen Jelenine duge smeđe kose prekrio joj je lice. Jovan ga je nežno sklonio i pomazio je po glavi.

Osetio sam nepodnošljivu nervozu u stomaku i otrčao u toalet.

XXI

Jelena se od ponedjeljka do srede potpuno odomaćila u Jovanovom i mom društvu i postala ravnopravni član, a od srede do petka nametnula se kao vođa.

Nismo više kretali u školu pola sata pre početka nastave, već dvadeset minuta jer je gospođica morala da se našminka. Osećao sam se kô magarac dok sam pred kapijom čekao Jovana koji je čekao Jelenu.

– Lepo ti stoji taj karmin – ozareno je rekao kada se princeza napokon nakanila da izađe iz kuće.

– To je sjaj za usne – kazao sam tek da nešto kažem dok se njih dvoje ne zapričaju i potpuno zaborave da i ja koračam tu kraj njih.

Jednom sam čučnuo da zavežem pertlu, a oni su nastavili da hodaju. Namerno sam još neko vreme ostao u tom položaju, baš da vidim koliko će vremena proći dok ne primete da me nema. Kada su odmakli više od sto metara, morao sam da potrčim da bih ih stigao.

U četvrtak smo zamalo zakasnili u školu jer je gospođica ušla u radnju da kupi čarape. Jovan je strpljivo čekao ispred, a ja sam nestrpljivo stajao kraj njega. Kada je kroz izlog video da mu maše, ušao je u radnju kao pas po naredbi svog gospodara.

– Hvala ti što si mi pomogao da odaberem čarape, ne bih uspela da se odlučim bez tvoje pomoći – prenemagala se dok ga je u znak zahvalnosti ljubila u obraz.

Jovan se nasmešio i pocrveneo.

A ja sam pozeleneo!

Nisam mogao da verujem da tako pametan čovek može da ispadne toliko glup i da uopšte ne primeti kako jedno žensko manipuliše njime! Kako je moguće da ne vidi šta mu radi?! Stalno mu je davala neke zadatke, a kada bi ih izvršio nagradila bi ga poljupcem. To se, brate mili, zove dresura!

Što je najgore, Jovan je uživao da joj udovoljava i ispunjava želje, pa ga je Jelena zadužila da joj organizuje rođendan. Ponašao se kao

ponosni vojniki kojem je poveren specijalni zadatak.

Klimao je glavom dok je ona čavrljala, a ja sam koračajući iza njih
čuo samo: *Fifi, gledaj pravo,*

Fifi, digni rep,

Fifi, pazi drvo,

Fifi, nisi slep,

Fifi, mašnu pazi,

Fifi, lepo gazi,

Fifi, to ne njuši,

Fifi, gore uši.

XXII

Sedeo sam u ćošku zamračene sobe, daleko od ostalih, i pio treće pivo dok su ona prva dva, već odomaćena u meni, ironično komentarisala da je poslušno kuče Jovan uspešno skočilo kroz Jelenin obruč, odlično obavivši zadatak.

I stvarno, dnevna soba njenih roditelja izgledala je kao diskoteka sa sve disko-kuglom koja je po celoj sobi slala svetlosne zrake koji su kružili upravo onom brzinom kojom je alkohol osvajao moj krvotok.

Sviđalo mi se pijanstvo. Ta obamrlost tela i tupost uma imala je sličnosti sa mojom čuvenom tehnikom isključivanja kojom sam se spasavao u kriznim situacijama. Samo što je pijanstvo bilo neuporedivo prijatnije.

Dok su Jovan i Jelena plesali, bio sam potpuno sam na ovom svetu, ali zahvaljujući pivu koje mi je postajalo sve bolji drug i sagovornik, nisam to previše tragično prihvatao.

Petar je sedeo dva metra od mene i dvojici drugara pokazivao kako se pravi „podmornica“ ili „beton“. U rakijsku čašicu sipao je vinjak i spustio da potone u veliku čašu punu piva. Digao ju je uvis i dok je mala čaša zveckala na dnu velike, uzviknuo: „Za slavljenicu!“ Popio je naiskap i odmah počeo da meša novi „beton“.

Jovan ga je samo oštro pogledao i primakao Jelenu još bliže sebi. Sat vremena su njih dvoje igrali pripijeni jedno uz drugo, a treća flaša piva komentarisala je iz mene: „Ako ovako nastave, nećemo moći ni špahtlom da ih razdvojimo.“

Nasmešio sam se dobrom štosu svog nemog sagovornika i dokusurio i četvrtu flašu.

Petar se, onako „izbetoniran“, glasno hvalio poznanstvima sa najpoznatijim valjevskim kriminalcima i pričao onoj dvojici kako njegov brat donosi sa ratišta video--rikordere i kilograme zlatnog nakita, dovozi nove golfove... Hvalio se da u podrumu ima dva sanduka municije i da je u panici kad god baba siđe po kiseli kupus.

– Samo da ne pomisli od kašikare da je kinder-jaje pa da svi odemo u pičku materinu!

Društvo oko Petra se razulareno smejala, vrištali su kao divljaci. Jovan se ljubio sa Jelenom. A meni se zavrtela cela soba. Zažmurio sam i osetio mučninu.

Vrata ve-cea su bila zaključana pa sam potrčao u dvorište i isповраćao se po travi. Dok sam ispirao usta i umivao se nad česmom, spoznao sam da pivo u obrnutom smeru uopšte nema tako lep ukus.

Iz kuće je izašao Petar i krenuo ka meni.

– Pa, gde si ti, gospođice? Je l' se to za mene doteruješ?

– Petre, ostavi me na miru!

– Ostaviću te ja u nemiru! – rekao je i povukao me ka šupi.

Jednom rukom me je toliko snažno uhvatio za kosu da je delovalo kao da će mi mozak iščupati, a drugom je otkopčao šlic i izvadio kurac. Gurnuo je moju glavu ka svom međunožju i naredio: – Puši ga!

– Neću, pusti me!

– Puši ga, znam da to voliš!

– Pusti me, molim te... – zaplakao sam.

Kada je video suze, Petar se tek onda razjario.

Dva puta me je jako udario pesnicom u lice. Pao sam na travu. Dok mi se primicao, šutnuo sam ga u potkolenicu. Pao je preko mene i nastavio da me udara.

Bio je jači i nisam imao nikakve šanse da se izborim. Setio sam se dedine priče o mudroj bubašvabi, pokazao Petru na osvetljen prozor dnevne sobe u mojoj kući i zapretio: – Zvaću oca!

Slagao sam, naravno. Otac je bio poslednja osoba na ovom svetu od koje bih tražio pomoć. Ali Petar je poverovao. Ustao je s mene, šutnuo me u stomak i psujući se vratio u Jeleninu kuću.

Ja sam se ušunjao u moje dvorište i presedeo na klupi dok god se svetlo u dnevnoj sobi nije ugasilo.

Legao sam u krevet i pomislio: eh, da mi je jedna kašikara iz Petrovog podruma. Ni časa ne bih oklevao. Izvadio bih osigurač i stavio je pod sebe.

XXIII

Kad sam se oko pet po podne vratila sa Ade, Dragan je još spavao. Soba je smrdela kao bačva pa sam širom otvorila prozor da uđe svež vazduh. Pleh sa jagnječim kotletima, koje sam sinoć spremila za večeru – na koju nije ni došao, a zakasnio je i na doručak – vratila sam u rernu, da podgrejem, i na brzaka skuvala pileću supu iz kesice – najbolji lek protiv mamurluka.

Istuširala sam se, doterala kao da idem na doček Nove godine, i sa čašom prirodnog soka od četiri iscedene pomorandže prišla Draganu i sela kraj njega.

Samo zaljubljena žena može da poljubi oznojenog, lepljivog, krmeljivog muškarca kojem dah smrdi na uginulog tvora u poodmakloj fazi raspadanja.

Otvorio je oči i nasmešio mi se.

– Goco, ljubavi moja, živote moj. Nikada nikoga nisam voleo tako jako kao tebe.

– To ti se samo čini, jer se dešava sada. Uvek ono što je najbliže oku deluje i najveće – izgovorila sam to kao aksiom; ravnim tonom, očišćenim i od nežnosti i od besa.

Privukao me je u krevet i čvrsto zagrlio. Nisam mu uzvratila zagrljaj, izmigoljila sam se i sela na krevet.

Ustao je i kleknuo na tepih, kraj mojih nogu. Sklopio je šake, kao da se moli Bogu.

– Izvini, Goco. Ovo se nikada više neće ponoviti. Dolaziću kući kad mi ti kažeš. Obećavam. Kunem ti se...

Valjda zbog poze u kojoj smo se našli, setila sam se dedinih reči: „Čovek koji je spreman da kleči pred drugim čovekom jeste onaj koji će sutra – samo ako mu situacija dozvoli – uzeti bič i bičevati tog istog čoveka pred kojim je klečao.“

– Grešio sam, Goco. Mnogo sam pogrešio i upao u problem. Molim te, spasi me sada i postaću ti najbolji muž na svetu jednog dana kada se budemo venčali!

– Kakav to problem imaš?

– Ma, budala, počeo sam da igram karte sa drugarima, poker. Bez veze, iz razonode, da ubijem vreme dok čekam da ti završiš posao pa da dođem kući. Igrali smo u sitnu lovu, tek da bi igra bila interesantna. Nekad sam dobijao, nekad gubio, ali uglavnom sam bio na svom. Juče je kolega doveo svog brata da umesto njega igra sa nama. Videlo se da ima puno para; zlatan sat na ruci, najnoviji mobilni telefon, akten-tašna od tako sjajne kože da si u njoj mogao da se ogledaš. Stvarno je bio pravi gospodin. Ali sa pokerom nije imao blage veze. Ma, ni pravila nije znao kako treba, pa smo ga usput još i učili.

– Joooj, Dragane... A onda je počeo da dobija, je l' da?

– Ma kakvi! Ja sam dobijao. A on je iz partije u partiju sve više gubio. Povećavao je ulog, a ja sam ga pratio. Ostala dvojica su izgubili pare i odustali su od igre. Imao sam gomilu novca ispred sebe i rekao sam da je dosta i da moram kući. „Pravilo u pokeru je da može da odustane samo onaj koji gubi, to nije dopušteno onom ko dobija“, rekao je, a ona dvojica su potvrdila to „opštepoznato kockarsko pravilo“. Pa dobro, pomislih, odraću ga još malo, pa će sam odustati kad shvati da se uhvatio u kolo sa mnogo boljim igračem. Dobio sam ga i u naredna dva deljenja. Gledao sam, Goco moja, u ogromnu gomilu novca ispred sebe; ma bilo je sigurno 2.000 evra! Rešio sam da sve te pare krišom stavim u tvoj štek i zamišljao sam ti izraz lica kada odviše žuti džemper i vidiš da imaš i više nego dovoljno za operaciju. Ma ne samo za operaciju nego i za našu svadbu!

– I, gde su pare?

– A onda se sreća naglo okrenula. Počeo sam da gubim. Gomila se topila pred mojim očima. Međutim, poslednju partiju sam opet dobio, pa sam nastavio da igram. Dobio sam i sledeću. „Opet te je krenulo“, zaključio je gospodin. „Ali, ako kojim slučajem želiš da odustaneš, neću imati ništa protiv.“ „Idemo dalje. Deli!“, rekao sam mu, protrljao šake i dunuo u njih. Imao sam odlične karte, ful: tri kralja i dve desetke. Ali, on je povisio ulog i na sto bacio 500 evra.

– Crni Dragane!

– Crn je gavran, a ja crnji.

– I? Pričaj!

– Imao sam samo stotinak evra i rekao sam da nažalost nemam para da ga pratim. „Pozajmiću ti ja“, kazao je, izvadio 400 evra, napisao na papiru da mi je te pare dao na zajam i da sam dužan da mu ih vratim u roku od dva dana. Potpisao sam priznanicu, a onda ju je gospodin pružio i onoj dvojici da i oni stave svoje potpise u svojstvu svedoka. Pobedonosno sam poređao po stolu svoje karte i čekao da vidim kakve „daske“ on ima. A onda je počeo da ređa, jednu po jednu: kec karo, pa kec tref, kec herc, kec pik. Ladno je imao poker kečeva!

– Joooj, Dragane!

– „Ako ti se još igra, pozajmiću ti novac, nije problem“, rekao mi je. „Neka, hvala. Izigrao sam se za ceo život.“ Gospodin je sav novac sa stola uredno spakovao, sve ređajući glavu na glavu, i zajedno sa priznanicom, stavio ga u novčanik. Ustao je, obukao sako, uzeo akten-tašnu i značajno me pogledao: „Prekosutra dolazim po novac. A ako rešiš da se vadiš, nije problem da odigramo još koju partiju.“

– E, moj Dragane. Ošišao te je kô ovcu.

Ćutke sam prinela stolicu regal, otvorila najviša vratanca i iz žutog džempera izvadila 400 evra.

– Ali Goco, to je samo ono što dugujem. Izgubio sam i 300 evra svojih para. Čovek me nije samo ošišao, kožu mi je odrao. Ni jedan jedini dinar nemam u džepu. Ajd, dobro, ne moram u kafanu na pivo, sedeću na klupi u parku dok čekam da završiš sa klijentom. Ali, šta ću da jedem dok sam na poslu? Od čega kiflu i cigarete da kupim?

Izvadila sam još 300 i pružila mu.

Počeo je da me grli i ljubi: – Ti si, Goco, moj anđeo! Ti si moja ikona, moja boginja!

– Idi, molim te, istuširaj se i operi zube, pa da ručamo.

*

Do pre pet minuta moja ušteđevina je iznosila 6.700 evra.

Dok je Dragan bio u kupatilu, preostalih 6.000 evra dobro sam zamotala i umesto da vratim u regal, žuti džemper sam sakrila iza frižidera.

XXIV

– Šta je bilo?! Udario te šleper dok si prelazio ulicu?! – dobacila mi je sestra Vesna obuvajući se.

– Tako nešto.

– Tvoji su jutros otišli na selo kod mojih i ostaće ceo vikend. Slušaj, idem s dečkom na Divčibare, tamo ću i prespavati. Ako budu zvali, kaži da sam otišla kod drugarice da učimo. Ajd ćao.

Bio sam zahvalan Vesni što nikada ništa suviše nije pitala. Njena potpuna nezainteresovanost za mene bila je temelj našeg dobrog odnosa.

Ostao sam sam u kući sa svojim modricama i imao sam ceo vikend da ih mackam, stavljam led na lice i dovedem se u red do ponedeljka.

Plan je bio odličan, ali potpuno neupotrebljiv! Problem kod modrica je taj što iz dana u dan izgledaju sve gore. Ono što je jutro nakon Jeleninog rođendana bilo crveno, sutradan je postalo plavo, a u ponedeljak ujutru crno.

Tata je rano otišao na posao, pa sam izbegao susret sa njim ali, koračajući ka školi, znao sam da Petra i Jovana neću moći da izbegnem. Jedino što ni u najgorem košmaru nisam mogao da predvidim jeste to da će njih dvojica stajati zajedno i pričati. O meni!

– Evo ga peder! – Petar je pokazao Jovanu na mene. – Pogledaj mu lice, vidi koliko sam morao da ga udaram da bih se odbranio! Da nisam ovako jak, manijak bi me silovao nasred Jeleninog dvorišta!

– To nije tačno, Jovane! Petar me je tukao i terao me je da mu pušim...

Zastao sam u pola rečenice, zaleđen Jovanovim pogledom. Gledao me je s gađenjem.

Zaplakao sam.

Ohrabren Jovanovom reakcijom, Petar je nastavio:

– Izašao sam u dvorište da pišam i čim sam otkopčao šlic, Josip je pritrčao i kleknuo ispred mene. Dok sam došao k sebi i onako pijan

shvatio šta se dešava, već ga je stavio u usta. Veruješ li? E tada mi je pukao film i isprebijao sam ga.

– Verujem ti, Petre, i mene je posle mog rođendana pokušao da poljubi, jedva sam se odbranio.

– *Ma mi hai baciato tu! Non ti ho baciato io!* – rekao sam mu nesvesno na italijanskom, na jeziku kojim se pričaju tajne: „Ali ti si poljubio mene, a ne ja tebe.“

Jovan nije razumeo šta pričam, pa me je pogledao kao da sam lud, i dalje s gađenjem. A Petar je pobedonosno rekao: – Kažem ti, Jovane, on je lud. Poremećena pederčina.

Začulo se zvono i njih dvojica su pošli na čas, a ja sam izašao iz školskog dvorišta i krenuo ka dedinoj i babinoj kući.

XXV

Bolnije od modrica i teže od poniženja, pala mi je Jovanova izdaja.

Sve sam ispričao dedi. I da sam se zaljubio u Jovana, i koliko mi je značilo to naše nežno prijateljstvo, i to što je uvek bio uz mene i branio me od drugih.

– Zamisli, deda, ovu scenu: bolesnik leži u krevetu bolničke sobe već dugo, dugo, predugo. Godinama. Sve je sivo oko njega. Kraj kreveta je prozor, a iza stakla zelenilo, maslačak se žuti, drveće procvetalo, ptice lete... A bolesnik leži, gleda, pa se nasmeši. Jovan je, dragi deda, bio taj moj prozor.

Rekao sam mu i za poljubac.

– Bio je to najsrećniji trenutak u mom životu. Mislio sam da me voli.

Već su mi pošle suze dok sam opisivao kako mi ga je Jelena iz dana u dan krala.

– Josipe, nije čovek stvar pa da bude ukraden. Ljudi sami biraju kome će pripasti.

Zajecao sam i zadrhtao celim telom.

– A onda se Jovan okrenuo protiv mene. Izdao me je. Od najvećeg prijatelja, postao mi je najgori neprijatelj.

– E, pa, Josipe, došlo je vreme da ti ispričam jednu priču. Pre dvadesetak hiljada godina ljudi i vukovi su bili prijatelji. Čovek se divio vuku, tom spretnom lovcu, poštovao ga je i učio od njega. Čak mu se i prišljamčio da bi zajedno išli u lov i delili ulov.

– Čovek je pripitomio vuka?!

– Ne, nije čovek pripitomio vukove, već su oni sami želeli da se prilagode životu sa ljudima. Zašto? Zato što smo slični. Oni takođe žive u čoporima sastavljenim od članova porodice: otac, majka i dve generacije dece. Do parenja između srodnika nikada ne dolazi, čak ni kada ne postoji mogućnost da pronađu drugog seksualnog partnera. Elem, vukovi su nam se pridružili da bi se hranili ostacima naše hrane, a mi smo ih koristili da bismo zajedno išli u lov.

– I?!

– Kasnije je čovek pripitomio svinje, goveda... i počeo je da ih uzgaja. Nije više morao da ide u lov, već je sam proizvodio hranu. Vuk je nastavio da lovi, ali kada ne bi uspeo da pronađe u šumi ništa za jelo, uglavnom zimi, dolazio je kod ljudi po hranu. Međutim, čovek je počeo da ubija svog dojučerašnjeg prijatelja da bi sva hrana sa farme ostala samo njemu. I to je najveći genocid u istoriji ljudske rase. U osamnaestom veku čovek je istrebio vukove u skoro celoj zapadnoj Evropi, a u dvadesetom je učinio isto i u Sovjetskom Savezu i kontinentalnoj Americi... Ostalo ih je nešto malo u planinama u bivšoj Jugoslaviji i u još nekoliko zemalja. Niko se ne mrzi više od bivšeg prijatelja! I nisam siguran da je čuveni filozof Hobs bio u pravu kada je rekao: „Čovek je čoveku vuk.“ Kamo lepe sreće da je tako. Čovek je čoveku nečovek. A i svim ostalim bićima na zemlji.

– Pa zar vuk ne ubija čoveka?

– Dešavalo se, ali to su toliko retki slučajevi da se na prste mogu nabrojati. Samo neverovatno izgadneo vuk, kome pretila smrt od gladi, napašće čoveka i poješće ga. Vuk pojede čoveka u ekstremnim uslovima, u situacijama u kojima i čovek pojede čoveka. Verujem da negde duboko u svojim genima vuk i dalje voli čoveka, ali zbunjen neprijateljskim ponašanjem beži od njega.

*

Tako sam i ja, zbunjen Jovanovim neprijateljskim ponašanjem, rešio da bežim od njega. I rešio sam da ga moje oči ne vide dok sam živ.

Do kraja osmog razreda ostalo je dva meseca i ja sam smislio odličan plan – razboleću se i nikada više moja noga neće kročiti u školu, u tu užasnu zgradu, u taj hram poniženja i patnje.

Rešio sam da naredne tri godine proživotařim. Da dobro pazim, kao vojnik koji se provlači ispod ograde od bodljikave žice, da ne napravim pogrešan potez. A onda sledi punoletstvo, operacija promene pola i – ŽIVOT!

*

Prva prepreka bio je otac. Poslušao sam dedin savet i slagao ga da sam u tući dobio modrice i da sam se sa drugom iz razreda pobio zbog devojke.

– Već mesec dana zabavljam se sa jednom devojčicom iz osmog dva. A onda je taj drug počeo da joj se udvara. Zapretio sam mu da je ne dira, da je ona moja devojka, ali on me je opsovao i uhvatio moju devojku za ruku. Šta ću, morao sam da se pobijem sa njim.

Nikada nisam video toliki osmeh na očevom licu! Zagrlio me je iz sve snage i poljubio. Oči su mu se napunile suzama.

– Sine moj! Sine moj jedini, ništa lepše nisi mogao da mi ispričaš. Muškarčino moja, ponosim se tobom. Ne sekiraj se, proći će modrice. Srećne ti rane, junače!

– Tata, mogu li nešto da te zamolim?

– Šta god treba, sine, samo kaži svom tati.

– Molim te, idi kod razrednog, kaži da sam bolestan i da neću ići u školu sedam dana. Sramota me je da me devojka vidi ovako ružnog i modrog.

– Ne brini ništa, sine, sve će tata da završi.

Poljubio me je u glavu i pevušeći izašao iz kuće.

Dobro, i to smo rešili. Štriklirao sam u glavi: problem broj jedan rešen.

Da bi moja nagla transformacija u muškarca bila što ubedljivija, zamolio sam tatu da mi električnom mašinicom ošiša kosu na „trojku“ i kupi šuškvu *nike* trenerku i *air max* patike. Prestao sam da čupam one dlačice između čela i nosa, pa su mi se vremenom obrve spojile.

U ogledalu sam ugledao muškarčinu, kombinaciju kriminalca i pećinskog čoveka. Namignuo sam svom odrazu i štriklirao problem broj dva.

Na red je došao Jovan. Najteži problem, problem koji mi je razdirao utrobu i mleo mozak.

Na trenutke sam hvatao sebe kako želim da mu se desi nešto strašno. Da oseti isti ovaj bol koji je meni naneo. Mrzeo sam ga iz dna duše. Mrzeo sam ga podjednako snažno koliko sam ga nekada voleo.

Kao kad si zaljubljen, pa se budiš i zaspivaš sa likom onog koga voliš, opsednut si tim divnim bićem koje ti ne izbija iz glave gde god da si i šta god da radiš; čak i kad ne misliš direktno na njega – uvek je tu negde...

Već sa petnaest godina došao sam do zaključka da je mržnja povezana sa ljubavlju. U građi mržnje, kao njen sastavni i najbitniji

deo, takoreći noseći zid, nalazi se – ljubav. Ne možeš mrzeti nekoga bez ljubavi. Mrziš onoga koga si voleo, a on te je izdao; mrziš onoga ko je ubio ili povredio nekoga koga voliš. Da nema ljubavi, ne bi bilo ni mržnje.

Prezir je nešto drugo, prezir ne uključuje emocije. Prezir sam osećao prema Petru. Mada, u trenucima strahovitog besa, pored Jovanovog tela, često sam, kao kolateralnu štetu, video i Petrovo. Film u mojoj glavi je tekao ovako: njih dvojica idu putem, pričaju o meni i smeju mi se; jedan laže da sam hteo da mu pušim kurac, drugi laže da sam ga na silu poljubio. Kreću da pređu ulicu, naleti automobil i udari ih.

Sledeća scena: leže u bolnici, izlomljeni, u gipsu. Bolovi su im nenasnosni. Krste se i gledaju u ono malo neba što se vidi kroz prozor. Mole Boga da ih spase, da im što pre zaceli rane. A Bog im se javlja: „Licemeri, mene molite da zacelim vaše rane, a drugima nanosite bol. Zacelite prvo rane koje ste drugima naneli, pokajte se, pa ću vas onda prigrliti i pomoći ću vam.“

XXVI

Na red je došao ključni problem: kako da se razbolim toliko ozbiljno da do kraja školske godine ostanem u krevetu, daleko od Jovana i Petra?

Setio sam se! Jelena (jebo joj pas mater!) imala je u petom razredu zapaljenje pluća i dva meseca nije dolazila u školu.

Eto rešenja mog poslednjeg problema!

Prilike su mi išle naruku, kraj aprila je te godine bio hladan kô februar, a kiša je pretila da potopi Valjevo.

– Modrice su mi već skoro prošle. Idem da se vidim sa devojkom, baš sam je se uželeo – rekao sam roditeljima.

Tata je kao oparen skočio sa troseda i sa izrazom lica čoveka koji je upravo saznao da je dobio sedmicu na lotou, izvadio 50 maraka iz novčanika i pružio mi.

– Evo, sine, da ti da tata koji dinar da imaš da platiš piće devojčici. Kupi joj i cveće, žene to vole.

– Da li si normalan, čoveče?! Upravo si Josipu dao dve moje plate! Pa neće valjda zlatno cveće da joj kupuje?! – pobunila se majka.

– Umukni, glupa ženo! Ništa ti ne razumeš! – prosiktao je otac i dobacio: – Lepo se provedi, sine moj.

*

Krenuo sam ka pivari i kod Jadra skrenuo u šumicu. U blizini je bio zatvor, pa su ljudi izbegavali tuda da prolaze jer se povremeno dešavalo da neki od, kako su ih zvali „kapedomaca“, pobegne. Svukao sam svu odeću sa sebe, stavio je u kesu da je zaštitim od kiše, i legao na travu.

Krupne ledene kapi padale su mi po telu, a ja sam stisnuo zube i stojički podnosio hladnoću. Drhtao sam celim telom, a zubi su mi glasno cvokotali. Ne, ništa mi to nije teško palo. Čak sam i uživao diveći se svojoj pameti i sposobnosti da rešim ama baš svaki problem.

Nakon pola sata, ustao sam, suvu odeću izvadio iz kese, obukao se i krenuo kući.

Sutra uveče sam dobio temperaturu, nos mi je cureo i počeo sam da kijam.

Prekosutra me je tata odveo kod lekara koji mi je dao antibiotike i opravdanje da dve nedelje ne idem u školu.

Naravno da nisam pio antibiotike; oblagao sam ih sažvakanim žvakom i bacao u kantu za đubre! Čekao sam da se prehlada spusti na pluća i žvakao kockice leda da bih ubrzao proces.

Posle dve nedelje, gledajući u toplomer čija se živa spustila na 36,7, došlo mi je da ga tresnem o pod i razbijem.

Ma, dokopaću se te upale pluća, ne zvao se ja Josip!

Čim su roditelji otišli na posao, pokvasio sam grudi vodom, otvorio zamrzivač, stavio ćebe preko kesa sa smrznutom hranom i legao unutra. A, da, pre toga sam presavijene krpe poređao po ivicama da se poklopac ne zatvori skroz i da ostane odškrinut.

Smrzavanje, ljudi moji, toliko boli da koža počinje da peče! Da nisam znao gde sam, pomislio bih da sam usred ognja. Svakog minuta sam hteo da odustanem, ali mi je Jovanovo zgađeno lice dok laže da sam ja njega na silu poljubio davalo natčovečansku snagu da nastavim da ležim na smrznutim pilićima i svinjskim polutkama. Nakon desetak minuta jedva sam imao snage da podignem poklopac i izađem. Cvokotao sam i klecao toliko da sam se jedva dovukao do kreveta. Pokrio sam se jorganom preko kog sam bacio tri debela ćebeta.

Tata mi je ujutru izmerio temperaturu – četrdeset stepeni, a mama tog dana nije otišla na posao da bi bila uz mene!

Posle dva meseca, roditelji su teškom bolesniku doneli đaćku knjižicu sa odličnim uspehom, a nakon sedam dana upisali su me i u gimnaziju.

*

Jovana sam sledeći put sreo nakon deset godina, u kafiću u Beogradu. Poslao sam mu piće, odmah platio i izašao. Zatvarajući staklena vrata kafića, video sam da me gleda.

XXVII

Taman sam ozdravio i malo povratio snagu. Pio sam čaj sa tatom, kada je on naglo spustio novine, pogledao me i glasom kojim se saopštavaju tragične vesti rekao: – Josipe, sine, poginuo je Petar. Petar, tvoj drug iz odeljenja. U obračunu mafije, pucali su na njegovog starijeg brata i ubili ga, a on je sedeo pored njega u kafiću i stradao je jadan ni kriv ni dužan, kao kolateralna šteta. Evo, pišu novine i da nije na mestu ostao mrtav, prevezli su ga u bolnicu i dvadeset četiri sata su se lekari borili za njegov život pre nego što je izdahnuo.

*

Kada mi je otac to saopštio, nisam osetio ništa, ni tugu ni olakšanje. Ništa osim nade da je Petar za ta dvadeset četiri sata uspeo da porazgovara sa Bogom, pokaje se, dobije oprostaj i nađe mir duši.

Odmah sam se uputio ka dedi. Usput sam osetio strah, čudan strah, drugačiji od svih do sada; strah koji kao da nije ovozemaljski – da nisu možda moje loše misli naudile Petru?!

Nikada nisam zaboravio ono što mi je deda tada rekao.

– Ne sekiraj se, Josipe. Da loše misli i kletve ubijaju, ne bi bilo nijednog živog čoveka na planeti Zemlji. Doduše, tačno je da mržnja ubija, ali isključivo onoga ko mržnju u svojim nedrima gaji. A ti Petra nisi mrzeo, samo si učinio sve da se skloniš i spaseš od njega. Pa i zdravlje si izgubio i život ugrozio...

– Ali, deda, kako je tako mlad poginuo?

– Ko brzo živi, brzo i umre.

Deda se potom zamislio, oćutao jedno minut-dva, pa nastavio: – Nekad se za naplatu duga od Đavola čekalo i po nekoliko generacija. Danas se svako zlo brzo vrati. Još za života.

– Je l' to zato što se vreme ubrzalo, deda?

– Ne, nego zato što ljudi stoje u redovima da sa Đavolom potpišu ugovor. A on žuri, da prvo vrati onima kojima od ranije duguje, da ga

ne bi slučajno optužili da je neažuran, i da, daleko bilo, ne drži reč.
Jer kako bi inače tako nepouzdan nove duše pridobio?

XXVIII

Desetak dana nakon Petrove smrti i ni u kakvoj vezi s tim, tata je okupio celu porodicu, obukao vojničku uniformu i ponosno pozirao pred ogledalom.

– A ja se čudim što me ne zovu u rat. Od 1992. idem po Vojnom odseku od kancelarije do kancelarije i pitam ih kada ću ja, rezervista Jugoslovenske narodne armije, dobiti poziv. Moj narod gine tamo preko Drine, a ja premeštam dupe sa stolice na fotelju i kradem Bogu dane. A oni ćute, gledaju u papire i obećavaju: „Idite kući, pozvaćemo vas kad dođe vreme.“ Ma, da nisam potegao vezu čak u Beogradu u Srpskoj dobrovoljačkoj gardi, rat bi prošao bez mene!

– Kakvu vezu, crni čoveče?! Pa rezervisti se kriju od pozivara, spavaju po tuđim kućama, potucaju se od nemila do nedraga samo da ih ne pošalju u rat. A ti se ljutiš što te ne zovu – čudila se majka.

– Ne idi, sine, u rat. Nema ničeg užasnijeg od toga – odvrćao ga je deda.

– Samo ti ćuti, molim te! Zbog oca fašiste, Služba me je označila kao nepodobnog i skinula me sa spiska vojnih rezervista.

– Može li majka, sine, nekako da te odvrati? – zaplakala je baba.

– Ne! – dreknuo je oblaćeći šinjel.

Zaplakao je i deda. Prvi put sam u očima tog jakog, mudrog čoveka video suze. Prišao je mom ocu i zagrlio ga. Ovaj mu je, kao da se oslobađa nekog obruča, sklonio ruke.

– Hajde da se pomirimo. Hajde da se danas izvinimo jedan drugom, sine moj.

– Ćale, pričaćemo kad se vratim.

– Sine, i sutra je daleko. Možda ga i ne dočekamo. Niko nema ugovor sa Bogom koliko će dugo živeti.

Otac se odmakao od dede i prišao meni. Zagrlio me je, poljubio u teme i rekao: – Čuvaj, sine, kuću i majku.

A onda je otišao u rat i poginuo.

Izgubio sam tatu, a kao da ga nikada nisam ni imao.

XXIX

Majka i ja smo baš pili kafu iz servisa od finog austrijskog porculana, kada je stigao telegram da je otac poginuo u Karlovcu. Majka je ispustila šoljicu. Pala je na pod i razbila se.

I dan danas se setim tog trenutka, dok iz vitrine u regalu pažljivo vadim jednu po jednu od pet preostalih šoljica za kafu od finog austrijskog porculana i brišem prašinu sa njih.

*

Kroz gimnaziju sam se provukao nepovređen. Glumio sam muškarca, oblačio trenerke i mrštio se na sve redom. Preventivno sam režao na ljude zaključivši da je napad jedina pouzdana samoodbrana.

Maturirao sam sa odličnim uspehom. Čim sam podigao svedočanstva i diplomu, otišao sam u butik sa ženskom odećom.

Kupio sam divan žuti džemper sa dubokim dekolteom i karnerima. A uz njega i crnu mini-suknju, svilene hulahopke, brushalter, ženske gaćice, tašnicu i cipele na štiklu. U parfimeriji pored kupio sam šminku, a u vlasuljarskoj radnji periku.

Spustio sam diplomu na trpezarijski sto i ušao u kupatilo.

Obrijao sam sve dlake sa lica i tela, obukao žuti džemper i mini-suknju, svilene čarape, cipele na štiklu... Našminkao sam se, i dok sam nameštao periku čuo sam ushićen majčin glas iz trpezarije: „Odličan uspeh! Bravo, sine, ljubi te majka!“

Kad me je ugledala, odskočila je od stola.

– Što si se tako maskirao, crni Josipe?!

– Nisam se, majko, maskirala. Ja sam upravo skinula masku.

*

Sa koferom, autobuskom kartom za Beograd, 3.000 dinara u tašnici i 1.000 maraka sakrivenih u brushalteru, krenula sam u novi život.

Pravo iz autobusa, štiklama preskačući tramvajske šine u minisuknji i žutom džemperu ušla sam u kafanu Crni mačor.

Stidljivo sam sela za sto najbliži vratima i kroz maglu duvanskog dima pogledala ka šanku. Čekajući konobaricu, osetila sam kako mi se usta suše, a telo koči od strepnje i nesigurnosti. Branila sam se otupljenošću, duboko zaronivši u dilemu da li da uz kafu naručim kiselu ili običnu vodu.

Na putu ka šanku, pogled mi se prvo sudario sa debelom Cigankom gatarom, pa je preleteo preko dvojice pijanaca.

Mešajući kukovima između stolova, na putu ka pridošlici za stolom kraj vrata, gazdarica kafane saplela se o štaku. Jako ju je iznerviralo nepropisno odloženo ortopedsko pomagalo čoveka sa jednom celom nogom i drugom koja se završavala iznad kolena, koji je sedeo za stolom na kojem su pored skoro popijene kafe i čaše obične vode stajali bedževi sa srpskom zastavom, likom Karađorđa Petrovića, fotografijom generala Ratka Mladića...

– Alo, Karlovčanin! Došao si ovde da mi srbuješ! Sklanjaj tu robu sa stola, ovo je kafana, a ne pijaca! – dreknula je na njega.

Ratnik bez noge je rešio da se brani ćutanjem. Progutao je knedlu i otpio gutljaj vode. Onaj poslednji srk kafe u skoro praznoj šoljici koji mu je omogućavao da još neko vreme sedi u kafani, popio je tek nakon pola sata; zatim je pokupio bedževe sa stola, novac za kafu podmetnuo pod pikslu; ustao iz zaleta skoro poskočivši, doskočio na onu jednu nogu i oslonjen na štake krenuo ka vratima. Nije me ni pogledao dok je prolazio kraj mene. Šteta. Možda bi ispod mojih obrva prepoznao oči mog oca. Možda bi umeo da mi ispriča nešto o poslednjim danima tog Jugoslovena iz Valjeva koji je poginuo u Karlovcu braneći od braće Hrvata braću Srbe.

Odmahnula sam glavom rasterujući misli i zajedno sa karlovčkim ratnikom ispratila i svoju prošlost. Prva odluka doneta u novom životu glasila je: naručicu kiselu vodu uz kafu.

XXX

„Hajde noćas mi dođi, svega mi donesi, noćas nešto lijepo treba da se desi...“, pevale smo Rajna i ja dok smo ruku podruku iz Crnog mačora koračale ka njenom stanu.

Pričala sam joj da sam „Pijancu iz ubeđenja“ popušila u parku, a Rajna se smejala: – On često dolazi u kafanu kod mene. Voli travestite.

– Kod tebe sede travestiti?!

– Kod mene sede svi koji su propustili voz. Uglavnom onaj poslednji...

Bila sam zahvalna Rajni što mi je ponudila da prvu noć u Beogradu prespavam kod nje.

Ušle smo u veliki trosobni stan u Sarajevskoj ulici. Nasledila ga je od neke bakice sa kojom je pre desetak godina, kada je ova imala osamdeset šest godina, sklopila ugovor o doživotnom izdržavanju.

– Samo meni može da se desi da potpišem ugovor sa babom koja poživi skoro devedeset šest godina! Pa njoj su i gavranovi zavideli na dugovečnosti. Već sam se pomirila s tim da će na kraju baba mene sahraniti. Ali, pokosi je grip prošle zime i tako se ja napokon dokopah stana. Boko! Boko! Ej, Bojanaaa! – dozivala je Rajna, sve dok se nisu otvorila vrata jedne od spavaćih soba. Pojavila se lepa plavokosa žena od tridesetak godina.

– Da vas upoznam. Bojana je moja stanarka, a ovo je Goca, danas je stigla u Beograd i pravo iz autobusa zapucala kod mene u Crni mačor.

– Novo grlo stiglo u klanicu! – namignula je Bojana i pružila mi ruku.

Rajna je razvukla trosed u dnevnoj sobi i namestila posteljinu.

– Goco, noćas ćeš spavati ovde, a sutra ćemo se uz kaficu o svemu dogovoriti.

*

Uz kaficu koju smo, naravno, popile u Crnom mačoru, Rajna je ponudila da mi za 150 maraka mesečno iznajmi sobu.

– I daćeš mi još trideset posto zarade ako mušterije budeš dovodila u stan. Sa parama koje zaradiš na drugom mestu nemam ništa, to je sve tvoje.

– Kakve crne mušterije?! Šta pričaš?

– Mušterije, klijenti, jebači... Zovi ih kako god hoćeš, ali moj procenat je trideset posto ako se jebete kod mene u stanu.

– Rajna, ja nisam prostitutka. Ti si mene potpuno pogrešno procenila.

– Ti si sebe, draga moja, potpuno pogrešno procenila.

– Ne, ne... Ti si me videla sinoć kako onom Pijancu iz ubeđenja pušim u parku i izvela si pogrešan zaključak. Ja sam to uradila jer sam tako htela. To za mene nije bilo pušenje kurca, bilo je to osvajanje slobode, ponovno rađanje...

– Za 20 maraka.

– On meni jeste ponudio... otkud znaš da je bilo 20 maraka?!

– Pa to je zvanični cenovnik u „Picinom parku d.o.o.“

– Ne, Rajna, ne razumeš, ja nisam uzela taj novac.

– Besplatno si mu popušila?!

Rajna je to toliko glasno uzviknula da su se gosti sa tri okolna stola okrenuli i pogledali me.

– Da, Rajna, besplatno sam mu popušila – šaputala sam. – Uradila sam to da bih postala žena, a ne prostitutka.

– Pa sve žene su prostitutke. Ni naše babe nisu baš trčale da se udaju za momka iz sirotinjske kuće, nego su gledale da se udomu u najbogatiju kuću u selu. Pa i ova današnja, takozvana poštena žena, koja dvadeset godina u braku trpi da je jaše muž kog već jedno petnaest godina ne želi, ali jebiga... Nema želju za njim, ali ima za udobnim životom koji joj on omogućava, za stanom, kolima, krpicama, letovanjima, putovanjima, poklonima; još ako je on na nekom položaju pa joj pruža i status i mesto u visokom društvu... Šta joj je teško da zauzvrat zažmuri petnaestak minuta i istrpi ga?! Šta joj je teško i da se napravi da ne vidi karmin na njegovoj košulji, da ne namiriše ženski parfem na njegovom obrazu, da ne čuje kad mu mobilni zapišti iza ponoći... Znaš li kolika je njena tarifa?

– Baš bih volela da čujem.

Očigledno su i gosti za tri okolna stola takođe „voleli da čuju“, jer od onog trenutka kada su šokiranog izraza lica čuli da pušim za džabe, prekinuli su svaki međusobni razgovor, okrenuli glave ka Rajni i meni i načulili uši.

– Njena godišnja zarada se lako matematički izračunava: od sume koju ona godišnje potroši oduzmi sumu koju ona lično zaradi.

– Ali, Rajna, ta tvoja priča nema nikakve veze s tim što sam čoveku sinoć besplatno popušila.

– O, draga, i te kako ima. Upravo si započela biznis. Pa, dobro, odbij tih 20 maraka na troškove prezentacije.

*

Rajna je ušla u šank da napravi popis, a ja sam – ljubazno odbijajući pozive na piće koji su stizali sa sva tri okolna stola, ustala i krenula preko puta ulice da kupim novine Oglasi.

Na izlog trafike bio je nalepljen oglas: Potrebna radnica. Zapisala sam broj telefona na parčetu papira i, dok sam plaćala novine, upitala sam prodavačicu: – Kolika je plata?

– Oko 150 maraka.

– Samo 150 maraka?! – snuždila sam se, zgužvala papirić sa brojem telefona poslodavca i bacila ga.

– Da, ali ako radiš za Novu godinu, Božić, Uskrs, Prvi maj, onda gazda plaća ekstra 10 maraka po smeni. A bude i bakšiša, dinar po dinar, nakupi se. Ovi što kupuju piće noću baš znaju da časte. Kad se zatvore noćni klubovi posle četvorke, čim se zaustavi dobar auto, već znam da sam dobra šest, sedam, osam marona.

– Kako?

– Tako što viski košta, kad se prevede u marke, 22 ili 23... zavisi od kursa tog dana. A ti što voze dobra kola u devedeset devet odsto slučajeva nemaju dinare već marke. Ja im kažem da je zabranjeno plaćanje u stranoj valuti, a oni samo bace 30 maraka, ako kupuju jednu flašu, a za dve bace 50.

– Auuu, pa to su neki bogataši! – prokomentarisala sam saginjući se da dohvatim malopre bačeni papirić.

– I bogati i nebogati. Pijan čovek lako baca novac koji je trezan teško zaradio. Na tome se i zasniva ugostiteljstvo.

– E, pa hvala ti, drugarice. Mnogo sam danas naučila od tebe. Ja sam Goca. A kako se ti zoveš?

– Jovana.

Na trenutak mi je crna zavesa pala pred oči. Brzo sam jako zažmurila, zarila nokte u dlanove i rasterala zle duhove prošlosti.

Osmehnula sam se novoj drugarici.

– Znači, ti si Jovana...

– Ne, nisam ja Jovana, Jovan je mene! Ha-ha-ha...

– Kako si divna, duhovita, iskrena, opuštena... Baš bih volela da popijemo kafu nekada, kad budeš imala vremena, ovde u Crnom mačoru. Ja tu sedim.

– Ima šest meseci da nisam ušla u taj zmijarnik, ali ajde, zbog tebe ću napraviti izuzetak.

– E, izvini, da te pitam još nešto. Imaš li svoj stan ili živiš pod kirijom?

– Ma ko još u Beogradu ima svoj stan?! Pa i većina rođenih Beograđana živi, kako ti reče, pod kirijom. Plaćam jedan lep jednoiposobni stan na Ceraku.

– Izvini, a koliko ga plaćaš?

– Stanarina je 120 maraka, ali imam i cimerku pa delimo na pola.

– E, mnogo ti hvala, Jovana, i vidimo se na kafi. Baš si divan čovek.

*

Vratila sam se u Crni mačor, naručila još jednu kafu i kiselu, iščitala oglase za posao: „sezonski radnik za branje malina“, u nekom Pičkovcu udaljenom bar sto kilometara od Beograda, „prodaja robe od vrata do vrata sa mogućnošću napredovanja do funkcije menadžera sa velikom platom“... bla, bla, bla...

Taman sam okrenula stranicu i počela da čitam oglase za izdavanje stanova, kad je Rajna sela pored mene.

– I, mala, šta si rešila?

– Rajna, hvala ti što si me sinoć ugostila kô da sam ti rod najrođeniji. Ali mnogo mi je skupo da kod tebe plaćam jednu sobu 150 maraka, kad za te pare mogu da iznajmim ceo stan.

– Stan u Beogradu za 150 maraka?! Ima, al' na Petlovom brdu! A dok napaljenog muškarca iz centra grada odvedeš do tamo, toliko će da se o'ladi, da odmah možeš da ga odneseš preko puta na

Orlovaču. Samo što za razliku od ostalih stanara tog groblja ovaj tvoj neće više biti ukrućen već samo ohlađen. Jeste 150 maraka mnogo za sobu u Beogradu, ali ja ti ne izdajem samo sobu, već i poslovni prostor i to samo sto metara od Picinog parka.

– Ali, Rajna, zašto stalno ponavljaš da sam prostitutka?

– Pa trenutno nisi, ali čim potrošiš kintu koju si donela iz Valjeva, pa creva zakrče...

– Pa zaposliću se.

– A-ha... Baš se gazde utrkuju koji će pre da zaposli nafrakanog muškarca u haljini i sa perikom. E, slatka moja... Dobro došla u Beograd! Ovo nije glavni grad, ovo je mašina za mlevenje ljudskog mesa. Upamti šta ti Rajna kaže!

Već je krenula da ustaje, kad sam je povukla za ruku.

– Dobro, iznajmiću sobu od tebe.

– Ne, ne moraš. Draga, imam takvu lokaciju da me sve beogradske kurve mole da kod mene stanuju. Ja sam ta koja bira. A ne moram nikog ni da primim, nije mi hitno.

Taman sam htela da joj kažem da meni jeste hitno, ali ona je već mešala guzovima na putu ka šanku.

Otišla sam u toalet i iz brushaltera izvadila 150 maraka.

Pružila sam joj novac.

– Sve smo se dogovorile, uzimam sobu.

– Goco, plaća se šest meseci unapred.

Zaškrgutala sam zubima, vratila se u toalet, izvadila još 750 maraka, pružila Rajni i otrčala do trafike preko puta.

Dočekao me je Jovanin osmeh.

– E, dobila si posao!

– Kako? Ja baš došla da te zamolim da me posavetuješ kako da pričam sa gazdom.

– Sve sam ti završila. Pravo da ti kažem, gazda je popizdeo i napičkarao me kada sam mu rekla da sam našla radnika, travestita. A pošto se niko drugi nije javio na oglas, a ja pala i s nogu i s ruku radeći tri nedelje po dve smene bez slobodnog dana, dok su treću smenu odrađivali on i njegova žena, bilo je maltene „daj šta daš“. Večeras u deset počinješ da radiš, do šest ujutru ti je smena. Uđi da te uvedem u posao.

Nakon četiri sata obuke, Jovana mi je izlazeći iz kioska dobacila: – Sve si ukapirala, ajd pa nek ti je sa srećom i samo nemoj da me obrukaš, molim te.

– Ne brini, Jovana, nikada nikog nisam obrukala.

XXXI

Sedela sam na svom radnom mestu, u kiosku između Glavne železničke stanice i kafane Crni mačor, ponosna što sam nakon samo dvadeset četiri sata po dolasku u Beograd uspela da nađem i stan i posao.

Uživala sam dok sam mušterijama prodavala robu, vraćala kusur... Osećala sam se važno. Bila sam samostalna, zaposlena žena koja je napokon uzela u ruke kormilo svog života.

Kada sam u šest ujutru predala pazar Jovani, ostala sam još sat vremena da posedim s njom. Pažljivo sam posmatrala kako se ophodi prema mušterijama, da li se svima isto osmehuje, šta radi kada neko zatraži ono što nemamo u ponudi, kako vraća kusur...

– I, Goco, kako je protekla prva radna noć?

– Nije bilo nikakvih problema. Uglavnom su tražili alkohol, cigarete i prezervative; prodalo se i nešto malo čipsa i još nekih grickalica, čokoladica, žvaka...

– Tipično za radni dan. Jao, videćeš kad dođe vikend, stoje u redu kô da džabe delimo. Ajde, idi sad i naspavaj se pa se vidimo večeras. I, Goco, dala bih ti jedan prijateljski savet, ali nemoj, molim te, pogrešno da me shvatiš.

– Naravno, Jovana, samo kaži.

– Brada ti je izbila kroz puder. Dodaj malo šminke pre nego što kreneš i idi pravo kući, ne šetaj takva ulicama, ima groznih ljudi, možeš doživeti strašne neprijatnosti.

– Hvala ti, Jovana, stvarno si drug.

Rešila sam da je poslušam i krenula sam pravo ka stanu.

*

Vrata mi je otvorila Bojana, Rajnina stanarka.

– Iju! Je l' se to zaratilo?!

– Nije, otkud ti to?

– Pa šta onda četnik traži ispred mojih vrata?!

Aludirala je na moju bradu.

Pogledala sam se u ogledalu u predsoblju. Na bledom licu jasno su se videle guste crne tačkice. Pa, da prošlo je skoro dvadeset četiri sata od kada sam poslednji put držala briač u ruci.

– Obrijaću se večeras pred posao. A čime se ti baviš, Bojana?

– Planiram da otvorim nešto, butik, kafić... A do tada sam zanatlija.

– Kojim zanatom se baviš?

– Onim najstarijim! Ha-ha-ha... Kô i svi transformersi!

Trgla sam se. Bojana nije izgledala kao transseksualac. Bar ne na prvi pogled. Bradu uopšte nije imala, jabučica na vratu se jedva nazirala i mogao si da je vidiš ako se baš ciljano zagledaš. Koža joj je bila nežna, imala je ogromne sise, silikonske ali baš lepe, a ispod spavačice ocrtavali su se i blago zaobljeni kukovi...

Kao da mi čita misli, sama je počela da priča.

– Već sedam godina pijem hormone, zato ovako izgledam. Telo počne da se menja, iz dana u dan. To je predivan osećaj, kao da se ružno pače pretvara u labuda, gusenica u leptira...

Skočila sam sa stolice.

– Koje hormone piješ? Idem odmah u apoteku...

– Čekaj. Polako. Ih, dok dođeš do hormona... Nije tako lako postati žena. Dug je to put, i trnovit. Prvo ideš kod psihijatra. Kod jednog, pa kod drugog, pa kod trećeg. Svi isto pitaju, a sve neke nebuloze: da li čuješ glasove; pa da li te posećuju mračne misli; pa da li su ljudi neprijateljski raspoloženi prema tebi... i tako unedogled.

– Stvarno pitaju takve stvari?

– Ma, ima i luđih pitanja. Onda ti pokazuju sličice. To je neki test isključivanja pojmova. Ovaj meni pokazao četiri sličice: gitara, bubanj, flauta i pevač. I, kao, šta je višak? Pa, sve je višak, brate mili, nisam došla u muzičku školu nego zbog operacije promene pola!

– Ali zašto te ispituju tri psihijatra?

– Ma, bre, zaludni ljudi, nemaju pametnija posla. Ali, moraš da budeš jako fina i strpljiva sa njima, jer od te trojice najmanje dvojica moraju da ti daju dijagnozu F64. To ti je transseksualnost. Dešava se i da nekog proglase ludim zato što hoće da promeni pol. Zamisli?! Ladno napišu da ima šizofreniju i još mu daju punu kesu lekova!

– Dobro, a ako prođeš testove, šta dalje radiš?

– Onda ideš kod endokrinologa i piješ hormone jedno dve-tri godine, pa tek onda kod hirurga na operaciju. Ma idi, igranka bez prestanka! A psihijatri i endokrinolozi baš zajebavaju.

– Je l' ima negde da se nabavi rešen test, sa tačnim odgovorima, pa da nabubam napamet?

– Ima, prodavala ih je Caka, tu na Zelenjaku. Ali ne vredi. Prođeš ti taj pismeni deo, ali padneš posle na usmenom. Kao, nisu ti usklađeni odgovori. Ma, ne možeš da zajebeš psihijatra, nema šanse!

– E, svašta! Mislila sam da sve to ide mnogo lakše.

– Da ti kaže nešto Bojana, samo su hirurzi pravi doktori, ostali su prodavci magle.

XXXII

Bojana nije bila u pravu kada je rekla da sve ide sporo. Ne ide sporo, nego presporo! Čak i ne ide – nego mili!

Tek nakon mesec dana stigla sam do čekaonice na psihijatriji. Toliko mi je trebalo da dobijem ličnu kartu sa beogradskom adresom i izvadim zdravstvenu knjižicu preko biroa za nezaposlene, pošto gazda trafike neće da me prijavi. Nije me to nerviralo, bila sam strpljiva. Kad sam mogla da čekam skoro devetnaest godina, mogu još koji mesec.

U svim dokumentima pisalo je Josip. Po zakonu, pravo na promenu imena imaću tek nakon operacije promene pola. E, to me već jeste nerviralo!

– Josipe! – prozvala me je medicinska sestra.

*

U ordinaciji me je dočekaao čovek od pedesetak godina. Delovao mi je kao Deda Mraz. Lice mu je bilo vedro i dobroćudno, pogled bistar i topao, nekako pun ljubavi, a glas blag i saosećajan.

Pitao me je da li želim da budemo na „ti“ ili na „vi“ i da li da mi se obraća kao ženi ili kao muškarcu.

– Na „ti“ i kao ženi – odgovorila sam trudeći se da mi glas bude što mekši, nežniji, ženstveniji.

Pitao me je kada sam prvi put pomislila da pripadam suprotnom polu; imam li osećaj da sam zarobljena u svom telu; da li me iritiraju moje genitalije...

Ispričala sam mu ceo svoj život.

– Da li si masturbirala?

– Ako pod tim podrazumevate to što ponekad napravim nekoliko pokreta rukom da bih se rešila napetosti, onda jesam.

– Kako se osećaš posle toga?

– Loše. Gadim se sebe i kajem se što sam to radila. Kao da tim činom postajem saučesnik u sopstvenoj egzekuciji.

– Dok masturbiraš, da li zamišljaš da imaš seksualni odnos sa nekim?

– Ranije sam zamišljala Jovana. Ne baš seksualni odnos, nego da me ljubi i mazi. Kasnije nisam zamišljala nikog konkretnog, već samo golo muško telo koje dodiruje moje. Lice se nikada ne vidi.

– Da li si nekada osetila seksualnu privlačnost prema ženi, ili zamišljala žensko telo dok si se samozadovoljavala?

– Bljak!

– Jesi li nekada imala partnera?

– Ne. Ko bi mogao da zavoli ovakvu nakazu?

– Ja ne smatram da si nakaza, lepa si osoba, inteligentna...

Rasplakala sam se. Njegova dobrota me je potpuno rastopila.

– Dragi doktore, kad skinem haljinu i periku, izujem ove štikle i umijem šminku, ostaje najnakaznije čudovište.

– Jesi li spremna za operaciju?

– Može li odmah?

– Shvataš li da je posle operacije definitivno nemoguć povratak na staro?

– To je najbolji deo u celoj priči.

– Jesi li potpuno sigurna da je upravo promena pola to što će te učiniti srećnom?

– Samo to i može da me učini srećnom. Ubila bih se bez razmišljanja ako bih morala da ostanem u ovom telu.

*

– Josipe! – prozvala me je medicinska sestra nakon tri dana.

Kad odeš kod lekara, obično te prozivaju po prezimenu, ali ova baš insistira na tome da ženu u haljini oslovljava muškim imenom.

U ordinaciji me ovog puta nije dočekao Deda Mraz već žena psihijatar.

Hladno me je odmerila, a onda zarila nos u papire.

Delovala je kao oštrokonđa.

Postavljala mi je skoro ista pitanja kao i Deda Mraz, ali mi se obraćala kao muškarcu i sa „vi“, a glas i izraz lica su joj bili ledeno hladni. Ja sam njoj odgovarala u ženskom rodu.

Dizala je bradu i izvijala vrat dok je razgovarala sa mnom, te me je gledala nekako s visine, kao da hoće da mi stavi do znanja da sam

manje vredna od nje.

Otkako sam stigla u Beograd, niko živi mi se nije obratio kao muškarcu, pa me je njeno oslovljavanje vređalo, bolelo i vraćalo u prošlost kada sam morao (evo i sad pogreših!) da se pretvaram da sam muško. U brzini i tako zbunjena, povremeno bih odgovorila u muškom rodu, a ona bi kolačila oči i likujućí uzvikivala: „A-ha!“

Ma ta žena me je sve vreme vrebala i tražila mi grešku!

– Molim vas, doktorka, napišite da sam spremna za promenu pola. Ako me odbijete, izvršiću samoubistvo. Ozbiljno vam kažem, ja ovakva više ne mogu da živim – zajecala sam od bespomoćnosti i besa.

Jaaj, majko moja, kad se ona uhvati za to! Kao pijan plota. Suicid, pa suicid... I ono kad sam ležala u zamrzivaču da bih dobila upalu pluća ona je protumačila kao da sam htela da izvršim samoubistvo.

Ko ti dade diplomu, oštrokonđo jedna, pomislila sam dok sam izlazila iz ordinacije pozdravivši je uz najljubazniji osmeh: – Doviđenja, draga doktorka. Sve najbolje, želim vam prijatan dan...

Stavila sam naočari za sunce da mi se ne vide suze i potrčala niz stepenice ka toaletu, da se sakrijem i isplačem kao čovek.

– Josipe! Josipe! Zaboravili ste knjižicu, Josipe! – vikala je sestra za mnom.

Jebô ti Josip mater, da ti jebô, opsovala sam u sebi, a naglas izgovorila: – Hvala lepo. Želim vam prijatan dan.

*

Posle sedam dana, dok me je sestra prozivala, po muškom imenu, naravno, pitala sam se kakav li će me psihijatar ovog puta dočekati i da li se oni ređaju po principu „dobar, loš, zao“.

– Izvoli, Goco, sedi – obratio mi se zgodan, mlad muškarac od oko trideset pet godina.

Nasmešio se nekako zavodnički i odmerio me od glave do pete.

Dok sam sedala, haljina se podigla malo iznad kolena. Po navici, krenula sam rukom da je spustim, ali sam na pola pokreta odustala. Prekrstila sam noge i ženstveno sklonila pramen perike koji mi je padao preko lica.

– U dokumentima ti piše Josip.

– To je štamparska greška.

Nasmejao se.

Ohrabrio me je da nastavim da se šalim.

– Transrodne žene obično žensko ime izvedu iz svog muškog, tako Dragan postaje Dragana, Dejan – Dejana, Zoran – Zorana... Po toj logici trebalo bi da se zoveš Josipa. Zašto si odabrala baš ime Goca?

– Zato što mi se ne dopada boja kose Josipe Lisac.

Opet se nasmejao.

– Zapravo, u srednjoj školi sam glumila muškarca, šišala se na kratko i oblačila kô dizelaš. Ta frizura bila je moj šlem, a odeća pancir. To me je štitilo. U osnovnoj školi su me zvali peder, a u srednjoj me je jednom jedan školski drug nazvao ustašom, baš zbog imena Josip. Udarila sam ga pesnicom iz sve snage i slomila mu nos. Nakon toga, niko više nije smeo ni da me popreko pogleda. „Strah rađa okrutnost“, rekao je Frojd.

– Čitali ste Frojda?

– I Frojda i Junga i Skota Peka... I sad se sećam prve rečenice knjige Put kojim se ređe ide. Glasi: Život je težak.

Majke ti?, pomislila sam. Ne znaš ti, Skote, šta znači težak život!

Doktor se opet nasmejao.

– A Jung? Šta ti se kod njega svidelo?

– Pomogao mi je da razumem svog oca. Jung kaže: „Zdrav čovek ne muči druge. Oni koji su mučeni, i sami se pretvaraju u mučitelje.“ Prestala sam da osuđujem i mrzim svog oca i počela sam da ga žalim i saosećam sa njim.

Kao iz rukava, prosipala sam citate velikih psihoanalitičara i filozofa čija sam dela čitala u srednjoj školi.

Baš mi se svideo doca i trudila sam se da se i ja njemu svidim.

On mi nije postavljao pitanja kao prva dva psihijatra već je nekako ćaskao sa mnom o raznoraznim temama. Zanimalo ga je zašto sam došla u Beograd. „Da promenim pol“, odgovorila sam; pitao je gde stanujem, čime se bavim; imam li prijatelje – „Imam Rajnu, Jovanu i Bojanu“, odgovorila sam ponosna što napokon imam prijatelje.

– Molim vas, doktore, napišite mi dijagnozu F64, molim vas, molim vas – umiljavala sam mu se kao dete kad traži skupu igračku.

– Još ćemo se videti, Goco. Drago mi je da sam te upoznao, veoma si interesantna osoba.

Da mi je neko rekao da će mi biti drago kada mi psihijatar kaže da opet dođem na pregled, rekla bih mu da je lud kô struja.

Ozarena sam izašla iz ordinacije i nasmešila se sestri.

– Molim vas, dajte mi knjižicu na kojoj piše Josip. Hvala, vrlo ste ljubazni.

Videla sam preko ramena da gleda za mnom s izrazom čuđenja na licu.

Požurila sam kući koračajući trotoarom kao po oblacima. Jedva sam čekala da Bojani ispričam za Docu.

XXXIII

– A ja vidim da ti blistaš ovih dana. Nasmijana, lepo raspoložena, strpljiva i ljubazna prema svima; kupuješ haljine, cipele, doteruješ se, ogledaš se, pevaš po kući... ha-ha-ha, imaš sve simptome akutne zaljubljenosti, draga Goco – zaključila je Bojana i dok sam se ja stidljivo smeškala, posavetovala me je: – Pitaj čoveka da izađete negde.

– Kako ja njega da pitam, pa valjda muškarci treba nama da se udvaraju, a ne mi njima.

– U kom veku ti živiš?!

*

Sledeći put dok je Doca nešto zapisivao u moj karton, izbrojala sam do deset, duboko udahnula i izgovorila napamet naučenu rečenicu.

– Hvala na pozivu, veoma volim pozorište, ali pravilo je da se ne družimo s pacijentima van ordinacije.

– Ali, ja uskoro neću biti tvoj pacijent.

– Goco, ti jesi veoma inteligentna, zanimljiva i privlačna osoba, ali ja sam oženjen i ne izlazim sa drugim ženama.

Koliko god da mi je bilo teško što me je odbio, osetila sam veliko poštovanje prema tako čestitom čoveku koji neće da vara svoju ženu.

Odmakla sam sigurno petsto metara od bolnice, kad sam se setila da sam zaboravila kesu u ordinaciji. Pokucala sam i odmah ušla.

Moj Doca se ljubio sa doktorkom Oštrokonđom!!!

Sedela mu je u krilu, a on joj je zadigao mantil i mazio je po butini.

Kada me je ugledala, trgla se i naglo ustala.

– Josipe, ko vam je rekao da uđete?! Izađite napolje!

– Neka... – rekao je Doca pokazujući mi rukom da ostanem, a zatim pogledao u Oštrokonđu: – Molim vas, koleginice, ostavite me nasamo sa pacijentom.

Ćutke sam uzela svoju kesu i krenula ka izlazu.

- Sedi, Goco. Zašto si uznemirena?
- Zato što sam vas upravo videla kako se ljubite sa suprugom, pošto sa drugim ženama to, jelte, ne činite.
- Ne, nije mi to supruga.
- Lagali ste me! Istina je da ste odbili moj poziv u pozorište ne zato što ste verni ženi, već zato što se stidite i plašite da vas neko ne vidi sa nakazom.
- Zašto mi persiraš?
- To sam od vas videla, i vi ste persirali doktorki. Zaključila sam da kad ti se neko sviđa – obavezno pređeš na „vi“.
- Goco, prvo, ti nisi nakaza. Drugo, ne izlazim ni sa sadašnjim niti sa bivšim pacijentima. A treće, ne privlače me transrodne osobe. Za razliku od mene, postoje muškarci koji upravo takve osobe biraju za partnerke. Njih jako privlače transrodne žene i to ne samo erotski, već i emocionalno. Zovu se transamorni muškarci i, veruj mi, ima ih mnogo više nego što bi se moglo pretpostaviti.
- Pa, dobro, ovoga puta ste bar iskreni. Doviđenja, doktore.

XXXIV

Ovaj mora da je „transamoran“, pomislila sam kada se te noći Zoran pojavio i treći put pred kioskom. Već je kupio cigarete, pa kikiriki, a sada je došao i po sok.

– Koji sok želite?

– Bilo koji, ionako sam došao samo vas da vidim.

Osetila sam da mi obrazi gore, a ruka mi je zadrhtala kad sam mu pružala đus. Dok je uzimao flašicu, uhvatio me je za prste i dugo ih držao u svom dlanu.

– Mogli bismo da izađemo na piće.

– Mogli bismo.

*

Izašli smo sutra uveče pre početka moje smene. U Crni mačor.

Ja sam predložila da odemo na neko drugo mesto, bilo koje. Već tri meseca živim u jednoj od svetskih prestonica noćnog života, u Meki dobrog provoda prepunoj kafića, restorana, diskoteka, splavova, a samo sam jednu jedinu kafanu videla.

Radila sam noću. Gazda nije želeo da mu danju „plašim mušterije“. Čula sam njegov glas iz slušalice dok je sa koleginicom Jovanom razgovarao telefonom: „Nek to strašilo i dalje radi treću smenu, tada ionako dolaze samo ološi, kurve i travestiti“.

Zoran je bio građevinski preduzimač i posao je završavao oko sedam uveče, a ja sam već u deset počinjala da radim.

– Najbolje je da sedimo tu pored tvog posla, da bismo što duže bili zajedno – rekao je, a meni je u ušima još dugo ostao njegov glas i reči: „da budemo zajedno, da budemo zajedno“.

Zoran je pričao sasvim razumljivo i bez upadljivog naglaska, pa nisam ni ukapirala da je rodnom iz Crne Trave sve dok nije počeo da me zasmehava u Crnom mačoru.

On je platio već dve ture pića, pa sam ja pomislila kako bi bio red da treća bude na moj račun.

– Rajna! – viknula sam i mahnula joj.

– Što gu vikaš ka' ti se ne osiva? Cekej me, kude si tako zapel ko sivonja? – rekao je Zoran i pozvao Rajnu zviznuvši kroz prste, a ja samo što nisam pala sa stolice od smeha.

Nastavio je da priča kako je Rajna „ubava“, ali sam ja „poubava“, ma „najubava“ i sve tako u tom crnotravskom fazonu.

Tri sata su proletela. Bio je interesantan i potpuno drugačijeg temperamenta i mentaliteta od ljudi koje sam sretala.

Otpratio me je do kioska, poljubio u ruku i rekao: – Vidimo se sutra u sedam na istom mestu.

*

Već sam razmišljala šta ću sutra da obučem i kako da se našminkam, kada se oko ponoći Zoran pojavio na kiosku u društvu jednog muškarca. Obojica su bili pripiti.

– Goco, imaš li neku drugaricu za mog zemljaka? Ali da je takva kao ti.

– Moja cimerka Bojana je veoma lepa. Možemo svi zajedno sutra u Mačoru da popijemo piće, pa se upoznajte.

– Dogovoreno. Daj nam jedno pivo, ono od dve kile, da se dolijemo pred spavanje. Ajd ćao, lepotice moja, ljubim te – poslao mi je poljubac i otišao sa Zemljakom. Direktnom linijom odletela sam na sedmo nebo i sela na oblak. Zažmurila sam, udahnula duboko i zaključila da sam se zaljubila. Pred očima su mi se redale slike budućih događaja: Bojana se zaljubljuje u Zoranovog druga pa se svi zajedno družimo, idemo na izlet vikendom, možda i na more; ja se nakon operacije udajem za Zorana, usvajamo dete i uživamo...

Iz sanjarenja su me preneli glasovi Liki i Meri. Njih dve su bile istaknute članice grupe čuvenih prostitutki travestita koja je gospodarila Ulicom Gavrila Principa. Za sebe su ponosno tvrdile da su jedna od znamenitosti Beograda i da bi gradonačelnik trebalo da im dodeli ordenje za doprinos razvoju beogradskog turizma.

Svake noći su dolazile po prezervative i vlažne maramice. Njihova smena bi počinjala kad i moja, pa bi obavezno svratile da popiju po „unuče“ vinjaka pre posla, ali i oko jedan-dva posle ponoći „da alkoholom isperu usta“ nakon mušterija.

– Daj nam, sestro, po vinjak, popij i ti nešto i zadrži kusur – rekla mi je Meri i pružila novčanicu od deset maraka, a onda se kucnula sa Liki i požalila joj se: – Auuu, ženo, smoriše me ovi Crnotravci! Te mu se digne, te mu padne, pa krljaj-mrljaj, drnde-mrnde, jedva je svršio onako pijan.

– Ovaj moj je brzo svršio, nego hoće da se ljubi, a smrdi na pivo i sve podriguje! – zasmejala se Liki i eksirala sadržaj flašice.

Zaledila sam se kad sam čula o čemu pričaju.

– Izvinite, devojke, kako se zovu ti Crnotravci?

– Ne znam, sestro, nismo ih legitimisale.

Utešila sam se vinjakom i zaključila da to sigurno nisu Zoran i Zemljak. Beograd je te godine bio pun građevinaca iz Crne Trave. Samo što je prestalo NATO bombardovanje, iz čuvenog srpskog inata „ne možete vi da srušite toliko koliko mi možemo da izgradimo“, dok je vetar sa ruševina raznosio garež, počele su da niču nove poslovne i stambene zgrade po celom Beogradu.

Svi zidari piju pivo. Ma, da, ko zna s kim su njih dve bile.

XXXV

Sutradan u Crnom mačoru Bojana se ponašala kao da joj se Zemljak baš dopada. Ljubili su se i mazili rukama ispod stola već nakon prve ture pića.

I ja sam želela da me Zoran poljubi, ali sam se stidela jer smo na javnom mestu.

– Ajte, momci, da sledeću turu popijemo kod Goce i mene u stanu – predložila je Bojana, a ova dvojica su oduševljeno prihvatili.

Cimerka je Zemljaka odmah povelu u svoju sobu i s vrata mi dobacila: – U kupatilu imaš kondome i lubrikant.

Pomislila sam kako nije pametno da tako brzo spavam sa Zoranom, ipak smo tek počeli da se zabavljamo, ali on me je nekako zbrzao i dok sam postala svesna šta se dešava, oboje smo ležali polugoli na mom krevetu.

Ne znam da li sam više drhtala od uzbuđenja ili straha dok je Zoran otvarao pakovanje kondoma.

– Molim te, budi nežan. Ti si mi prvi – prošaputala sam.

– Stvarno?! U tom slučaju mi ovo ne treba – oduševljeno je svukao tek namešteni kondom i bacio ga pored kreveta, namazao lubrikant i primakao mi se.

U početku je bolelo, bila sam zbunjena onim što se dešava unutra, uplašena... ali onda je zadovoljstvo zagospodarilo nad svim ostalim osećajima. Najuzbudljivije je bilo to što je tuđe telo prodiralo u moje. Jako mi se svideo taj osećaj.

Posle petnaestak minuta, srećna i prijatno iscrpljena ležala sam na krevetu. Zoran je otišao u kupatilo, a zatim iz frižidera uzeo pivo, seo u dnevni boravak i uključio televizor. Sela sam pored njega.

Bojana i Zemljak su izašli iz sobe tek nakon pola sata.

– Nema više piva, zemljak, ajmo u Mačora na još po jedno – rekao mu je Zoran. Dok sam ih ispraćala, lupio me je po dupetu i rekao da će doći sutra u sedam uveče.

Euforično sam pričala Bojani kako je bilo i pitala je šta su oni radili tako dugo i koliko bi inače trebalo da traje seks.

– Ako si vešta, može da traje i samo dva minuta! Ma, sa ovim sam se zadržala jer je poluimpotentan.

– Kako to misliš?

– Ima poluautomatski kurac – diže ga ručno, a spušta se sam.

Bojana se zasmejala, pogledala na sat, ugasila dopola popušenu cigaretu i ustala.

– Ajd, molim te, Goco, pusti mene prvu da se istuširam, za pola sata mi dolazi klijent.

*

Dok mi je predavala smenu, pohvalila sam se Jovani da imam dečka.

– Pu-pu-pu, da ne ureknem, baš mi je sve krenulo u životu. Našla sam i posao i stan u Beogradu, našla ljubav, a sutra ujutru idem pravo s posla na psihijatriju po izveštaj komisije. Jeste da me Oštrokonđa baš i ne miriše i da sam sa Docom zamalo zajebala stvar jer sam se primila na njega, ali sam sasvim sigurna da će mi dati dijagnozu F64 pa da napokon krenem da uzimam hormone. Ne mogu više očima da gledam ovo moje telo! Znaš li koliko me je bilo sramota malopre dok sam bila sa Zoranom?! Nisam se ni svukla skroz, nego sam ostala u mrežastim čarapama, tangama i korsetu. Znaš li kako je Bojana lepa i obla? Da nema kurac, bila bi pravo pravcijato žensko. Zamisli, počela je i celulit da dobija!

– E, slatko me nasmeja, Goco, još nisam čula da se neko raduje što će dobiti celulit.

– Jedva čekam, Jovana, jedva čekam.

– Nikad sve da bude potaman, moja Goco. Evo ja nemam dečka, al' zato imam celulit.

XXXVI

Umesto kompletne komisije, kao što sam očekivala, u ordinaciji me je dočekala samo Oštrokonđa. Pružila mi je papir na kom je iznad potpisa sva tri psihijatra bilo otkucano da nemam znake psihičkog oboljenja i da se javim na ponovnu ekspertizu za šest meseci.

Laknulo mi je kada sam dobila sve crno na belo. Zнала sam ja da nisam luda, ali zar nisu svi ludaci u to isto ubeđeni?

Čak mi je i Oštrokonđa naglo postala simpatična. Pitala sam je da li samo sa ovim papirom da se javim na endokrinologiju ili mi treba i uput iz Doma zdravlja.

– Josipe, treba opet da dođete na pregled za šest meseci, lepo vam piše. Problem rodnog poremećaja ne možemo tako brzo i olako da ustanovimo kod osobe vaših godina. Neozbiljno je dopustiti mladoj osobi da donese tako veliku odluku kakva je promena pola. U tim godinama niste se potpuno razvili emocionalno. Još uvek istražujete svoju seksualnost i ne znate kako će sve to ispasti jer ne poznajete sebe dovoljno. Tek ste započeli test stvarnog života: svega nekoliko meseci se oblačite, predstavljate i ponašate kao žena. Potrebno je neko vreme da biste i sami uvideli da li je život u ženskom rodu ono što će zaista rešiti vaše probleme i učiniti vas srećnom. Tek ste zakoračili u ovo, još niste imali ni seksualni odnos...

– E, imala sam! Sinoć!

Htedoh da je pitam: „A kada ste vi to radili poslednji put, jer mi delujete baš nedojebano?“, ali shvatila sam da bi otvoreno pokazivanje besa samo pogoršalo moju poziciju.

Nije me ni pitala kako mi je bilo tokom prvog seksa... Ma, uopšte je više nisam zanimala. Odradila je posao, lupila pečat, ispunila radnu normu za taj mesec i baš ju je bolelo uvo za sve!

– Da li ću za šest meseci napokon dobiti dijagnozu „problem rodnog poremećaja“ ?

– Ja to sada nikako ne mogu da znam. Videćemo, Josipe.

– Znači, ovo može da traje unedogled?

– Razgovaraćemo za šest meseci, Josipe.

XXXVII

Potpuno slomljena, legla sam u krevet i isplakala se kao dete. Gde će im, bre, duša? Zašto me muče ovako? Šta više da čekam? I dokle?! Kaže: „Tek nekoliko meseci se oblačite kao žena.“ Ne nego ću u Valjevu po Tešnjaru da nabadam u štiklama i s perikom!

Pa ovo može da potraje godinama. Dok mi daju dijagnozu F64 biću toliko matora da neću znati da li pre da idem po slušni aparat, na operaciju kuka i katarakte ili na promenu pola.

Nisam mogla da zaspim ceo dan, okretala sam se kao na ražnju.

Bez minuta sna, u šest popodne ustala sam iz kreveta da se istuširam, obrijem i doteram za Zorana.

Njegova poseta je trajala kraće nego moje doterivanje. Nakon seksa se istuširao, obukao, rekao da mora da se vrati na gradilište zbog nekih problema i otišao.

*

Jedva sam odradila smenu, iscrpljena od nespavanja i plakanja. Pred očima su mi bila lica Deda Mraza, Oštrokonđe i Doce. Sad mirno spavaju kraj svojih muževa i žena u lepim, udobnim stanovima – a ja sedim u ovoj limenoj kutiji; oni će ujutru porodično doručkovati, izljubiti decu i otići na posao da tako pametni, obrazovani i važni određuju život nekom mučeniku – a ja ću s bradom i razmazanom maskarom, krijući lice od prolaznika, krenuti ka svojoj jazbini, da se ovako nakazna sakrijem od sunca i pogleda. I sve to samo zato što je sudbina pri rođenju njima dodelila dobre, a meni loše karte. E, sudbino, sestro, što malo bolje ne izmeša špil?!

*

Kada sam se vratila u stan, ispričala sam Bojani da su psihijatri zaključili da sam psihički zdrava, ali da se ipak javim tek za šest meseci.

– Lepo sam ti rekla, to su muke Tantalove. Bar imaš crno na belo da nisi luda. Ja, bogami, nisam sigurna da bih dobila taj papir. Razvedri se, Goco, nije smak sveta. Evo, popij bensedin da se smiriš i odspavaš, večeras nam dolaze Crnotravci pa ćemo se zabaviti.

*

Uveče nisu došli Crnotravci, već samo Crnotravec – Zemljak.

Rekao mi je da je Zoran otišao da odspava jer se umorio danas na gradilištu.

Pojavio se tek u devet uveče. Nakon brzinskog seksa koji nije trajao više od pet minuta, krenuli smo zajedno, ja u trafiku da radim, a on u Crni mačor.

Želela sam da duže budemo zajedno, da me zagrlji, da sedimo i pričamo... Nisam bila gladna ljubavi – umirala sam od neuhranjenosti!

Gledala sam iz kioska u Crni mačor čekajući da izađe, da kažemo nešto lepo jedno drugom pre nego što ode da spava, da se pogledamo, da me kroz prozorče uhvati za ruku.

*

– Ej, mala, šta si se zamislila? Daj dva vinjaka za nevaljale devojke!
– naručila je Meri.

– Popij i ti nešto – dodala je Liki. – I dobre devojke piju, zar ne?

– Pijemo, pijemo! – nasmejala sam se, nazdravila im vinjakom i čekala da se zapričaju pa da počne šou. Ulica je bila njihova pozornica, a ja sam jedva čekala da se pojave i ulepšaju mi veče.

– Dobre devojke rade sve isto što i mi kurve. Razlika je samo u tome što one ne naplaćuju seks, već daju za džabe! – zaključila je Meri promuklim, pušačkim glasom, zasmejala se i zakašljala u isto vreme.

– Jesi li se ti to prehladila? Da nisi pušila 'ladan kurac?

– Da znaš da jesam. Malopre sam odradila nekog žutog, pegavog Danca. Je li, koji je kurs krune u odnosu na marku?

– Pun Beograd stranih turista! Došli kô u zoološki vrt, da nas posmatraju, da vide da li su nam se desile neke mutacije nakon bombardovanja, jesmo li počeli da fluorescentno svetlimo u mraku?! Da nije možda i na nama ženama iznikao kurac?! Ha-ha-ha...

– Ma, jebô im pas mater! Nego, da mu nisam malo naplatila, kol'ki je, bre, kurs krune?

– E, evo ga ovaj, kako se beše zove, evo izlazi iz Mačora, on sigurno zna. Ej, Crnotravac, dođi 'vamo da te pitamo nešto!

Bio je to Zoran.

Prišao je, stao između Liki i Meri i zagrlio ih.

– Vidi, vidi, sve moje devojkice na jednom mestu. Daj meni, Goco, jednu limenku piva, i po piće za sve tri.

– Je li, koja će večeras da me uspava? – šljepio ih je obe po dupetu.

Liki se odmah pobunila:

– Na mene ne računaj. Pijan si, opet nećeš moći da svršiš sat vremena. Ne mogu, brate, toliko da se mlatim sa tobom. A i znaš da mi je muka od mirisa piva.

– Ne mogu ni ja, moram da menjam krune – izvukla se i Meri.

Pozdravile su se sa mnom i otišle, a ja sam ostala oči u oči sa Zoranom.

Umiljavao mi se:

– Što mi ne otvoriš vrata da sednem tu kod tebe? Da se pomazimo malo, nema nikoga na ulici.

– I meni je muka od mirisa piva, Zorane.

Otišao je psujući, a ja sam brzo dohvatila kesu, sagla glavu i povratila.

*

Ne znam kako sam dočekala jutro. Želudac mi se skamenio od bola, drhtala sam, oblivao me je hladan znoj, pa se sušio na meni i tako ukруг sve do kraja smene.

*

Utrčala sam kod Bojane u sobu i probudila je.

– Daj mi, molim te, onaj bensedin da popijem.

– Auuu, al' si bleđa, kô leš! Šta se desilo?

Ispričala sam joj.

– Čekaj, pa ti Zoranu nisi naplaćivala seks?!

– Dobro znaš da nisam. Mislila sam da se zabavljamo, da sam ja njegova devojkica. Pa ni ti nisi Zemljaku naplaćivala...

– Otkud ti to?! Naravno da jesam. Ček' da izračunam: jedan, dva, tri, četiri... dvesta maraka sam do sada zaradila od njega.

Toliko sam jecala i drhtala da sam jedva uspevala razgovetno da govorim: – Zoran je, dok je bio sa mnom, spavao i sa Liki i sa Meri, čak im je i plaćao za seks! Još ga one odbijaju, gledale su ga sinoć kô smrdljiv sir. A ja čekam da izađe iz Mačora i poljubi me, a one neće da se ljube sa njim jer smrdi na pivo. A ja i ne znam da je to drugim ljudima smrad. I Jovan me je poljubio na svom rođendanu kad je pio pivo, i Zoran... Ja sam, bre, volela miris piva, bio mi je to miris poljupca...

– U tom slučaju popij jedno pivo s bensedinom, bolje će ti delovati, i leži da spavaš.

Poslušala sam je.

Legla sam i gledala kako luster kruži po plafonu. Zavrteo se i krevet, a ja sam propadajući u vir, ponavljala: „Svi su znali osim mene. Svi su znali! Svi!“

Osećala sam se kao naivno prase na farmi, o kojem mi je pričao deda.

Prase je jednog dana upitalo okupljene životinje: „Zašto je gazda tako dobar prema nama? Napravio nam je kuće: štalu, svinjac, kokošinjac... Zašto nas hrani, poji, stara se o našem porodu, leči nas kad smo bolesni? Zašto?“

Prva je odgovorila krava: „Zato što mu ja dajem mleko koje piju njegova deca, od kog on i njegova žena prave sir i kajmak.“

„Ja mu dajem i mleko za sir i kajmak, ali i vunu od koje gazdarica plete čarape, džempere, kape i rukavice. Ja sam mnogo važna“, ponosno je zaključila ovca.

„Ja mu dajem jaja“, kokodaknula je kokoška.

„A šta mu ti daješ?“, pitalo je prase psa.

„Mir i spokoj. Moja uloga je najvažnija. Ja čuvam od lopova i gazdu i njegovu porodicu, sve vas i kompletno imanje.“

Kada je čulo da je čak i mačka korisna jer, kako reče, lovi miševе koji bi da nema nje pojeli sve žito gazdi, prase je upitalo: „Recite mi, a čemu ja služim?“

Životinje su se nemo pogledale između sebe, pa spustivši pogled krenule svaka ka svom staništu. A naivno prase je još dugo za njima vikalo: „A čemu ja služim?! Recite mi, čemu ja služim?!“

XXXVIII

Oko osam uveče probudila me je zvonjava telefona. Na ekranu je pisalo Mama.

- Sine, Josipe, umro je deda Fašo. Prekosutra je sahrana.
- Doći ću prekosutra ujutru. Kako si ti, mama?
- Eh... kako je majka? – zaplakala je i spustila slušalicu.

Bio je to prvi put da me je pozvala otkad sam došla u Beograd. Dok mi je otac bio živ, delovalo je kao da razume moju različitost i da saoseća sa bolom svog deteta, ali sa gubitkom muža, izgubila je i svako razumevanje za mene. Kao da ga time oživljava i produžava njegovo postojanje, poprimila je neke tatine osobine i stavove; postala je hladna, a na trenutke čak i gruba prema meni.

*

Baš sam predala smenu Jovani i krenula ka peronu s kog polazi autobus za Valjevo, kada je zazvonio telefon.

- Evo, mama, upravo krećem. Treba li nešto da ti kupim?
- Josipe, ako ćeš doći obučen kao žensko, onda bolje da ne dolaziš.
- Dobro, mama.

Ušla sam u tramvaj i otišla na beogradsko Novo groblje. Sa svećom u rukama šetala sam između mermernih ploča i zagledala slike na spomenicima.

Sela sam kraj groba čoveka čiji je lik ličio na mog dedu i upalila sveću.

U rano jutro, osim ptica i bubica, bila sam jedino živo biće na velikom groblju.

- E, moj deda... – zajecala sam shvativši da sam sama na svetu. Potpuno sama, bez igde ikog svog.

XXXIX

- Goco, ljubavi, da svrati tvoj Zoki večeras da se pomazimo malo?
- umiljavao mi se preko telefona moj „bivši dečko“.
- Hoćeš li seks ili pušenje?
- Ja bih, ako može, mešano meso.
- Seks je 50 maraka, pušenje 30 – izgovorila sam onim glasom kojim se na kiosku obraćam kupcima kada me pitaju koliko košta koji artikl.
- Opa! Kad si i ti počela da se kurvaš?!
- Upravo.

*

Zoran je odbio da, kako reče, „kupuje ono što već ima“, ali je zato rastrubio po Ulici Gavriela Principa da je i „onaj mladi trandža iz trafike“ počeo da se kurva.

Hvala mu na besplatnoj reklami, pomislila sam kada sam ušla u Crni mačor, a Rajna me je dočekala aplauzom i poslužila mi votku na račun kuće.

- Dobro došla u kancelariju!
- Što votku? – pitala sam uzimajući čašu. – Meni ovo ima ukus kô apotekarski alkohol.
- Prostitutke koje drže do sebe piju isključivo votku, to je jedino piće od kog ne smrdi dah.
- Je li?! U tom slučaju, daj duplu!

*

Već posle dva sata jahao me je neki majmun.

- Jesi li završila? – pitala me je Rajna telefonom.
 - Evo, upravo je otišao.
 - Zaperi se, šaljem ti još jednog.
- Posle nekoliko minuta jahao me je novi majmun.

– Goco, pa ti večeras imaš baš vatreno krštenje! – rekla mi je Rajna i poslala i trećeg majmuna.

Bilo je već jedanaest uveče kada sam sa 150 maraka u tašnici žurila ka trafici.

Izvinila sam se Jovani i pružila joj 10 maraka što me je menjala i ostala sat vremena duže na poslu.

– Nisi valjda počela da se kurvaš? – pitala me je razočarano i vratila mi novac.

– Prestala sam da budem naivna. U pravu su Meri i Liki: „Jedina razlika između prostitutke i poštene žene jeste u tome što poštena daje besplatno da je jebu.“ E pa neće više moći od ove noći! Dosta je kuća častila, zatvaram šank! Zovi ti to kako hoćeš, ali ja sam večeras zaradila 150 maraka! Kada Rajni dam trideset odsto, ostaje mi 105 maraka. Pa za te pare sam rintala tri nedelje u trafici! Ej, tri nedelje! A sad sam za nekoliko sati zaradila skoro celu platu!

– Nećeš valjda da prestaneš da radiš?

– Naravno da ću dati otkaz. Pa nisam valjda luda da dreždim ovde po celu noć za dnevnicu od pet maraka! Ujutru ti predajem smenu, a gazdi kaži: „Strašilo je dalo otkaz, ne brini, neće ti više plašiti mušterije!“

XL

Prvi put u životu osećala sam se superiorno dok sam našminkana i doterana ulazila u Crni mačor. Sela sam za sto, naručila votku, prekrstila noge, zapalila cigaretu, duboko uvukla dim i pomislila: „Neće više Goca da se zaljubljuje, voli, pati, plače, čeka... Da čekam da naiđe muškarac koji će me prihvatiti ovakvu kakva jesam i zavoleti me. E, moj doktore Doco, ti si tu svoju nauku učio iz knjiga, nemaš ti pojma šta je život! Kakvi crni transamorni muškarci, to su, bre, sve sami perverznejaci koji uživaju u tome da jebu ženu s kurcem! Kakva crna ljubav! Dok se ne operišem i ne postanem žena, nema ni lj od ljubavi“.

Odradila sam dvojicu, jedan seks i jedno pušenje i vratila se u Crni mačor da večeram sa Bojanom.

– Draga, noćas Goca časti – rekla sam cimerki i pozvala konobara:
– Donesi nam dva bifteka i flašu najboljeg vina, daj turu za Rajnin sto i, molim te, odnesi lepinju sa deset ćevapa u trafikku za moju drugaricu Jovanu. Ej, popij i ti nešto, al' duplo, na moj račun!

Bojana se glasno nasmejala:

– Znaš li da me podsećaš na mene? I ja sam takva bila pre deset godina.

– Bez uvrede, ali ja ću sa trideset godina biti srećna, udata žena. Čim se operišem i dobijem dokumenta na ime Goca, upisaću fakultet, zaposliću se, naći ću normalnog muškarca koji voli prave žene, usvojićemo dete...

– Daj Bože, želim ti svu sreću ovoga sveta – poželela mi je Bojana i nazdravila vinom, a ja sam jasno videla nevericu u njenim očima.

U Crni Mačor su ušle Liki i Meri.

– Koleginice, sedite s nama da vas počastim, otvorila sam firmu.

– Vidi, vidi... Opasna si, mala. Znala sam ja da se nećeš dugo zadržati na kiosku – rekla je Liki i sela.

– Za mene dupli vinjak! – još s nogu naručila je Meri i, čim nam se pridružila Rajna, postavila nam je zagonetku.

– Šta je to: deset nogu, četiri kurca? Pet žena za stolom u kafani Crni mačor!

Zasmejale smo se, a onda su njih četiri počele da savetuju mene početnicu i da mi otkrivaju tajne zanata. Najstarija, Meri, imala je po mojoj proceni oko trideset pet godina, a i ostale su već oduvale trideset svećica na rođendanskoj torti. Bila sam zahvalna što svoje bogato životno i poslovno iskustvo nesebično dele sa mnom.

Liki i Meri su radile samostalno na ulici, nazivale su sebe slobodnim umetnicama, dok smo Bojana i ja imale menadžerku Rajnu. Ona nam je nabacivala mušterije, ali i pružala zaštitu. Momak koji je radio kao obezbeđenje u Crnom mačoru, uletao bi po potrebi i u stan da izbaci siledžiju koji bi se zaneo i pomislio da je plativši seks, iznajmio i džak za boks.

Posavetovale su me da malo poradim na svom izgledu, pa sam sutradan krenula na trajno uklanjanje brade, takozvanu epilaciju. Kupila sam i skupu periku napravljenu od prave kose, koja je delovala potpuno prirodno; bacila sam one bučkuriše s pijace i pazarila pravi originalni francuski parfem i najkvalitetniju šminku od koje lice izgleda kao porculan. U italijanskom butiku kupila sam moderne i kvalitetne haljine, helanke, tunikice, tri para salonki od čiste kože... Brushaltere sam odnela kod krojačice da mi našije sunder u korpe, a u seks-šopu sam kupila mrežaste čarape i čipkasti veš u svim bojama.

Sve sam više ličila na žensko, a do prvih velikih, upadljivih promena došlo je već mesec dana nakon što sam počela da pijem hormonske tablete. Na svoju ruku.

*

Bojana mi je rekla šta ona koristi i uputila me na Caku sa Zelenjaka, da kod nje nabavim lekove.

– Slušaj, mala, ovaj androkur, to ti je zapravo ciproteron, lek koji piju muškarci za rak prostate. Tebi će da blokira muške hormone. Kapiraš? Prestaće da ti rastu dlake po telu, a počće po glavi, na onim mestima gde nastaje muška ćelavost: zalisci, potiljak i tako to. Samo da znaš da će početi da ti se smanjuju jaja i prestaće da ti se diže kurac. Je l' jasno?

– Jasno, jasno...

– Nemoj posle da kažeš da te nisam opomenula.

– Ovaj drugi ti je estradiol, to ti je ženski hormon. Od njega će ti porasti sise i zaoblíćeš se, salo će sa onih delova tela gde se skuplja muškarcima, preći na one delove tela gde se skuplja ženama. Razumeš? Kad počnu da ti rastu sise, boleće te i svrbeti, upaliće ti se bradavice i biće tvrde kô kamen. Al' ne sekiraj se ništa, to je normalno, sve žene su prošle kroz to u pubertetu. Kapiraš?

– Kapiram, kapiram...

– Ovaj treći lek, bensedin, on ti služi da ne pošandrcaš od nervoze, teskobe i ludila. Da znaš šta je menstruacija, rekla bih ti da ćeš se osećati kô da si stalno u najjačem mogućem pe-em-esu, ali pošto ne znaš šta je to, biću kratka – po deset puta dnevno će ti dolaziti da ubiješ nekoga, eto toliko ćeš biti nervozna. I plakaćeš, znojíćeš se, imaćeš nesanicu, bićeš razdražljiva, smetaće ti svaka sitnica... Je l' jasno?

– Jasno.

Po dve kutije oba hormona i tri kutije bensedina platila sam 250 maraka. Bila je to količina neophodna za mesec dana.

*

Caka je bila potpuno u pravu, osećala sam sve simptome na koje me je upozorila, ali sam za mesec dana ponovo došla i nabavila terapiju za još mesec dana.

Nakon još tri odlaska kod Cake, došlo je vreme i da odem ponovo kod psihijatara.

Ovoga puta su mi dali dijagnozu F64 i „zeleno svetlo“ da započnem sa hormonskom terapijom, ali da obavezno dolazim na kontrolu svaka tri meseca da bi pratili kako ću reagovati na promene koje izazivaju tablete.

E, da ste vi meni živi i zdravi...

XLI

Crveni u licu ili blede kao vampiri, izrazito debeli ili bolesno mršavi, otečenih vratova ili izbuljenih očiju – svi oni su bili gospoda pacijenti koji sa knjižicama u rukama čekaju svoj red kod endokrinologa.

Njihovi poremećaji izazivali su sažaljenje, moj poremećaj je izazivao podsmeh ili zgražavanje, i to u najboljem slučaju. Ali češće sam kod ljudi budila želju da me udare, prebiju, osakate.

Šta je to u čoveku što ga tera da priđe bespomoćnoj osobi koja već leži nokautirana i da je šutne?

– Josipe! – prozvala me je sestra, izvadila mi krv i rekla da za sedam dana dođem po rezultate.

*

– Čime se bavite, Josipe? – pitala me je doktorica endokrinolog gledajući me tupo, nezainteresovano, gledajući me ne kao čoveka, već kao stvar.

– Nezaposlena sam.

– Meni se čini, a i po odeći bih rekla, da se bavite prostitucijom – pogledala me je preko naočara koje su joj skliznule na vrh nosa.

– Kakve veze ima čime se bavim?

– Ooo, i te kako ima! – rekla je i podigla papir sa rezultatima krvi. – Vidim da uzimate i hormone. Da biste bili ženstveniji i tako imali više mušterija, zar ne?

– To nije tačno... – počela sam da jecam.

– Znate li šta možete da učinite svom organizmu?! Kakve strašne posledice?!

– Mnogo manje od onih koje je priroda već učinila fetusu u utrobi moje majke kada je stvorila muško telo, a ženski mozak i žensku dušu.

– Ja te patetične priče prostitutki travestita slušam svaki dan...

– E, pa moju više nećete slušati! Idem na privatnu kliniku da promenim pol. Jeste skupo, al' me bar niko neće tretirati kô stoku

već kô čoveka.

– Ovako ne možete da razgovarate sa mnom! Izađite napolje!

– A vi se nosite malo u pičku materinu, je l' znate?! Vi niste lekar, vi ste zlo!

Plaćući sam izašla iz ordinacije, izgurala prvog u redu na šalteru, provukla ruku kroz otvor na staklu i uzela svoju knjižicu.

– Josipe! Josipe, čekajte, niste platili participaciju! – vikala je sestra za mnom, a onda rekla pacijentima koji su stajali u redu: – Vidite li vi kakve ludake ja moram da trpim?! I za kakvu platu sve ovo radim!

Vratila sam se i ugurala joj novac kroz otvor na staklu.

– Zadržite kusur.

Bilo je bar pet puta više od vrednosti participacije.

– Je l' vam mala plata, sestro? Mala, a? To je, znači, problem. Pa što se i vi ne bavite prostitucijom? A?! Što se ne jebete za pare, nego ovde jebete ljude u zdrav mozak?

– Josipe, ne galamite, zvaću obezbeđenje!

– Ma, zovi koga hoćeš, đubre jedno pakosno i bezobrazno! Ne moraš da me izbacuješ, odoh ja sama. Ja biram društvo, ološu!

*

Stvarno, šta je to u čoveku što ga tera da priđe bespomoćnoj osobi koja već leži nokautirana i da je šutne?

– Šta su mi sve ljudi radili, čudim se da već nisam počela da ih kidam zubima i žvaćem! – rekla mi je Meri, čkiljeći kroz modre, od nečijih pesnica otečene kapke.

Bilo je to šest meseci pre nego što je njeno zadavljeno, a potom čekićem unakaženo telo pronađeno u sobi na periferiji Beograda. Dvojica optuženih nikada nisu osuđeni; jedan zato što je u vreme izvršenja zločina bio maloletan, a drugi zbog nedostatka dokaza.

*

Od tog dana, nevidljivi crni barjak prekrio je nebo nad Ulicom Gavrila Principa, a nama, Merinim drugaricama i koleginicama, uselio se strah u kosti.

Ja sam se iz Rajninog stana odselila u garsonjeru šest trolejbuskih stanica udaljenu od centra Beograda i započela samostalan biznis sa starim, proverenim mušterijama koje su se najavljivale telefonom i dolazile u zakazano vreme.

Kada sam žuti džemper ispunila sa 4.000 maraka, zakazala sam pregled u privatnoj klinici.

XLII

– Đavo nema veću vojsku od Boga, ali su ovi njegovi grlatiji, vredniji, preduzimljiviji. Oni svaki dan čine zlo, ne propuštajući nijednu priliku da nekome naude. Ovi drugi su neupadljivi, tiši, lenji, mrzi ih da se pokrenu. Mnogi ljudi misle da su dobri samo zato što ne čine zlo. Ne, to ne znači da si dobar, već samo znači da si suzdržan, neopredeljen. Dobar čovek čini dobro svakog dana – podelila sam sa hirurgom u privatnoj ordinaciji svoja razmišljanja.

Baš sam se raspričala, ohrabrena i otopljena ljubaznošću s kojom sam još sa vrata dočekana. Sestra mi se obratila u ženskom rodu, pitala me je kako se zovem, ime Goca je najnormalnije napisala na kartonu i od tog trenutka me je tako oslovljavala. I ona i ostali lekari.

Izvadili su mi krv da utvrde nivo hormona, a zatim su me poslužili čajem i keksom i dali mi ženske časopise da čitam dok su mi se sa širokim osmehom na licu izvinjavali što moram da sačekam desetak minuta da me lekar primi.

Hirurg me je pažljivo slušao. Delovalo je kao da ga zanima svaka reč koju izgovaram. I, za razliku od prethodnih lekara, koji su se ponašali kao da sam ja tu zbog njih da bi ispunili radnu normu, hirurg je svakim gestom, pogledom, rečju pokazivao da je on tu zbog mene.

Kao da to ne činim svakodnevno pred raznoraznim muškarcima, osetila sam sramežljivost dok sam se svlačila da me pregleda.

– Telo vam je lepo oblikovano; blokatori testosterona su u velikoj meri ublažili hormonski uslovljene muške sekundarne polne karakteristike, a ženski hormoni su podstakli nastanak sekundarnih seksualnih karakteristika novog pola. Doduše, antiandrogeni i estrogeni nemaju uticaja na boju glasa, pa vam savetujem da odete na govornu terapiju na odeljenju fonijatrije pri Klinici za uho, grlo i nos. Imate li zdravstveno osiguranje? Odlično, onda nema potrebe još i to da plaćate, daću vam broj telefona svoje prijateljice koja tamo radi.

- Mnogo, mnogo vam hvala, doktore, divan ste čovek.
- Vi ste, Goco, jedna divna i hrabra žena. Ali, molim vas, ne dozvolite da preterana želja za što bržom promenom pola ozbiljno ugrozi vaše zdravlje. Uzimanje hormona na svoju ruku, bez kontrole endokrinologa koji prati proces, može biti izuzetno opasno.

Ispričala sam kako su bili neljubazni na klinici za endokrinologiju pa sam morala na crno da nabavljam lekove, ali mu i priznala da sam, i sama agresivna od hormona, neprimereno odreagovala i izvredala i lekare i sestre.

Blagim glasom, sa mnogo strpljenja i taktičnosti, stao je u odbranu svojih „neprijatnih“ kolega i ispričao da je lično gledao nekoliko pacijenata koji su nakon završene kompletne procedure promene pola dolazili u potpunom nervnom rastrojstvu tražeći da se vrate na staro.

- Oko dva odsto pacijenata se pokaje. Ne mogu da prihvate svoje novo telo i ulogu u društvu; nisu retki ni oni koji su nakon toga pokušali sebi da oduzmu život. Iz tog razloga smo svi u timu veoma oprezni. Pored ostalog, i zbog toga procedura traje ovako dugo.

– Verujte mi, doktore, svega sam svesna i potpuno sam spremna za operaciju.

– Operacija nije jednostavna, a postoperativni period je izuzetno bolan. Verovatno već znate, ali dužnost mi je da vas upozorim da je nakon intervencije apsolutno nemoguć povratak na staro. Neovagina, nova vagina, oblikuje se hirurški. Od kože penisa stvara se sluznica vagine, a od kože testisa formiraju se velike usne.

– Jedva čekam. Ne plašim se postoperativnog bola, ja sa bolom živim već dvadeset dve godine – rasplakala sam se i počela da mu pričam kako me je otac tukao, a majka me se odrekla; kako su me zlostavljali vršnjaci, a posle i klijenti; da nema šanse da prođem ulicom a da me neki prolaznik ne opsuje, a ako je u grupi i ošamari ili udari u stomak...

Pružio mi je maramicu da obrišem suze i nežno, očinski me pomazio po glavi.

– Šta je ovo? – pokazao je na posekotinu i modre podlive na mišicama, kraste na kolenima i ožiljke od dva ugašena pikavca na desnoj butini.

– Ko vam je, Goco, to učinio?

– Ljudi. Ljudi u odelima i sa kravatama, studenti, sportisti koji nam nateraju suze radosnice u oči dok stoje na postolju i pevaju himnu; zidari i auto-mehaničari, profesori, političari koje gledamo u skupštini... Čovek mi je to uradio. Onaj ljubazni komšija koji vam se javlja na stepeništu, onaj neznanac što ispred vas stoji u redu u pošti. Kada bi svakom pisalo na čelu ko je i šta radi, zgroženi biste išli ulicom!

XLIII

Pila sam hormone i odlazila na redovne kontrole kod psihijatra i endokrinologa na privatnoj klinici gde sam se osećala kao gospodin pacijent. Ili gospođa.

Jeste da je preko socijalnog osiguranja proces tranzicije tri puta jeftiniji jer država plaća dve trećine troškova operacije, ali ja jednostavno nisam više mogla da podnesem ni jedan neljubazan pogled, a kamoli grubu reč. Izolacija na mojim živcima se potpuno izlizala i počela bih da varničim i na najmanju provokaciju.

Skoro svaki dan sam primala bar jednog klijenta i žuti džemper polako punila novčanicama od 50 maraka. Skupila sam 6.000 maraka kada je 2002. godine došlo do velike pljačke koja je moju ušteđevinu prepolovila.

Za 6.000 maraka dobila sam 3.000 evra. U početku su cene robe i usluga pratile kurs: jedan evro – dve marke. Ali, ubrzo su trgovci izjednačili marku i evro pa je cena operacije genitalija, grudi i jabučice na vratu sa 7.000 maraka skočila na 7.000 evra. Tako je Evropska unija ukrala polovinu moje ušteđevine.

Ono što nije uspela ni EU, učinio je Dragan.

Opelješio me je i dokusurio!

XLIV

Taman sam opet skupila pare i falilo mi je još samo 300 evra za operaciju, kada je Dragan izgubio na pokeru onih 700 evra. Ja jesam čula da kockari na kartama izgube i kola i kuću; čula sam da se dešava i da kockar dovede u svoj krevet drugog kockara da mu jebe ženu jer je i nju izgubio na kartama. Ali samo luda Goca pristaje da se jebe čak četrnaest puta za po 50 evra da bi nadoknadila novac koji je dala svom dragom da vrati kockarski dug.

*

Narednih dana, posle tog događaja, Dragan mi je od života napravio bajku. Donosio mi je kafu u krevet, slao mi ljubavne poruke dok je na poslu, dolazio kući na vreme i sa cvećem u rukama, odlazio na pijacu i zajedno sa mnom spremao ručak. Svaki dan smo vodili ljubav, mazili se, tepali jedno drugom...

Posle sedam dana tražio mi je 100 evra na zajam jer mu kasni plata. Dala sam mu. Nakon nekoliko dana, zamolio me je za još 100 evra. Smrklo mi se pred očima, ali sam mu opet dala.

Nakon ručka me je poljubio i rekao:

– Moram da idem da pomognem kolegi da se preseli, nemoj da me čekaš, lezi, sigurno ću kasno doći.

Neka slutnja grickala me je svud po telu dok sam ležala u našem krevetu i gledala u sat čija se mala kazaljka približavala broju dva. Čula sam unutrašnji glas malog Josipa kako me pita: „Šta to radiš, Goco? Parama zarađenim od kurvanja kupuješ ljubav. Kakva ti je to ekonomija?“

*

– Taj kô da se seli iz vile na Dedinju u vilu na Beverli Hilsu, a ne iz sobička na Karaburmi u sobičak u Borči – rekla sam Draganu kada je i treće popodne zaredom ustao odmah nakon ručka, obuo se i krenuo da pomogne kolegi da prebaci nameštaj.

– Nije lepo, Goco, da se podsmevaš čoveku zato što je siromašan
– ukorio me je i izašao bez poljupca.

*

Od tog dana ponovo je počeo da se vraća kući posle ponoći.

Prestala sam da ga čekam. Popila bih po dva-tri bensedina i komirana zaspala. Prestala sam i da ustajem u pet ujutru, doterujem se, spremam doručak, obigravam oko njega i ispraćam ga na posao. Spavala sam dok bensedin ne popusti i ne probudim se prirodno.

Videla sam da ništa ne valja i da sve ide u propast, ali nisam imala načina da bilo šta promenim i popravim. Padalo mi je na pamet i da raskinem sa njim. Ali kako da ostaviš ono što ionako nemaš?

Posle dva meseca, kada je jedne noći došao sa gipsom na obe šake, tačno sam znala na šta je mislio Napoleon kada je rekao: „Čoveka možeš zaustaviti kada se penje, ali ne i kada pada.“

XLV

– Došao sam, Goco, da se pozdravim sa tobom pa idem da skočim s mosta – saopštio mi je Dragan.

Pogled mu je bio ukočen i izgubljen, gledao me je kao iz tuđe glave.

– Crni Dragane, kako si polomio ruke?!

– Izgubio sam silne pare na kartama. Pre mesec dana pozajmio sam od jednog zelenaša da se izvadim, ali sam upao u još veću dubiozu. Dugujem 8.000 evra!

Pridržala sam se za sto da se ne srušim.

– Rekao sam mu da nemam od čega da mu vratim i da može samo da me ubije. Čekićem mi je lomio prst po prst, osam komada, za svaku hiljadarku po jedan. Male prste mi je ostavio. Kaže: „Da imaš čime da čačkaš nos.“

Kao da su presečene, noge su mi otkazale i samo sam se sručila na pod. Dragan je seo na tepih pored mene i nastavio: – Dao mi je rok četrdeset osam sati da skupim novac i zapretio da će sledeći put da mi lomi veće zglobove, kolena, laktove, ramena... pa glavu i kičmu na kraju. Eto, tako stoje stvari. Došao sam samo da ti kažem da te volim najviše na svetu i da te zamolim da mi sve oprostiš. Odoh...

Otvorio je vrata i izašao.

– Čekaj! – potrčala sam za njim.

– Nemam šta da čekam. Gotovo je. On će redom da me lomi dok god mu ne vratim pare. Bolje da se lepo ubijem kô čovek.

– Neće tebe niko da lomi. Ja ću ti dati pare.

Dohvatila sam žuti džemper sakriven iza frižidera, stavila ga u kesu i pružila Draganu.

– Ima tačno 7.000 evra. Evo, nosi ovo tom čoveku i reci da ćeš mu sutra dati preostalih 1.000 evra.

– Ali, Goco... – zaplakao je.

– Izlazi!

Zatvorila sam vrata za njim, stropoštala se na pod i zakukala iz sveg glasa.

XLVI

Budna sam dočekala jutro i pozvala kliniku da otkažem operaciju zakazanu za sledeći ponedeljak.

Pozvala sam i Rajnu, rekla joj da mi je hitno potrebna pomoć i da upravo krećem ka Crnom mačoru.

*

– Znaš šta, Goco, 1.000 evra je veliki novac. Ni meni ne cvetaju ruže... – rekla mi je Rajna i srknula kafu.

– Molim te, život je u pitanju. Za dva meseca ću ti vratiti 1.200 evra. Čutke je gledala u šoljicu ispred sebe.

– Molim te, Rajna, vratiću ti 1.300 evra.

– Pa, dobro, kad je život u pitanju ne mogu da te odbijem.

*

Vratila sam se kući i pružila Draganu novac.

Počeo je nešto da priča onim njanjavim glasom na granici plača, da mi ljubi ruke, da kleči... Gledala sam ga kao kroz matirano staklo i umesto reči čula samo „Nja-nja-nja-nja...“

Bez ijednog jedinog atoma snage u telu, legla sam u krevet i u njemu ostala dve nedelje.

*

Za petnaest dana smršala sam deset kilograma. Nisam više izgledala kao žena već kao neuhranjeni dečak. Sise i dupe su mi se istopili, iz kukova su štrčale kosti, a iz vrata Adamova jabučica.

Pedesetak godina nakon Ive Andrića i ja sam postavila isto pitanje: „Zašto je od svih stvorova samo čoveku dato da može da zamrzi svoj život?“

XLVII

Moj fiziološki i nervni sistem doživeo je totalni kolaps. Razbolela sam se od svih bolesti kojih je podsvest, u želji da ubije telo, uspela da se seti: upala grla, bronhitis, stomačni virus, upala bešike, gastritis... Jeste da zvuči neverovatno, ali osećala sam i sve simptome zapaljenja jajnika.

Dragan je obigravao oko mene. Iako u gipsu, uspevao je da mi, pomažući se laktovima, skuva čajeve i čorbice od smrznutog povrća, spremao instant krompir-pire, pirinač... Za drugo nismo ni imali novca. Bio je dobar dok mu nisu skinuli gips, a onda je nastavio po starom. U kuću je dolazio kao u hotel, samo da se istušira i prespava.

Posle dve nedelje, čula sam svoj glas kako mi govori: – Ajde, Goco, ustaj. Idemo dalje.

*

Koliko god u nekim trenucima to želela, nisam smela da dozvolim sebi da umrem dok ne vratim Rajni dug. Morala sam da prionem na posao: dvadeset puta sam se jebala da vratim osnovicu i još šest puta za kamatu.

*

Nakon što je strpala 1.300 evra u džep i jedan ćevap u usta, Rajna mi je održala predavanje.

– Znaš šta, Goco, ja jesam žena širokih shvatanja i stvarno sve razumem. Razumem i to da neko želi da bude dobar čovek. Šta će, takav je. Jednostavno uživa u tome da pomaže ljudima, da spasava nevoljnike; to ga ispunjava i čini srećnim. Stvarno sve razumem, ali tebe ne razumem.

– Pa i ja valjda spadam u te dobre ljude – izgovorila sam gledajući u njene ćevape i progutala pljuvačku. Već pet dana jela sam samo hleb u želji da što pre vratim dug.

– Ne! Ti nisi dobra, ti si luda. Dobar čovek pomaže drugima, ali ne ugrožava sebe. Tu je granica dobrote i gluposti. A ti si je prešla i to o-ho-ho!

– Šta ću...

– Ej, bre, ženo, od malih nogu se patiš i čekaš tu operaciju, godinama rintaš kô konj da bi skupila novac, i?! Na korak do cilja odustaneš i daš kretenu sve pare! Ja stvarno mislim da tebi treba dodeliti staratelja da brine o tebi. Ozbiljno ti kažem.

– U pravu si, Rajna, sve ja to znam, ali nisam mogla da dozvolim da se Dragan ubije...

– Ko, bre, da se ubije?! E, luda Goco! Ubija se on svaki dan, ali od alkohola i seksa.

– Šta to pričaš, Rajna?!

– Idi tamo u bife Princip, pa ćeš da vidiš šta pričam. Eno ga, sedi sa svojom devojkom, pravom ženom, original, fabričkom; ful oprema: pička, sise, materica... sve! Umire ti Dragan, al' za njom!

Potrčala sam kao da me juri čopor besnih pasa.

Uletela sam zadihana i prvo spazila dopola pojedene krmenadle u tanjirima i flašu belog vina na stolu, a zatim i njihova nasmejana lica. Gledao je tu ženu isto onako kako je gledao mene pre dve godine kada smo tek počeli da se zabavljamo. Dobro znam taj pogled.

Zatutnjalo mi je u glavi, toliko glasno da od buke nisam čula šta govore. Srce mi je kao čekić tuklo u grudima!

Videla sam svoje pesnice kako udaraju po stolu i lome čaše i tanjire; svoje krvave pesnice na Draganovom licu; nečije ruke koje me kao обруč stežu oko tela i ne daju mi da se pomerim. Kao davljenik, borila sam se za vazduh! Jako sam zamahnula štiklom unazad i udarila u cevanicu kretena koji me je držao.

Čula sam vrisak, zaglušujuć i dug, i prepoznala da je moj. Videla sam šake pune kose, moje šake pune moje iščupane kose, kako uzimaju razbijenu čašu sa stola i gledala kako mi staklo seče i razdvaja kožu sa ruku.

Ljudski čopor je sa svih strana kretao ka meni. Opkolili su me. Izvukla sam staklo iz svoje kože i uperila ka njima.

– Bežite! Sve ću da vas pokoljem!

Pičke su se uplašile i ustuknule! U sekundi mi se razbistrilo – pa da, svi oni rade za Dragana, svi su se udružili protiv mene!

Samo što sam prošaputala: „Spasi me, Bože“, ugledala sam policajca.

– Uhapsite Dragana! Pogledajte šta mi je uradio! – pokazala sam mu krvave ruke: – Pogledajte! Uhapsite ga!

Moj spasitelj, policajac, stajao je kao prepariran, nije se ni pomerio, gledao me je kao da gleda kroz mene.

– Ološu, i ti si Draganov plaćenik!

Šutnula sam ga, a onda ugledala špic i iglu kojom me je spodoba u belom ubola u mišicu; videla sam svoje šake koje udaraju spodobu po nosu, i krv po spodobinom licu.

A onda sam osetila nemoć. Nemoć da pobegnem, nemoć da kažem, nemoć da objasnim policajcu...

Još jedan ubod u mišicu.

Nemoć.

Umor.

– Okej, samo da malo odspavam pa ću sve lepo da vam objasnim...

Smeštaju me u krevet kombija hitne pomoći. Hoću da im kažem da je sve u redu... „ujutru ću vam sve objasniti“... dižem ruku da im pokažem da je Dragan za sve kriv, ali ne mogu da je pomerim.

Vezana sam.

Čujem glasove:

– Dajte mu još jedan largaktil i diazepam muskularno.

– Dajte mu i haldol. Jebote, da li je moguće da samo meni uvek kad krenem na neki rođendan posle posla zapadne ovakav slučaj na kraju smene?! Alo, Marfi, sjaši malo s mene s tim tvojim zakonima, jebote!

XLVIII

Probudila sam se u bolnici. Umorna i bez snage, ali i bez volje da se pomerim. Na ostalim krevetima u sobi ležali su muškarci. Rešila sam da pobeegnem nazad u san.

Kada sam se sledeći put probudila, mozak mi je i dalje bio utrnuo, a ruke i noge kao od olova. Pokušala sam ponovo da zaspim.

– Ej, kako se zoveš? – pitao me je visoki muškarac duge crne brade.

– Goca.

– Ja sam Jovanka – prošaputao je, okrenuo se levo pa desno i kad se uverio da nas niko ne sluša, nastavio je šapatom: – Ti i ja smo greškom ovde, na muškom odeljenju. To im je taktika, da nas slome.

Ućutao je kad je naišla medicinska sestra, sitna ženica ne viša od metar i po. Ispod belog mantila nosila je helanke sa tigrastim dezenom.

Za njom je ušao stariji gospodin u pidžami i bademantilu. Netremice je gledao u njene noge.

– Izvinite, gospođice – obratio joj se sa stavom univerzitetskog profesora stare garde: – Jeste li davno menjali kožu?

– Danas, majko, ženiš svoga sina, ženiš svoga sina! – na vratima sobe, visoko dignutih ruku stajao je muškarac i pevao.

Sestra mi je pružila čašicu sa tabletama i kada se uverila da sam ih popila, okrenula se ka pevaču.

– Mladoženja, lezi u krevet, sad ću ti doneti terapiju.

Posle dvadesetak minuta osetila sam toplu, prijatnu otupljenost koja me je kao metalni štit zaklanjala od okruženja.

Ne znam koliko je prošlo sati, ili možda dana, kada me je probudila pesma: Danas, majko, ženiš svoga sina, ženiš svoga sina...

Mladoženja je išao hodnikom i pevao.

Oprezno se osvrćući, prišla mi je Jovanka.

– Jadan čovek, ima četrdeset pet godina, a još je nevin, nikada nije imao seksualne odnose. Po ceo dan peva istu pesmu. Podsvesno se

bori sa majčinom zabranom. Ona mu je uvek govorila da su devojke prljave i da nisu dostojne njenog jedinca. E, a pogledaj onog starca što na jednoj nozi skače po hodniku. On je učitelj u penziji.

– Pa što skače?

– Igra školice.

– Zašto si ti ovde, Jovanka?

– Zar nije očigledno? Dovedi su me da me ponižavaju, smestili me na muško odeljenje, ni brijač mi ne daju da obrijem ovu bradurinu... Nego, ko ti je Dragan? Stalno ga dozivaš u snu i vrištiš, baš si me uplašila.

– Ispričaću ti kad izađemo odavde. Izvini, jako sam umorna, ne mogu više da govorim.

– Važi. Spavaj, doći ću posle da te obiđem.

*

Zbunila sam se kada mi je doktorica rekla da sam u bolnici već deset dana.

– Šta sam radila svih tih deset dana? – pitala sam Jovanku. Samo sam s njom mogla da razgovaram. Ostali su bili totalno ljudi.

– Ne sećaš se?

– Ne... tek pomalo, ponečeg... Nemam osećaj da sam toliko dugo ovde.

– Prvih dana si uglavnom samo spavala, posle si ćutala i gledala u jednu tačku. E, da, vrištala si kada smo dobili krmnadle za ručak. Razbila si tanjir, pa su te posle vezali. Ne sećaš se?

– Ne.

– Ajde, Orleanka, u krevet da primiš terapiju – naredila je Jovanki ona minijturna sestra. Opet je obukla tigraste helanke. Ili je to možda još uvek onaj isti dan, nisam bila sigurna. S teškom mukom sam uspevala da se koncentrišem i da ukapiram i najjednostavnije stvari. Bukvalno nisam uspevala da se setim da li sam i šta sam jela tog dana.

– Ovi lekovi mi uništavaju mozak – požalila sam se Jovanki tog ili nekog narednog dana, ne znam.

– I ti si to shvatila?! Znaš li zašto se duševna bolnica zove ludnica? Zato što je to u stvari fabrika za proizvodnju ludaka. Ja sam ovde došla skroz normalna, pametnija od svih doktora zajedno, a oni hoće

lekovima da mi unište mozak i ubiju volju. Ali moj um je jak, ništa mi ne mogu. Uopšte im se ne odazivam kada me prozovu: „Božidare!“

– Ova niska sestra te zove Orleanka.

– Ona je jedina ovde naša, ali mora da glumi zbog ostalih.

– Jovanka Orleanka. Kao Francuskinja vojskovođa.

– Da, to sam ja; reinkarnacija. Ja sam Jovanka Orleanka. Deda mi se zove Jovan, a srednja tetka Anka. Kapiraš? Jovan plus Anka jednako je Jovanka. A mama mi je od Pijetlovića. Pijetao odnosno petao, odnosno galski petao jeste simbol Francuske. Deda me je stalno iz Pop Lukine ulice, gde smo živeli, vodio na Kalemegdan. Sad tek kapiram da je on oduvek znao ko sam ja, ali je ćutao. I, kao slučajno, uvek smo prolazili baš pored francuske ambasade. A na Kalemegdanu, gle čuda, spomenik – zahvalnost Francuskoj. A ko je skulptor? Meštović. A gde je on doživeo slavu? U Francuskoj! I napravio je ženu sa mačem. Žena sa mačem je Jovanka Orleanka. Ona dolazi među Srbe. Dosta je bilo Nemanja, Uroša, Miloša, Đorđa... Srbe treba da vodi žena. Ali ne patrijarhalna Kosovka Devojka ili tragična figura Majke Jugovića. Srbe treba da predvodi žena sa mačem – Jovanka Orleanka!

Auuu, pa „ova“, „ovaj“, „ovo“ je najluđe od svih pacijenata – pomislila sam i umorno zatvorila oči. Napravila sam se da spavam da bih izbegla dalji razgovor. I to sam činila svaki put kada bi mi se ovo nesrećno biće približilo.

*

Sutradan su u posetu Jovanki Orleanki iliti Božidaru došla njegova tri sina, uzrasta između dvanaest i osamnaest godina i otac, stariji čovek čiji sam lik prepoznala iz medija. Bio je to čuveni akademski slikar.

Smanjivali su mi količinu lekova, pa sam iz dana u dan postajala odmornija, svesnija, pribranija. Posmatrala sam mučenike oko sebe i pitala se kakav li su strašan stres i kakvu užasnu bol doživeli ovi jadni ljudi, kada su odlučili da pobegnu u ludilo i tu nađu spas?

*

Nakon tri nedelje, otpustili su me kući. Lekar mi je rekao da se sa nalazima javim na psihijatriju u Domu zdravlja za dalju terapiju, da se

odmaram i izbegavam stresne situacije i bilo šta što bi moglo da me potrese ili rastuži.

Jedino da se zatvorim u podrum bez ljudi, televizije, radija i novina, pomislila sam.

Otišla sam u Dom zdravlja sa nalazima na kojima je pisalo da sam doživela nervni slom, dobila sam terapiju i trudila se da se pridržavam saveta. Toliko sam se nahvatala straha od duševnih bolesti, da sam svako jutro čim otvorim oči zahvaljivala Bogu što sam neoštećenog razuma izašla iz svega toga.

XLIX

Ja jednostavno nisam mogla da dozvolim sebi taj luksuz da odustanem od života i padnem u depresiju. Nisam se plašila smrti. Užasavala sam se prizora: u sanduku leži muško telo, a na nadgrobnom spomeniku piše Josip!

A i čeznula sam da jednom u životu doživim pravu, veliku ljubav, sa pravim, normalnim muškarcem kojem treba prava žena. Ovako nakazna, samo sam nakaze i privlačila.

Redovno sam pila terapiju: antidepresiv amizol i sedativ ksalo i odlazila u Dom zdravlja na kontrolu. Vratila sam kilažu, čak sam se malo i ubucila što mi je lepo stajalo. Sivilo oko mene počelo je da dobija boje, a svet više nije delovao kao da je od plastike. Posle tri meseca vratilo mi se raspoloženje, a potom i snaga.

Izbegavala sam da idem u Crni Mačor. Oživljavao mi je najgora sećanja.

Bila sam zadovoljna svojim držanjem. Tuga je jedinstvena prilika da pokažeš dostojanstvenost.

Rajni sam nekoliko puta naglasila da mi ne spominje bivši život i da ne želim ništa da znam o muškarcu koji me je povredio. Apsolutno ništa. Ni da li je dobro, ni da li je loše, ni da li je živ, ni da li je mrtav. Ali Rajna je bila jedna od onih osoba koje ako nemaju ništa loše da kažu o nekome, onda nemaju o čemu da pričaju. Nekoliko puta smo posedele ćutke uz kafu, a onda sam prestala da dolazim.

Sa Bojanom sam nastavila da se viđam. Shvatila sam da je ona drugačija od mene, ali to nije uticalo na naše prijateljstvo i moju ljubav prema njoj. Bila je zadovoljna svojim telom i ni najmanje joj nije smetalo ono što ima između nogu. Čak mi se poverila da je često u seksu ona aktivna i da to naplaćuje duplo skuplje nego kada nju jebu.

– Meni svi zavide, i pederi i ženske prostitutke. Ja sam idealna kombinacija muškarca i žene. Čista egzotika! Imam više mušterija od

svih zajedno u Gavrila Principa. Kad bih postala obična žena, umrla bih od gladi.

– Pa, kako uopšte može da ti se digne kada piješ hormone?

– Pa ja, draga, pijem samo ženske hormone. One lekove što blokiraju proizvodnju testosterona sam bacila čim sam videla da izazivaju impotenciju.

Čega sve nema pod kapom nebeskom, pomislila sam, iznenađena što nešto uopšte može mene da iznenadi.

Najviše vremena provodila sam sa Jovanom iz trafike.

Dok sam se ja godinama baktala sa bivšim dečkom, ona je vanredno završila frizersku školu i zaposlila se u jednom fensi salonu u centru grada, gde je uz pristojnu platu imala i veliki bakšiš. Počela je da frizira i privatno po kućama, pa je kupila i stan na kredit.

– Samo u ljubavi nemam sreće. Majke mi, ne znam šta je to sa današnjim muškarcima. Muva te, pada u nesvest od ljubavi, skida zvezde s neba, a kad skine i tebe – zбриše! Pazi kad mi je najduža veza u poslednje dve godine trajala svega tri meseca! Svi bi seks za jednu noć, ili povremeno, bez obaveza... Pa, kad je to ljubav postala obaveza?! Zar nije nešto najlepše na svetu voleti i biti voljen? Topiti se od sreće u nečijem zagrljaju...

– Eh, moja Jovana...

– Imam, bre, neki osećaj, da se točak evolucije okreće unazad, da se ljudi pretvaraju u životinje. Pa kad su već životinje, onda me lepo nauči da ih dresiram. Šta ti je pričao deda, kako se to radi?

– E, slatko me nasmeja. Ti poistovećuješ posao dresera i ukrotitelja. Svaku životinju je moguće ukrotiti, ali ne i dresirati. Ona ukročena nikada ne prestaje da bude divlja. Njena poslušnost je prividna i samo je strah sprečava da pokaže svoju pravu narav. I nikada te neće zavoleti, ma koliko da te sluša i liže so sa tvog dlana. Jer ona voli samo slobodu.

Baš tako je govorio moj prepametni deda. Ali džabe. Nije imao ko da ga sluša.

L

Čim sam ojačala, nastavila sam sa hormonskom terapijom i rekla hirurgu u privatnoj klinici da ću najkasnije za godinu dana doći na operaciju.

A onda sam se bacila na zadatak: za što kraće vreme od nule stići do 7.000 evra!

Nisam birala mušterije, nudila sam se svima. Ma, maltene sam išla od vrata do vrata kao Jehovini svedoci.

Čitala sam sve ozbiljne dnevne i nedeljne novine i bila odlično informisana o svemu što se dešavalo u državi i u svetu. Učlanila sam se u Gradsku biblioteku i uzimala po dve-tri knjige nedeljno. Sa svakim sam mogla da razgovaram na bilo koju temu.

Sa klošara koji su jurili travestite oko Železničke stanice, postepeno sam se prešaltala na gospodu: intelektualce, ljude iz sveta nauke i kulture, krupnog biznisa, profitabilnog sporta, pa i politike. Cena više nije bila 50, već između 100 i 200 evra.

Sa manje ili više škole, tanjeg ili debljeg novčanika, smrdljivi ili sveže istuširani, ipak su svi oni bili perverznejaci koji vole da jebu ženu s kurcem.

Dvojica su se i zaljubila u mene. Jedan mi je čak ponudio da mi plati operaciju i oženi se mnome. U prvi mah sam pristala, ali već posle sat vremena, dok sam ga ispraćala, shvatila sam da sam se ozbiljno preračunala. Lakše je biti prostitutka nego sponzoruša. Lakše je pola sata jebati se za pare, nego dvadeset četiri sata dnevno, sedam dana u nedelji, dvanaest meseci u godini glumiti ljubav.

LI

Crvenim flomasterom zaokružila sam 8. avgust u kalendaru. To će od danas biti moj rođendan. Prekrstila sam se i krenula na operaciju.

LII

- Goco, Goco!
- Otvorila sam oči i ugledala nasmejano lice hirurga.
- Doktore, jeste li me operisali?
- Jesam, Goco, i sve je odlično proteklo.
- Doktore, jesam li sada žena?
- Jeste, Goco, sada ste prava žena.
- Bog vam dao sreću i zdravlje.
- Niz lice su mi se slile dve tople suze.
- Kako se osećate, Goco?
- Kao da je ceo svet moj.

*

- Sestro, sestrice draga, jesam li sada prava žena?
- Prava pravcijata, Goco.
- Dala mi je injekciju protiv bolova i nasmejala se.
- Svaki put kad vam uključujem infuziju ili dajem injekciju, pitate me da li ste žena. Ne brinite ništa, sve je savršeno ispalo.
- Ne brinem ja, sestrice, nego volim da čujem.
- Samo da znate da se doktor baš potrudio. Svi smo se nekako emotivno vezali za vas, stvarno smo dali sve od sebe. Videćete i sami kada vam skinemo zavoj i konce i kad spadne otok. Imate i funkcionalnu i estetski lepo oblikovanu vaginu. A vrat vam je ravan i lep, pravi ženski.
- Hvala vam do neba.

*

Zbog dva trenutka vredelo je roditi se i proći kroz svu golgotu zvanu život. Prvi pogled na vaginu, pravu pravcatu, pravu žensku, u ogledalu koje je sestra držala između mojih nogu! Od neobuzdane sreće, smejala sam se i plakala u isto vreme.

Drugi trenutak desio se mesec i po dana kasnije, kada sam uzela u ruku novu ličnu kartu sa imenom Goca. Kao ukopana, izmeštena iz vremena i prostora, stajala sam na šalteru i gledala u dokument.

– Gospođice, alo, gospođice, sklonite se ako ste završili. Niste jedini, pogledajte koliki je red – zvala je starija žena iza mene.

Okrenula sam se i poljubila je.

– Ljubi vas gospođica!

Rešila sam da idem peške kući. Prošlo je dva meseca i već sam se potpuno oporavila od operacije.

Koračala sam ulicom uzdignute glave i zanosno zamahnula dugom kosom koju mi je Jovana, pred slikanje za ličnu kartu, ofarbala u plavo. Našminkana, sveže isfenirana, u prelepoj haljini i novim salonkama širila sam oko sebe miris parfema i samopouzdanja. Kada sam ugledala policajca sa druge strane, sačekala sam da se na semaforu upali crveno za pešake, pa pretrčala ulicu. Smeškala sam se dok mi je prilazio. Ponosno sam mu pružila ličnu kartu. Napisao je kaznu na ime Goca, a ja sam poskočila od sreće i poljubila ga. Zbunio se, a onda me je odmerio i nasmešio se.

– Jeste li udati?

– Nisam.

– Baš mi je žao što tako lepoj devojci moram da pišem kaznu.

– Ma, nema veze – nasmejala sam se i opet ga poljubila.

– Goco – viknuo je za mnom. – Za pola sata završavam posao, hoćeš li da te vodim na kafu?

– Što da ne! Idem da kupim nešto za to vreme, pa ćemo se naći u ovoj lepoj bašti preko puta.

– Goco!

Okrenula sam se opet.

– I, molim te, pažljivo preko ulice – nasmejao se i namignuo mi.

LIII

Posle prve kafe, popili smo i drugu, pa smo pojeli sladoled i zalili ga koka-kolom. Celo popodne smo proveli zajedno. Uživala sam u razgovoru, na svaku temu imali smo šta jedno drugom da kažemo.

Saznala sam da se zove Ljuba, rodom je iz jednog mesta kraj Čačka i završava pravni fakultet.

– Još malo ću raditi kao uličar, a kad diplomiram postajem inspektor. Zanimaju me krvni delikti.

– Mora da si kao klinac čitao Agatu Kristi i Artura Konana Dojla.

– Da, i maštao sam da budem kao Šerlok Holms ili Poaro, ali mi je Holms bio intrigantniji. U poslu je tata mata, prepаметan, precizan, tačan, kralj logičkog zaključivanja. S druge strane, njegov privatni život je u totalnom rasulu: asocijalan je, neprilagođen, euforičan samo kada radi na novom slučaju, a inače depresivac koji utehu traži u pušenju morfijuma... Mnogi genijalni ljudi se veoma teško snalaze u najobičnijim životnim situacijama i s mukom obavljaju i najjednostavnije obaveze.

– Znaš li da je Šerlok Holms stvarno postojao? Pisac Artur Konan Dojl je bio lekar, a lik detektiva je stvorio prema svom profesoru sa medicinskog fakulteta, Džozefu Bejlu. Taj je na osnovu najsitnijih detalja na odeći umeo da izvede zaključke o kompletnom životu nekog čoveka.

– E, a jedan moj profesor sa fakulteta ima fotografsko pamćenje. Zamisli, jednom je...

I tako smo širili teme, upadali jedno drugom u reč, smejali se kada bismo u isto vreme izgovorili istu misao.

Kada me je posle skoro četiri sata druženja otpratio kući i poljubio mi ruku, rešila sam da je ne perem do jutra.

*

Sutradan smo se našli na istom mestu.

– E, Goco, ajmo u neki drugi kafić, ima na kraju ulice jedan prelep, sav u cveću, nikad nisam sedeo tamo.

Oduševila sam se. Sutradan smo opet seli u neki novi, a prekosutra smo otišli na splav na Savi.

– Čuo sam da je ovde najbolja riblja čorba u gradu. Mmm, osećaš li kako dobro miriše?

Meni je sve mirisalo, vazduh, ljudi, reka, nebo...

– Uopšte mi ne ličiš na policajca.

– A kako inače izgledaju policajci? – pitao me je dok je riblju kost odlagao na ivicu tanjira.

– Pa... ne znam... Nikada nijednog nisam upoznala.

– Otkud onda znaš da ne ličim?

– Zato što ne ličiš ni na koga. Potpuno si drugačiji od svih ljudi koje sam u životu upoznala.

– A ja sve vreme to hoću da kažem za tebe, ali se ustručavam da ne ispadne kao neka fraza koju verovatno često čuješ od raznih frajera koji te muvaju.

Samo sam se nasmešila i krišom, na brzaka, pogledala u nebo. „Bože, je l' ovaj čovek stvaran?!“

– Šta si htela da me pitaš, Goco?

– Da li ime određuje čoveka? Voliš li da se ljubiš, Ljubo?

– Obožavam, ali to jako dugo nisam radio. Stvarno.

Poverovala sam mu. Delovao je čestito, kao čovek kojem je ispod časti da laže.

– A ti, Goco? Voliš li ti da se ljubiš?

– Volim.

– I? Jesi li to radila skoro?

– Ne.

Primakao je stolicu, nežno me uhvatio rukama za glavu, lagano me dotakao usnama, zažmurio i poljubio me nežno. Zadrhtala sam od miline koja mi je ispunila svaku ćeliju u telu.

– Ja ovo nikada nisam radila, Ljubo.

– Nikada se nisi ljubila?

– Nikada. Sve što je bilo pre tebe, izbrisao si kao gumicom.

– Sad sam ja tebi, Goco, baš to hteo da kažem.

LIV

Ljuba i ja smo se viđali već tri nedelje. Išli smo u pozorište i bioskop, a onda dugo šetali i pričali o predstavi ili filmu, o junacima i njihovim osobinama, odlukama koje donose. Zanimala ga je psihologija. Čitali smo iste knjige, voleli iste pesme.

– Postojiš li, Goco? Jesi li stvarna? – pitao me je jednog subotnjeg popodneva dok smo šetali Avalom držeći se za ruke.

– Ceo život sam tebe čekala.

– Bio sam zaljubljen pre šest godina i mislio sam da je ta devojka ona prava, ona moja srodna duša...

– Te priče ostavi za najboljeg druga – izvukla sam ruku iz njegove i okrenula glavu na drugu stranu.

– Ljutiš se?

– Ne ljutim se, samo mi se jako zgrči želudac čim pomislim da si nekog pre mene ovako isto voleo.

– I nije bilo isto. Ta devojka je ubrzo...

– Ej! Ne zanima me! Ne trebaju mi te slike u glavi.

– Pa i ti si sigurno imala nekog dečka pre mene.

– Ja sam sve zaboravila. Baš sve. Ono čega se ne sećam, nije se ni desilo. Ti si mi prva ljubav.

– Ma dođi ovamo, ludice moja draga – privukao me je celim telom uz sebe.

Njegovi poljupci su postajali sve strasniji. Zavukao mi je ruku pod košulju i mazio mi grudi, ubrzano je disao i šaputao mi: – Jako te želim, Goco. Želim te kao što nikad nikog nisam želeo. Kada ćeš da mi se daš cela?

– Uskoro, ljubavi. Uskoro...

*

Na sledećoj kontroli, hirurg mi je rekao da je sve u savršenom redu i da je moje telo spremno za prvi seksualni odnos.

Ljuba se oduševio kada sam ga pozvala da te večeri dođe kod mene, a ja sam drhtala od straha. Toliko su mi se tresle ruke da sam jedva upalila mirišljave sveće i poređala ih svuda po sobi. Sigurnije sam se osećala u polumraku.

Obukla sam novu svilenu spavaćicu, kupljenu specijalno za ovu priliku, legla u krevet i čekala ga.

I njemu su zadrhtale ruke dok se svlačio. Legao je preko mene, a srce mu je toliko jako tuklo, da sam ga osećala na svojoj koži. Moje je kucalo još glasnije, čini mi se. Pulsiralo mi je u slepoočnicama dok je Ljuba polako, milimetar po milimetar, ulazio u mene.

Bilo je kao na ringišpilu, i prelepo i zastrašujuće.

Ukočila sam se od straha i nesvesno ustuknula kada sam osetila da je njegovo muško telo duboko prodrlo u moje žensko i celu me ispunilo.

– Ne pomeraj se, Goco. Ne, ne, ne mrdaj! – zaječao je i svršio.

Zaplakala sam od sreće.

– Ej, ne budi razočarana, ponovićemo. Nisam mogao da izdržim duže, mesec dana čekam ovaj trenutak.

– Ja ga čekam ceo život.

– Stvarno sam ti prva ljubav?

– Da, Ljubo.

– Ja bih voleo da ti budem poslednja ljubav – privio me je uz svoje telo i čvrsto me držao u zagrljaju, a nakon pola sata ponovo je ušao u mene.

Ovog puta sam i ja svršila i pomislila: „E, sad mogu i da umrem. Ne bi mi bilo žao.“

Ujutru, kad sam ga ispratila na posao, naslonila sam se na vrata, zacerekala se kao šiparica i prošaputala: – Bože, nemoj ti da slušaš baš sve što pričam. Kakvo crno umiranje! Prvi put u životu želim da živim.

LV

Ljuba je diplomirao i spremio prelepu večeru u svom stanu. Upamtio je sve što volim, pa je čak upalio i dve crvene sveće.

Zaspali smo zagrljeni, a kad sam se probudila, doneo mi je u krevet doručak i kafu.

– Moram da krenem u Čačak da posetim porodicu. Ne znam kada ću se vratiti, možda ostanem nedelju, možda čak i dve.

– Zašto tako dugo? – rastužila sam se.

– Treba da donesem neke važne odluke i sredim neke stvari u životu.

Baš u tom trenutku, zazvonio mi je telefon. Bio je to advokat iz Valjeva. Saopštio je da mi je baba nedavno umrla i pozvao me na ostavinsku raspravu.

– I ja moram u Valjevo, imam smrtni slučaj.

– Primi moje saučešće. Hajde, odvešću te u Valjevo, pa ću nastaviti za Čačak.

*

Čim smo ušli u Lajkovac, osetila sam nelagodu. Blizina rodnog grada budila mi je najgore uspomene. Bledim, ukočenim prstima čvrsto sam stezala ručicu na vratima i gledala u isprekidanu belu liniju na asfaltu koja je vodila u grad straha i poniženja.

Ljuba je pokazao rukom na levu stranu i pitao: – Je l' ovo ona Miletova pruga?

– Koji Mile?

– Pa ide Mile lajkovačkom prugom, lajkovačkom prugom, ide Mile...

– zapevao je, a ja sam se zasmejala i poljubila ga.

– Jeste, to je ta pruga.

Nastavio je da peva, pa sam mu se i ja pridružila.

– Šta bih ja bez tebe, Ljubo, ljubavi moja?!

– Isto što i ja bez tebe. Tumarali bismo kroz život bez ljubavi, životarili ubeđeni da tako mora, da sudbina nema ništa bolje da nam

ponudi od onoga što nam je već dala.

Zapričali smo se, pa je nelagoda postajala sve manja. Nema više aveti prošlosti, nema Jovana, Petra, Jelene... Nema ni Josipa više! Samo Ljuba i Goca, dvoje zaljubljenih u kolima. Muškarac i žena. Njegova ruka na menjaču i moja ruka na njegovoj.

*

Dragi moj deda Fašo je u testamentu napisao da nakon bakine smrti, kuća i šest ari placa pripadaju meni.

– Mogu li da vas ovlastim da vi u moje ime prodate kuću? – pitala sam advokata kome je trebalo dobrih desetak minuta da ukapira kako je to Josip postao Goca.

– Gospođice, izvinite ako sam indiskretan, ali vi ste toliko lepi i ženstveni da ja prosto ne mogu da poverujem da ste rođeni kao muškarac. Verujte mi, bez preterivanja, vi ste jedna od najlepših žena koje sam video u životu.

– Hvala vam, gospodine.

– Za kuću se već zainteresovao prvi komšija. Verujem da ćemo postići dobru cenu jer mu je hitno. Za mesec dana ženi sina i planira da ga skući.

– Pa to je odlično. Dajte mi, molim vas, da vam potpišem sva ovlašćenja jer ne nameravam da se zadržavam u Valjevu.

– Postoji još jedna stvar. Vaša majka je obolela od Alchajmerove bolesti. Već godinu dana se nalazi u staračkom domu. Po zakonu, nakon okončanja postupka za starateljstvo, vi ćete raspolagati njenom imovinom. Želite li da pokrenem postupak?

– O, Bože! Kako se to mami desilo?

– Predlažem da odemo tamo i da popričate sa lekarima, pa nakon toga donesite odluku. Svakako sam tu da vam pravno pomognem.

Zamolila sam ga da krene sa mnom u taj starački dom.

*

Zgrada je izgledala kô kuća straha iz luna-parka. Fasada izguljena, vrata od rasušenog drveta otvarala su se teško i uz škripu, porazbijane pločice po hodnicima, a u starim, metalnim krevetima ležali su starci kao da su dovedeni i ostavljeni tu da umru.

Sestra me je dovela do kreveta koji je delovao deset puta teže od tela žene koja je ležala na njemu. Jedva sam na licu naboranom kao

suva šljiva prepoznala majčine oči. Ovlaš je preletela preko mene tupim, izgubljenim pogledom.

– Mama, mamice – zagrlila sam je i zaplakala.

– A ko ste vi? – upitala me je, a oči su joj delovale kao da se pribrala i uključila u stvarnost.

– Ja sam tvoje dete.

– Ti si moja ćerka?

– Da, mamice, da, ja sam tvoja ćerka. Tvoja ćerka, mama.

Suze su mi se kotrljale niz lice i padale po njenoj spavaćici dok sam je držala u naručju, nežno kao da držim neku krhku ptičicu, strepeći da svakog časa može da odleti.

– Lepa si, ljubi te majka – tiho je izgovorila i pomilovala me po kosi, a onda je okrenula glavu ka zidu i duboko se zagledala ni u šta.

Poljubila sam je. Nije reagovala.

Doktor mi je objasnio da je bolest uznapredovala i da se mama ničeg više ne seća. Često zaboravi da treba da se obuče, da jede, da ode u toalet...

Uz pomoć advokata, našla sam preko interneta jedan lepo opremljen, privatni starački dom nadomak Beograda, sa ogromnim dvorištem punim drveća i cveća, i rešila tamo da je preselim.

LVI

Uzela sam sobu u hotelu u centru, sela u foaje, naručila piće i taman počela da sabiram misli, kada je zazvonio telefon. Bio je to Advokat.

– Mogu li da vas izvedem na piće ili večeru?

– Ne želim da izlazim u grad. Svaka zgrada, svaka bandera, svaki kamen budi mi previše ružnih uspomena. Ostaću večeras u hotelu pa se vidimo ujutru.

– Mogu li da vam se pridružim?

– Naravno. Svratite.

*

– Hoćemo li još po jedno? – pitao me je Advokat nakon treće ture.

– Znate li kako kažu: „Jedno piće je dovoljno, dva su mnogo, tri su malo.“

– Znači, još po jedno! I nemoj više da mi persiraš.

– Neću, uz četvrtu čašu, il' beše flašu, po bontonu se prelazi na „ti“.

Smejao se mojim provalama, a ja sam mu bila zahvalna što je tu. Ujutru je trebalo da odemo u dedinu kuću, da razgovaram sa komšijom o prodaji, ali i u moju rodnu kuću da uzmem potrebnu dokumentaciju i nađem kupca i za nju. Psihički sam se spremala za susret sa avetima prošlosti i obećala sam sebi da ću, ma šta da se desi, ostati na nogama.

– Toliko me je spucalo adrenalin, da uopšte ne osećam alkohol, samo se džabe nalivam.

– Uskoro zatvaraju šank. Nadam se da ćeš me pozvati u sobu da popijemo još po jedno piće iz mini-bara.

– Neću te zvati.

– Zašto, Goco?

– Poziv na piće u sobu znači poziv na seks.

– Pa šta bi nam falilo da se malo opustimo? – prošaputao mi je na uvo i zagrlio me.

Sklonila sam mu ruku.

– Imam dečka.

– Sve što se desi u Valjevu – ostaje u Valjevu. Ne mora on da sazna.

– Ja ću znati. I nosiću to kao fleku na prelepoj beloј košulji.

– Poštujem – izmakao se i ustao. – I samo da znaš da mi je mnogo žao što te nisam sreo pre njega.

– Hvala što tako lepo misliš o meni. Vidimo se ujutru. Laku noć.

LVII

Događaji obično ne budu onako savršeni kako smo ih u svojoj mašti priželjkivali, ali na sreću, ni onako užasni kako smo se u crnim slutnjama pribojavali.

Zahvaljujući advokatu koji nije dozvolio da se obori cena, sa dedinim komšijom sam se brzo dogovorila, potpisali smo kupoprodajni ugovor i dao mi je avans od 10.000 evra. Resto, 40.000 evra za mesec dana.

A onda je usledio teži zadatak. Udahnula sam duboko, kao kad se spremaš da zaroniš, i krenula ka svojoj kući.

Koračala sam po dvorištu kao po minskom polju. Ali kada sam otvorila vrata i ušla u dnevnu sobu nisam osetila ništa osim jeze i čudne, skoro zaglušujuće tišine. Ni traga od aveti. Izgleda da me nisu prepoznale u novom telu.

Ni komšinica Jelena me nije prepoznala.

Izlazeći, naletela sam na nju ispred kapije. Jedno dete je gurala u kolicima, a drugo držala za ruku. Sa desetak godina i dvadesetak kilograma više, prosedim izrastkom na masnoj kosi i izguljenim lakom na noktima nemo mi je ispričala sve o svom životu.

Ostavila sam je u oblaku svog parfema, da osluškuje ritam mojih štikli.

Ulazeći u advokatov automobil, zapevala sam pesmu Riblje Čorbe: „Da, to sam ja, da, malo sam se promenila (...) Nekad je bila lepotica, jedna bivša devojčica, a ljudi su je upropastili...“

Ne, nisam likovala. Nisam osećala ništa. Ništa osim neizdrživo jake želje da se što pre vratim u svoj život i u Ljubin zagrljaj.

*

Smestila sam majku u prelepi starački dom koji je izgledao kao hotel sa pet zvezdica.

Skoro svakodnevno sam išla da je vidim i topila sam se od sreće kad god bi mi se obratila sa „ćerko“. Napokon sam imala majčinu

ljubav, napokon me je prihvatila kao žensko. Doduše, sve to zahvaljujući Alchajmeru, ali šta je – tu je, neću sad da sitničarim.

*

Advokat je nakon samo nekoliko dana našao kupca i za kuću mojih roditelja.

– Odmah dobijamo 45.000 evra, ali predlažem ti da malo sačekamo, možda se pojavi i bolja ponuda. Kuća realno vredi više.

– Nemam ja više nerava da bilo šta čekam u životu. Prodaj kuću odmah. Ne treba mi to sidro, hoću da plivam!

*

Dogovorila sam se sa Jovanom da ortački otvorimo salon lepote. Izračunala sam da će mi nakon kupovine opreme za frizeraj, i raznoraznih aparata i preparata za ulepšavanje lica i tela, ostati sasvim dovoljno novca da kupim stan. Svideo mi se jedan dvosoban u sasvim lepom kraju u novogradnji, ali čekala sam da se Ljuba vrati iz Čačka, pa da vidim šta će on reći. Pričali smo o zajedničkom životu, čak smo razmenili i ključeve od stanova, ali više su to bila maštanja i šaputanja na jastuku. Još se ništa konkretno nismo dogovorili.

LVIII

Ljuba me je zvao svaki dan iz Čačka, ali kada bih ja njega pozvala, retko kad se javljao na telefon. Neuverljivo su mi zvučali njegovi izgovori: „nisam čuo telefon od buke“; „ostavio sam ga u kolima“; „spavao sam“... Osećala sam da nešto ne valja.

Kada je posle više od dve nedelje rekao da se vraća za dva dana, obradovala sam se i rešila da odem u njegov stan, obrišem prašinu, izluftiram i kupim malo hrane da ne zatekne prazan frižider kad dođe.

Nikako nisam uspevala da otključam bravu i već sam pomislila da sam ponela pogrešan ključ, kada su se vrata otvorila iznutra. Na vratima je stajala lepa, mlada žena.

– Ko ste vi?! – pitala sam je u čudu.

– Ljubina žena. A ko ste vi?

– Ja sam niko! Niko.

Dok sam trčala niz stepenice, čula sam svoj vrisak: – Niko! Niko! Niko! Niko! Niiikooo!!!

Kolena su počela da mi otkazuju, kao da nisu moja. Sela sam na stepenište i naslonila se na zid. Nisam mogla da udahnem vazduh, ogroman kamen mi je pritiskao pluća. Otvarala sam usta kao ona pastrmka na Gradcu, ona pastrmka u Jovanovim rukama. Jedva sam izvadila iz tašne tri bensedina i sažvakala ih.

Otvorila su se neka vrata u prizemlju, izašla je starija žena i prišla mi.

– Komšinice! Hoćete li da zovem hitnu pomoć?

– Pozovite taksu, molim vas.

Utrčala je u stan, vratila se sa čašom vode i isprskala me po licu. Bensedin je počinjao da deluje, a vazduh se napokon probio do pluća.

– Vozilo stiže za tri minuta. Možete li sami?

Klimnula sam glavom i nasmešila se na silu.

– Moram sama.

Taksista me je uhvatio pod ruku i otpratio do vrata mog stana.

Isključila sam telefone, pozatvarala sve prozore i spustila roletne.

Samo da prespavam ovaj dan. I sutrašnji. Popila sam bensedin, pa još jedan, pa još tri, pa punu šaku. Otvorila sam i drugu kutiju. Vadila sam jedan po jedan iz folije, stavljala u usta i grickala kao kikiriki. Čula sam smeh. Ali kao da nije dopirao iz mojih usta. Bio je to dečji smeh.

Dečji glasić mi je pevušio uspavanku: Spavaj, spavaj, dušo mila,
ti si danas vredna bila,
spavaj, spavaj, luče moje,
umorne su oči tvoje.

Legla sam i pokrila se preko glave. Lebdela sam na oblaku i smešila se dok mi je poznati glasić pevao: Buji, paji...

LIX

Probudila sam se u istoj duševnoj bolnici u kojoj sam ležala nakon nervnog sloma. Prepoznala sam je po prozorima.

Osvrnula sam se oko sebe i pobedonosno se nasmešila – na ženskom sam odeljenju! O, kakav napredak! Goco, uspela si u životu!

Jedva sam ubedila psihijatra da nisam planirala da se ubijem, već samo da zaspim i dugo, dugo, dugo spavam.

– Mogli ste da se ne probudite.

– Ne bih imala ništa protiv... Ali stvarno mi nije bila namera da se ubijem. Htela sam da spavam dok ne prođe bol.

– Bilo bi savršeno kada bi stvari tako funkcionisale: kad imamo problem – legnemo pa ga prespavamo. Nažalost, čarobni štapić ne postoji, bol mora da se odboluje. Tuga je sastavni deo života. Ako je teramo, vraćaće se. Moramo je prihvatiti, prigrliti, pustiti je da stanuje u nama. Nakon nekog vremena sama će otići. Ako ste joj dobar domaćin, i ona će biti dobar gost, neće predugo sedeti.

*

Nakon sedam dana, dok su mi kucali otpusnu listu, u hodniku me je čekala Jovana.

Zagrlila me je. Zajecale smo.

– Šta ti bi, Goco, da uradiš ovakvo nešto?! Pa ti si najjača osoba koju poznajem, najveći borac.

– Pukla sam skroz. Raspala sam se na sitne delove.

– E, moja drugarice...

– Verovala sam, bre, Jovana da će sve biti drugačije kad postanem žensko. Da ću napokon doživeti pravu ljubav, da ću imati sreće sa muškarcima.

– Otkud ti ideja da žene imaju sreće sa muškarcima?!

LX

Kad smo se približile mom stanu, Jovana je zastala.

– Goco, unutra je Ljuba. Čeka te. Želi da razgovara sa tobom.

Prvo mi je palo na pamet da pobegnem i da trčim koliko me noge nose.

Ali, ne mogu doveka da bežim od svega što me povređuje.

Uhvatila sam kvaku i rešila da se suočim sa Ljubom.

Ušla sam kao da ulazim u kavez sa lavovima, a unutra sam zatekla čoveka koji izgleda kao da je nakon višesatne borbe sa divljim mačkama nekim čudom čitav izašao iz kaveza.

Odeća je visila na njegovom mršavom telu, a iznad tamnih podočnjaka na ispijenom licu gledale su me tužne, uplakane oči.

– Goco, ljubavi moja – zagrlio me je, a ja sam stajala nepomično.

Jovana je krenula ka vratima.

– Biću u parku ispred zgrade, ako vam zatrebam.

Taman sam otvorila usta da joj kažem da ostane, ali začuh glas malog Josipa: „Ajde, bre, Goco, sad kad smo napokon došli do cilja, ne pravi dramu zbog jedne nesrećne ljubavi.“

Sela sam u fotelju, prekrstila noge i zapalila cigaretu.

– Gde ti je žena, Ljubo? Što i ona nije došla na kafu? A? Pa da privedem i ja nekog frajera i lepo napravimo svingerajsku žurku.

Udahnuo je duboko.

– Nemam ženu. Već dugo nemam ženu, osim na papiru. Zato sam i otišao u Čačak, da to rešim i da se sudski razvedem. Zatekla si je kada je sa socijalnom radnicom došla u stan da vidi u kakvim uslovima živim... Imamo dete, uskoro će poći u školu. Razmatramo da li je bolje da živi sa mnom i od početka se školuje u Beogradu ili da ostane u Čačku pa da se preseli kod mene kad pođe u srednju školu ili na fakultet... Razvod je jedan stresan i mučan proces čak i kada više ne voliš tu osobu.

– I kad si mislio sve to da mi ispričaš?

– Pre šest meseci! Čim smo počeli da se zabavljamo. Nekoliko puta sam pokušavao, ali ti si me uvek prekidala: „Ne, ne, ne, ne! Ne želim da znam da si ikoga voleo pre mene; neću da slušam o drugim ženama...“ Nipošto nisi dala da ti skinem te naočare sa ružičastim staklima kroz koje si me gledala.

Rasplakala sam se. Sela sam mu u krilo, naslonila obraz na grudi i šćućurila se uz njega.

Ljubio me je po usnama, čelu, očima, nosu...

– Je l' nećeš više da se duriš?

– Neću, Ljubo.

– Goco, moram da te pitam još nešto. Da li želiš da živiš sa mnom i mojim sinom?

– O tome maštam celoga života. Znaš, Ljubo, ja ne mogu da imam decu...

– Ma, možeš da mi kažeš i da si ti u stvari muško, ja te volim pa te volim...

Sad il' nikad, pomislila sam, udahnula i iz zaleta izgovorila: – I bila sam muškarac...

– Pa, dobro, niko nije savršen – smejaio se dok je izgovarao poslednju rečenicu iz filma Neki to vole vruće.

Uozbiljila sam se i krenula da ustajem iz njegovog krila.

– Ljubo, moramo ozbiljno da razgovaramo.

Povukao me je nazad i čvrsto zagrlio.

– Sve znam. Ispričala mi je Jovana...

– Kako je samo smela da me oda?!

– Čekaj, smiri se, ne skači odmah, saslušaj. Čim sam onoga dana čuo da si se srela sa mojom bivšom ženom potrčao sam ovamo i zatekao Jovanu ispred vrata. Lupala je, plakala i zvala policiju. Razvalio sam bravu. Ležala si bez svesti, bez pulsa, mislili smo da si mrtva. Tada mi je sve ispričala.

– I?

– I volim te.

– Ovakvu?

– Baš takvu. Jesi malo luda, ali ne bi mi ni bila toliko interesantna da si drugačija.

– I stvarno nemaš problem s tim što sam rođena u muškom telu?!

– Sad više nemam. Bilo je strašno u početku. Bio sam šokiran, zgrožen, osećao sam da sam obmanut. Sedam dana nisam jeo, smršao sam sedam kila! A onda sam seo i ozbiljno porazgovarao sam sa sobom: „Ljubo, je l' tebi lepo sa tom ženom? Jeste. Da li te čini srećnim? Da. Voliš li je? Kô ni jednu! Je l' to – to? Da, to je to! Pa, jebiga, Ljubo, neko se rodi sa klempavim ušima, operiše to pa živi srećno, tako se i tvoja Goca rodila sa greškom i operisala.“ Kad sam to raščistio sa sobom, onda mi je najveća i jedina briga bila da li ćeš preživeti i jesam li ikako mogao da sprečim tvoje samoubistvo.

– Ali, ja nisam nameravala da se ubijem, majke mi. Samo sam htela da spavam...

– E, pa, pored mene se nećeš naspavati. Ja hrčem.

– A ja imam čepove za uši!

– E onda nas dvoje nemamo više ni jedan jedini problem u životu.

POGOVOR

Još dugo poslije pročitano romana *Žena*, pred očima čitaoca ostaje život Goce. Tako je i sa Violetom (*Grabljivica*), Markom i Ninom (*Ljubav u doba kokaina*) i ostalim junacima romana savremenog srpskog pisca Simonide Milojković.

Simonidini romani plijene, izazivaju emocije i provociraju taman koliko je potrebno. Čitaju se u jednom dahu. Teško je prekinuti čitanje i poslije pauze čitalac nastoji da im se što prije vrati.

Prust je pisao o „potrazi za izgubljenim vremenom“, Simonidini heroji su u potrazi za samim sobom. Oni traže novi smisao i imaju probleme sa vlastitim identitetom. Svako na svoj način traži sebe. Marko i Nina na potpuno pogrešan način, mijenjajući uz pomoć droge percepciju stvarnosti i dobijajući iskrivljenu sliku o sebi i svojim životima. Violeta ulazeći u svijet prostitucije, u kojem se očekivano gubi, da bi na kraju pronašla sebe u porodičnom životu. Goca je otkad pamti sebe zarobljena u tuđem tijelu i želi da pobjegne od pola kojem ne pripada.

Pisac Simonida Milojković je hroničar savremenog doba. Mada, koliko su teme koje obrađuje nove? Prostitucija koja se naziva najstarijim zanatom, narkomanija koja je prisutna vjekovima ili zavisnost od alkohola koja je opisana u svetim knjigama, ili ljudi o kojima se uvijek znalo da su drugačiji i da se razlikuju seksualnom orijentacijom ili neprihvatanjem vlastitog pola.

Da, Simonida piše o aktuelnim, ali i vječitim temama. Jedan mudar čovjek napisao: „Ne boj se neprijatelja, u najgorem slučaju oni mogu da te ubiju, ne boj se prijatelja, u najgorem slučaju oni mogu da te izdaju. Boj se ravnodušnih – oni ne ubijaju i ne izdaju, ali samo sa njihovim prećutnim pristankom postoje ubistva i izdaje.“ Svojim čitaocima Simonida ne dozvoljava da budu ravnodušni prema sudbinama njenih heroja.

I mi shvatamo da to nisu „tamo neki narkomani, prostitutke i transseksualci“ iz bjelosvjetskih gradova, već duboko nezadovoljni,

često i nesretni ljudi koji mogu biti, ili već jesu, u našem okruženju i kojima je potrebna pomoć i podrška, ili bar minimum, a to je da im ne gazimo na ranu koja krvari.

Sloboda svakog čovjeka podrazumijeva mogućnost da bira i odlučuje. Ali ona podrazumijeva i samoograničenje. Jer sloboda jednog čovjeka se završava tamo gdje počinje sloboda drugog. Zato treba da poštujemo različitosti. Svijet i jeste satkan od različitosti zahvaljujući kojima je i lijep.

A što onda uraditi sa našom potrebom da morališemo? Koliko često se prepuštamo vlasti psihoanalitičkog superega, tog unutrašnjeg kritičara, odnosno njegovom analogu iz koncepta transakcione analize, strogom roditelju? Svi mi često sebi dajemo pravo da sudimo drugima, a ne želimo da drugi sude nama. I nemamo hrabrosti priznati da su naši stavovi i principi ponekad samo predrasude i zablude.

Svaka priča, bilo kog Simonidnog junaka, jeste u stvari priča o nama samima. Postoji jedan psihološki test kada se od nekoga traži da na listu papira nacrtaju neku životinju. Bez obzira da li ćete nacrtati prelijepog labuda ili strašno čudovište, čovjek uvijek crta sebe. I iskusni psiholog će vam precizno reći koliko ste stabilni, zadovoljni, ispunjeni. Tako su i teme o kojima piše autor lakmus papir za nas same.

Dr Ljubinko Kaluđerović, psihijatar narkolog

O AUTORKI

Simonida Milojković, jedan od najčitanijih savremenih srpskih pisaca, književnošću se bavi od 2007. godine, kada je objavila *Grabljivicu*, najprodavaniji roman na Balkanu u poslednje tri decenije, čiji je tiraž dosegao čak 210.000 primeraka. Britanska izdavačka kuća *Pegasus* proglasila je *Grabljivicu* vrhunskim delom i objavljuje ga za celo englesko govorno područje kao *The Lady Predator*.

Roman *Ljubav u doba kokaina* odmah po objavljivanju osvaja vrh liste najprodavanijih knjiga u regionu.

U saradnji sa produkcijom „Prizor“, autorka postavlja na scenu dramu *Ljubav u doba kokaina*, a širom regiona počinje da drži predavanja i organizuje tribine u cilju prevencije narkomanije kod mladih.

Šesnaest godina je bila novinar dnevnog lista *Blic*. Član je Udruženja književnika Srbije.

Simonida Milojković

Žena

Za izdavača

Dejan Papić

Urednik

Slobodan Guberinić

Lektura i korektura

Jelena Vukmirović, Dragoslav Basta

Slog i prelom

Saša Dimitrijević

Dizajn korica

Nevena Mišković

Tiraž

3.000

Beograd, 2017.

Izdavač

Laguna, Beograd

Resavska 33

Klub čitalaca: 011/3341-711

www.laguna.rs

e-mail: info@laguna.rs